NAŸER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פּרייז 20 גראָשען

ציהונג פֿון דער מלוכה־לאָטעריע, זעה 11. און 12. זייט

14 זייטען

נייער פֿאָלקסבלאַט

№ 244 | Łódź, Niedziela, 25 października 1936

אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71
Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06

לאָדז, זונטאָג פּ׳ וירא ט׳ מרחשון תרצ״ז

14-טער יאהרגאַנג

בלוטיגע אנטי = יודישע געשעהענישען

אויף די הויך-שולען אין לעמבערג און ווארשא

50 מעסער-שטעך און וואונדען 8 צענטימעטער טיף האט בעקומען דער יודישער סטודענט פערסטער אין לעמבערג. — פינף יודישע סטודענטען אפּגעפיהרט אין א שווערען צושטאַנד אין שפּיטאל

לעמבערג, 24 (טעלעפֿאָניש)

אויף די לעמבערגער הויך-שולען זענען פֿרייטאָג פֿאָרגעקומען בלוטיגע אַנטי - יודישע אומרוהען.

אָנגעהויבען האָט זיך עס אויף דער פּאָליטעכניקום נאָך מיט צוויי יאָהר צוריק. בעת דער לעקציע פֿון פּראָפֿעסאָר באַרטעל האָט דער סטודענט שאָסטקעוויטש געפֿיהרט אַן אַנטיסעמיטישע אַגיטאַציע, פֿאָדערנדיג אַרויסצוואַרפֿען די יודען פֿון זאַל. פּראָפֿ. באַרטעל האָט איהם צוויי מאָל אויפֿמערקזאַם געמאַכט אַז ווען דאָס האָט נישט געהאָלפֿען, האָט ער איהם געדראָהט צו בעזייטיגען פֿון זאַל. דאַן האָט שאָסטקעוויטש געענטפֿערט: „איהר האָט דאָ גאָרנישט צו זאָגען, איהר זענט דאָ נישט קיין בעל-בית".

אויפֿגעבראַכט פֿון דעם דאָזיגען חוצפּה׳דיגען ענטפֿער, האָט פּראָפֿ. באַרטעל געהייסען דעם וואָזשני אַרויספֿיהרען שאָסטקעוויטש׳ן און שפּעטער איבערגעגעבען אַ געהעריגער אַנקלאַגע דעם רעקטאָראַט. נאָך אַ זיצונג, וואָס דער רעקטאָראַט האָט אָפּגעהאַלטען איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעזייטיגען שאָסטקעוויטש׳ן פֿון פּאָליטעכניקום אַהן דעם רעכט אָנצוקומען אויף אַן אַנדער הויך-שול אין פּוילען.

די ענדעקישע סטודענטען האָבען צוליב דעם אָפּגעהאַלטען אַ מיטינג און בעשלאָסען אָנצוהויבען אַ שטרייק, וועלכער זאָל דויערען אַזוי לאַנג, ביז דער אויסגעשלאָסענער סטודענט וועט צוריק אָנגענומען ווערען.

בעת דעם מיטינג האָט דער פּראָפֿ. קאָפּאַראָווסקי געהייסען די יודישע סטודענטען פֿערלאָזען דעם זאַל. ווען די יודישע סטודענטען האָבען גענומען אַרויסגעהן, זענען אויף זיי אָנגעפֿאַלען די ענדעקעס און געשלאָגען מכות רצח. זיי האָבען געשלאָגען מיט מעסערס, שטעקענס און קאַסטעטען. אַ גרויסע צאָהל יודישע סטודענטען איז געוואָרען צושלאָגען און פֿערוואונדעט. צווישען די שווער פֿערוואונדעטע געפֿינען זיך: אבא מאַרגאַליס, פּעקערט, גאָלדענבערג, פֿעלער, שעכטער און לייבעל.

דער לעצטער האָט זיך געווענדעט צום פּראָפֿ. לאַמוניצקי, ער זאָל שיצען די בעפֿאַלענע יודישע סטודענטען. דער פּראָפֿעסאָר האָט געענטפֿערט, אַז דאָס איז די אויפֿגאַבע פֿון די וואָזשנעס.

עס איז באַלד אָנגעקומען דער רעקטאָר, וועלכער האָט דערקלערט, אַז דאָס פּאָליטעכניקום ווערט געשלאָסען אויף אַן אומבעשטימטער צייט.

כמעט אין דערזעלבער צייט זענען אויך פֿאָרגעקומען בלוטיגע אומרוהען אויף דער לעמבערגער אוניווערזיטעט.

נאָך דער לעקציע פֿון פּראָפֿעסאָר נאָוואָטני אויפֿ׳ן דריטען יאָהר יורי, ווען די סטודענטען האָבען פֿערלאָזט דעם זאַל, האָבען די ענדעקישע באָיובקעס, וואָס זענען געווען בעהאַלטען אין קאָרידאָר זיך געוואָרפֿען אויף די יודישע סטודענטען, שלאָגענדיג מיט שטעקענס און קאַסטעטען. עס איז שווער צושלאָגען און פֿערוואונדעט געוואָרען דער סטודענט ברוך טשאָפּ און איניגע זענען לייכט פֿערוואונדעט געוואָרען.

אַן עהנליכער אָנפֿאַל האָט זיך איבערחזרט נאָך די לעקציעס אויפֿ׳ן 4-טען יאָהר יורי. דאָ האָט שוין די ענדעקישע באָיובקע אָפּעריר׳ט מיט מעסערס. דער סטודענט נתן פֿערסטער האָט בעקומען עטליכע וואונדען מיט מעסערס אין די פּלייצעס און בעגיסענדיג זיך מיט בלוט איז ער אַנידערגעפֿאַלען אין קאָרידאָר.

איהם צו הילף האָט געאיילט דער קריסטליכער סטודענט אַנטאָני גראַבאָווסקי, וועלכער האָט געוואָלט דעם פֿערוואונדעטען איבערטראָגען אין זאַל. די צווילדעווטע ענדעקעס האָבען זיך אויף איהם געוואָרפֿען און איהם פֿערוואונדעט מיט מעסערס און באַגנעטען.

אויף דעם אוניווערזיטעט זענען צושלאָגען געוואָרן 12 יוד. סטודענטן. פֿערסטערן און בראַבאָווסקי׳ן האָט מען איבערגעפֿיהרט אין שפּיטאַל, פֿערסטערס צושטאַנד איז זעהר אַ שווערער און די דאָקטוירים צווייפֿלען צי עס וועט איהם געלונגען צו דערהאַלטען ביים לעבען.

צוליב די אומרוהען איז אויך דער אוניווערזיטעט געשלאָסען געוואָרען אויף אַן אומבעשטימטער צייט.

ווען די ענדעקישע סטודענטען האָבען פֿערלאָזט דעם אוניווערזיטעט, האָבען זיי געהאַקט שויבען אין יודישע געשעפֿטען אויף דער גאַס לעגאָנאַ סאַפּיעכאַ.

לעמבערג, 24 (טעלעפֿאָניש)

ווי עס איז פֿעסטגעשטעלט געוואָרען, האָט דער יודישער סטודענט פֿערסטער בעקומען 50 מעסער-שטעך און קלעפּ-וואונדען אין קאָפּ פֿון 8 צענטימעטער טיף.

אַ דעלעגאַציע פֿון יודישע סטודענטען איז אַוועק צום רעקטאָר פֿון פּאָליטעכניקום, אָבער ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דער רעקטאָר אַרויסגעפֿאָהרען קיין וואַרשאָ.

ווי מען שמועסט, וועט דער לעמבערגער פּאָליטעכניקום און אוניווערזיטעט אַזוי שנעל נישט צוריק געעפֿענט ווערען.

די פֿערוואונדעטע יודישע סטודענטען זענען היינט אויסגעהערט געוואָרען דורך דעם דיסציפּלינאַר-געריכט.

דער סטודענט שוסטקעוויטש ביי וועלכען עס איז אָפּגענומען געוואָרען דאָס רעכט צו שטודירען אויף די פּוילישע הויכשולען, איז לויט אַ ספּעציעלער אינטערווענץ בעגנאַדיגט געוואָרן און ער וועט נישט שטודירען נאָר אויף די לעמבערגער הויכשולען.

די געשעהענישען אויף די וואַרשאַווער הויך-שולען

וואַרשאָ, 24 (טעלעפֿאָניש)

פֿרייטאָג זענען אויף דער וואַרשעווער אוניווערזיטעט פֿאָרגעקומען אַנטי-יודישע אַוואַנטורעס, וואָס האָבען זיך פֿערענדיגט מיט צושלאָגען עטליכע יודישע סטודענטען און פֿערוואונדען צוויי.

אַרום 10 אַ זייגער אינדערפֿריה, איידער עס האָט זיך אָנגעהויבען די לעקציע פֿון פּראָפֿ. דיק.

(ווייטער זעה 3-טע זייט)

אונזער וואָרט

מיט מעסערס און באגנעטען

מיט יעדען יאָהר פֿערקלענערט זיך אלס די צאָהל יודען אויף די פּוילישע הויך-שולען, אלס ווענינגער ווערען די צאָהל יודישע קאַנדידאַטען, וואָס קלאַפּען אין די טויערן פֿון די טעמפּלען פֿון דער פּוילישער ווּסענשאַפֿט. די סיבות זענען בעקאַנט: פֿון איין זייט די כסדר וואַקסענדע טענדענץ פֿון די געהעריגע פֿאַקטאָרען צו עלימינירען דעם יודישען עלעמענט פֿון אַלע פֿרייע פּראָפֿעסיעס, און פֿון דער אַנדער זייט די אַלץ וואַקסענדע נויט און פֿויפּעריזירונג פֿון דער יודישער בעפֿעלקערונג אין פּוילען, און די אוממעגליכקייט פֿון די ווענינ׳ע גליקליכע, וואָס ווערט יאָ שוין געלונגען אַנצוקומען און צו פֿערענדיגען זייער שטודיום אויף די פּוילישע אוניווערזיטעטען, צו געפֿינען אַ אָנווענדונג פֿאַר זייער וויסען.

אָבער טראָץ דער דאָזיגער „נאַטירליכער" פֿערמינערונג פֿון די יודען אויף די הויך-שולען אין פּוילען", וואַקסט מיט יעדען יאָהר — ווי אין אַ פֿערקעהרטען פֿערהעלטניס — די ברוטאַליטעט און ווילדקייט פֿון די ענדעקישע כוליגאַנעס אויף די אוניווערזיטעטן. מיט יעדען יאָהר ווערט פֿערפֿולקאָמט דאָס געווהר פֿון די ענדעקישע כוליגאַנעס, און מיט יעדען יאָהר שטייגט די צאָהל יודישע קרבנות. שטעקענס, קאַסטעטען און מעסער זענען געוואָרען דאָס גאַנגבאַרסטע אַרטיקעל פֿון די ענדעקישע סטודענטען אויף די הויך-שולען און אַלס אָפֿטער פֿיהרט דער וועג פֿון יודישען סטודענט אין אוניווערזיטעט גלייך אין... שפּיטאַל אַריין. נאַטירליך — אַלס שווער פֿערוואונדעטע.

און די בלוטיגע געשעהענישען אויף די הויך-שולען זענען דאָך שוין לאַנג נישט קיין ספּאָנטאַנע אויסברוכען, וועלכע מען האָט נישט ערוואַרט. זיי חזר׳ן זיך דאָך איבער מיט אַ פֿעסטגעזעצטע רעגעלמעסיגקייט ווי טאָג און נאַכט. די בלוטיגע געשעהענישען אויף די אוניווערזיטעטען זענען געוואָרען די „סינדער קראַנקהייט" פֿון יעדען נייעם שול-יאָהר. צי איז ווירקליך דאָס בילדונגס-מיניסטעריום אַזוי אומבעהאָלפֿען געגען דער דאָזיגער קינדער-קראַנקהייט, אַז ז האָט נישט שוין איהר קיין מיטעל?

די בלוטיגע אַנטי-יודישע געשעהענישען אויף די אוניווערזיטעטען חזר׳ן זיך איבער יעדעס יאָהר און דאָס זענען די איינציגע „אַנטי-יודישע", געגען וועלכען מען געפֿינט נישט קיין מיטעל. פּונקט ווי מען וואָלט דאָ געהאַט צו טון מיט אַ נאַטור-קאַטאַסטראָפֿע, וואָס געהט נישט אָפּצוווענדען און געגען וועלכער מענשען און רעגירונגען זענען הילפֿלאָז...

ק.

טאָג - טעגליך

דער מאַרש אויף בריסעל

דער בעלגישער „פֿיהרער" האָט אָנגעקינדיגט אַ מאַרש פֿון זיינע אַנהענגער אויף בריסעל. 200 טויזענד מאַן זאָל זונטאָג מאַרשירען אויף דער הויפּטשטאָט פֿון בעלגיען און נישט קוקענדיג אויף דעם פּראָטעסט פֿון דער רעגירונג האָט דער פֿיהרער דעם מאַרש נישט אָפּגערופֿען.

געוועהנליך האָבען די „פֿיהרערס" אין די דעמאָקראַטישע לענדער נישט געהאַט קיין גרויס מזל. עס איז אַדורכגעפֿאַלען מיט זיינע פֿאַראַד-מאַרשירען דע לאַ ראָק אין פֿראַנקרייך און עס האָט גאָר קיין מזל נישט געהאַט — רעקסוויל — מיט זיין אימפּאָזאַנטער ענגלישער „פֿיהרער" מאָסלי.

אָבער די פֿיהרער פֿון די בעלגישע פֿאַשיסטען — די „רעקסיסטען" — דעגרעל, נעמט זיך נישט שטאַרק איבער מיטן דורכפֿאַל פֿון זיינע אידעען־חברים אין פֿראַנקרייך און ענגלאַנד און פּרובט זיין גליק. די בעלגישע רעגירונג מאָביליזירט דערווייל מיליטערישע כוחות בכדי צו דורכפֿיהרען געהעריג איהר פֿעראָרדנונג. אויך די לינקע האָבען אָנגעקינדיגט אויף זונטאָג אַ קעגען-מאַניפֿעסטאַציע און די לאַגע איז דערווייל אין בעלגיען נישט קיין קלאָרע.

עס איז אינטערעסאַנט, אַז דעגרעל׳ס בעשלוס צו פֿיהרען זיינע חילות אויף בריסעל, איז געקומען פּונקט אין אַ צייט, ווען די בעלגישע אויסערליכע פּאָליטיק האָט געמאַכט אַ שאַרפֿע ווענדונג. זי האָט איבערגעריסען דעם בונד מיט פֿראַנקרייך און זיך ענטשיידען פֿאַר אַ פּאָליטיק פֿון נייטראַליטעט. די דאָזיגע נייע פּאָליטיק ראַרף בעטראַכט ווערען פֿאַר אַ נצחון פֿון דער דייטשער דיפּלאָמאַטיע און גלייכצייטיג געהט זי אויך, אויף אַ מערקווירדיגען אופֿן, אויף דער ליניע פֿון דעגרעל׳ס פֿאָדערונגען. די רעקסיסטען האָבען שוין פֿון לאַנג פֿערלאַנגט, אַז בעלגיען זאָל זיך אָפּרייסען פֿון פֿראַנקרייך.

דער פֿיהרער פֿון די רעקסיסטען, איז אַ היסטער תלמיד פֿון היטלער׳ן. לעצטענס זאָל ער איהם האָבען בעזוכט אין בערלין און בעקומען פֿון איהם אינסטרוקציעס. דער דאָזיגער פֿאָרוואורף ווערט איהם געמאַכט עפֿענטליך אין דער בעלגישער פּרעסע און עס ווערט פֿון איהם געפֿאָדערט, אַז ער זאָל געבען אַ תשובה, וואָס ער האָט געטון אין דייטשלאַנד.

דער היינטיגער מאַרש אויף בריסעל — אויב דעגרעל וועט זיך אין לעצטען מאָמענט נישט צוריקציהען — קען ווערען אַ אָנהויב פֿון געשעהענישען, וואָס זענען שטאַרק צו מאַכען פֿון בעלגיען אַ צווייט שפּאַניען.

ש.

נאָך קורצע שווערע ליידען איז געשטאָרבען אונזער טייערער און אונפֿערגעסליכער פֿאָטער, ברודער, שוואָגער און אָנקעל

ב״ר
ר׳ שמואל דוד יוסף הכהן ז״ל שוואַרץ

אין עלטער פֿון 57 יאָהר.

די לויה קומט פֿאָר היינט, זונטאָג, דעם 25 אָקטאָבער ד. י. 12 אַ זייגער בייטאָג פֿון טרויער-הויז זאַוואַדזקאַ 10, ווענען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפֿטרויערנדע זיהן, טעכטער, ברודער, שוועסטער און פֿאַמיליע.

Po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach zmarł dnia 24 b. m.

B. P.

ELJASZ KELLER

przeżywszy 76 lat.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi w niedzielę dnia 25 b. m. o godz. 2-ej po poł. z domu przedpogrzebowego, o czem zawiadamia

STROSKANA RODZINA.

Z powodu zgonu

B. P.

ELJASZA KELLERA

składa RODZINIE wyrazy najgłębszego współczucia

Toruński Młyn Parowy
LEOPOLD RYCHTER
TORUŃ.

הזכרה.

היינט, זונטאג, ד. 25 אקט. ד.י. פינקטליך 12 א זייגער בייטאג צו דער ערשטער שמערצליכער יאהרצייט פון אונזער יונג-פערשטארבענעם ברודער און שוואגער נ"ע

וואלף רייכמאן

וועט אויפ'ן בית החיים פארקומען א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה, צו וועלכער אלע קרובים פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען.

די פאמיליע.

טיף געטראפען מיט'ן טויט פון בויער פון דער יודישער קליינהענדלער-בעוועגונג אין לאדז, לאנג-יאהריגער פרעזידיום-מיטגליד און פילאר פון צענט-ראלען קליינהענדלער-פעראיין

ב"ע

יעקב לאסמאן

דריקען מיר אויס דער פאמיליע אונזער מיטגעפיהל.

די פערוואלטונג פון
צענטראלען קליינהענדלער-
פערבאנד, פאמארסקא 15.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז שבת, דעם 24/X געשטארבען אונזער חשובער מיטגליד, מיט-גרינדער פון בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז, גע-וועזענער פערוואלטונגס-מיטגליד, ע. סעקרעטאר פון בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז

עליאש קעללער נ"ע

די לוי' קומט פאר היינט, זונטאג, 2 נאכמ. פון מהרה-הויז. מיר בעטען אלע מיטגלידער פון בעקער-צעך אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד.

די פערוואלטונג פון
בעקער-צעך אין לאדז.

אונזער מיטגליד ה' **יצחק פאפער** דריקען מיר אויס אונזער ביילייד צוליב דעם טויט פון זיין פרוי

חי' לאה נ"ע

זייט געטרייסט מיט די ווערטער המקום ינחם אותו בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון יודישען
בעקער-צעך אין לאדז.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאר-בען אונזער לאנגיאהריגער מיטגליד

נ"ע עמנואל שווארץ

אלע מתפללים ווערען אויפגעפאדערט צו קומען צו דער לוויה, וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג, 12 בייטאג פון טרויער-הויז זאוואדזקא 10, כדי אפצוגעבען דעם נפטר דעם לעצטען כבוד.

די גבאים און מתפללים פון דער חברה „אהבת רעים" „וגמילת חסדים, זאוואדזקא 6

Mgr. Praw
LUDWIK Goldkorn
Tłumacz Przysięgły
dla języków:
niemieckiego
hebrajskiego
i żydowskiego
Al. I Maja 9, tel. 114-50
przyjmuje od 11—2 pp. i od 4—7 w.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
נאוואשעק 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו.

אויערן, נאז און האלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון
Dr.
Z. RAKOWSKI
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזעץ אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטאר-רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אווענד
ביי דער קליניק איז מעטיב
א רענטגען-גאבינעט
פאר דורכליכטונגען און עלעקטראמאגראפיען

„מפעל-הבצרון" עגגלישער זאל
לאדז. על. 1. מאי 2.

היינט, זונטאג, ט' מרחשון, 25/10, 4 נאכמ. קומט פאר

א גרויסע יוגענד-פערזאמלונג

א. ד. ט.:

„די יודישע יוגענד איז קאמף פאר ארץ-ישראל"

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען:
רעד. גראס-ציטערמאן, ד"ר א. טארטאקאווער, משה לימאן, ל. לעווין, דב מארעק, ס. ש. רובין, י. ד. ראבין (א"י), ח. שאפירא (א"י).

עלטערע און יונגערע דיזשורנעם
מיטגלידער פון
„לינת-הצדק"

ווערען געבעטען צו קומען אויף א וויכטיגע **בעראטונג** מיטן אנטייל פון דער פערוואלטונג היינט 7 א זייגער אווענד אין לאקאל פון „לינת-הצדק" ציגעל-גאס 17. אויף דער טאג-ארדנונג:

וויטערע עקזיסטענץ פון „לינת-הצדק"

קיין איינלאדונגען ווערען נישט ארויסגעשיקט.

די פאגאטאוויע-קאמיסיע.

הערינג!

נייע יארמוטער הערינג

בעקום איך אריין היינטיגע וואך דינסטאג אדער מיטוואך. פאר ערשטע טרעדע-מארק „Awood" און „Seleter"

צום פרייז פון 83 ביז 84 זל. א גרויס 1/1 פאס
2-טע טראדע פון 78 ביז 79 זל. א גרויס 1/1 פאס
1/2 פעסעל פון 1.טע טראדע 44 זל.
1/2 פעסעל פון 2-טע טראדע 42 זל.

אויך בעזיץ איך אויף לאגער פערשיד. מאטיאס-הערינג פון סטארנאווייער ווי אויך לערוויגער גוטע שאטען און פערש. איסלענדער צו ביליגע פרייזען און אויף גוטע בערינגונגען. מיט אכטונג

I. ROZENFARB
לאדז, לאגעווניצקא 2, טעל. 205-02

אכטונג, פארבען-הענדלער!

עס ווערט בעקאנט געמאכט, אז דאס בעוואוסטע **פארבען-געשעפט** א. פ.

„ל. ה. בערגער"

לאדז, דרעוונאווסקא 5, טעל. 133-39

איז ווידער געעפענט און עמפפעהלט זיך די געעהרטע לאדזער און פראווינצער קונדשאפט.

פערשפרייט
דעם נייעם
פאלקסבלאט

Dr. A. Askenazy

Busk Zdrój ארדינירט זומער אין
אין רעוומאטישע קראנקהייטען
האט בעגינט די אויפנעמען פון 3—6 נאכמ.
Al. Kościuszki 36
tel. 206-41 פרטנט, פארטער,

DR. MED.
MARKOWICZOWA
choroby skórne i weneryczne
MONIUSZKI 2
tel. 166-35
powróciła
Przyjmuje od 8—1 i od 3—8 wiecz.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען
145 פיעטריקאווער
טעל. 126-02
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5 8-9 אוו.

Dr. med.
J. GOLDBERG
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Śródmiejska 20, tel. 186-13.
נעמט אן פון 11—1 און פון 7—8 אווענד

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92.
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.
דער לעטשניצע בזשעזשינער 11
אין פון 12 ביז 1 בייטאג.

NAJNOWSZE
RADJO-APARATY PHILIPSA
stereofoniczno na dogodnych warunkach ratalnych
Wisła S. A. Moniuszki 2

Dr. med.
N. AWERBUCH
choroby wewnętrzne
PRZEPROWADZIŁ SIĘ
na ul.**Piłsudskiego 76** tel. 127-79
przyjmuje od godz. 4–7.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג.

Dr, med.
P. Braun
צוריקגעקעהרט
ספעצ. פאר טריפער. סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57
נעממ אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.
פאר א ונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען.

ווא הל-קאמיטעט פון טאמאשאווער חזידים אין לאדז

אויפרוף

מיר טאמאשאווער חסידים (ראספשער), ערקלערען בפקודת אדמו"ר שליט"א, אז מיר האבען זיך אנגעשלאסען אין

בלאק פון די אומפארטייאישע רעליגיעזע יודען אין לאדז און מיר וועלען אלע שטימען און אגיטירען פאר דער ליסטע נומער 17

מיט אכטונג שלמה עמנואל האפט
שלום זיידלער, לייביש וואלף ליפסקי
שמולקע קרויסקאפ, משה גליקסמאן.

אכטונג אכטונג

100-טער מענשען

האבען זיך שוין איבערצייגט, אז די בעסטע

היגיענישע טאפטשאנעז,

מאזעטקעס און מאטראצען
ווי אויך פערשידענע טאפעציר-ארבייט
ועגמען נאר צו בעקומען אין דער 1-טער לאדזער ווערקשטאט פון אויסגעבעסערטע היגיענישע טאפטשאנען און מאטראצען

א. ש. „ZURMA"

איגנ. ל. מרגן
Łódź, Cegielniana 58
telefon 178-21.
סאליד ע און פינקטליכע אויספיהרונג!

ענגלישער זאל אל. 1 מאי 2

„סיני"

יוד. רעליג. ארב. יוגענד-פערבאנד
ביי „פועלי אגודת ישראל"
לאדז, פילסודסקיעגא 66.

מיר רופען די יודישע רעליגיעזע ארבייטער און פאלקס-מאסן אויף די גרויסע

פאלקס-פערזאמלונג

אונטער דער לאזונג:

„ארבייט, דערציאונג און פראדוקטי-וויזאציע פאר די יוד. ארב. יוגענד"

וואס קומט פאר זונטאג פ' וירא ט' מרחשון (25. X 1936) פונקט 730 אווענד

מיט רעפעראטען וועלען ארויסטרעטען: די ה"ה: ד"ר י. שלאסער, רעד. פ. לאנדעגבערג, פרנס יצחק צעדערבוים, ד. באמאץ ש. בארענשטיין, ש. גרינפעלד, ש. פוקס א. א.

פאר פרויען ספעציעלע רעזערווירטע פלעצער.
קומט מאסענווייז!

Dr. med.
E·WAJNBERGOWA
אויגען-קראנקהייטען
Dr. med.
M. WAJNBERG
נערווען-קראנקהייטען
האבען זיך איבערגעצויגען אויף
LEGJONÓW 3 (Zielona)
tel. 172-20.

DR.
S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוואכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו

DR.
Daniel Kon
STERLINGA 5, tel. 228-08
אינערליכע און נערווען-
קראנקהייטען
עלעקטרא-טעראפיע
נעהמט אן פון 5—7 אווענד.

DR.
Michał URBACH
נערווען און אינערליכע קראנק. הייטען און פיזיקאלישע טעראפיע
נעמט אן פון 1—2 און פון 5—7 נאכמ
Zawadzka 15 m. 6 tel. 148-83

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
צוריקגעקעהרט
פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.
WIKTOR MILLER
chor. wewnętrzne
spec. chor. Reumat.
POWRÓCIŁ
SIENKEWICZA 40, tel. 146-11
przyjmuje od 4.30 do 7 wiecz.

Dr. med.
Bernard SPIRO
אינערליכע קראנקהייטען, רענטגען
פיעטריקאווער 114,
טעל. 178-35.
נעמט אן פון 5-7 אווענד.

Doktór
M. Kalisz
אגגיווערזיטעט אין ראסטאק
צאהן-ארצט
סטאמאטאלאג -כירורגיע
פיעראצקיעגא 7 (עוואנגעליצקא)
טעל. 108-26
אויפנעהם-שעה'ן פון 3—7.

Dr. med,
Ignacy Grynberg
אינערליכע קראנקהייטען
ספעצ. פאר הארץ-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Cegielniana 17, tel. 174-15.
נעמט אן פון 6 ביז 7 אווענד,

לעטשניצע

פאר וועגערישע קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-78
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען טאג
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

DR. MED.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5—8.30 אוו

STARSZY FELCZER
T. OKNO
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט: נארוטאוויטשא 6
טעל. 137-03.
נעהמט אן א גאנצען טאג.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.
צוריקגעקעהרט

St. Felczer
H. NEUMARK
צוריקגעקעהרט
28 פאלודניאווא 28
טעל. 163-46
נעמט אן ביז 10 פריה און פון 2—4 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע הנחות.

היינט מאַרשירען פאַשיסטען אויף בריסעל

די רעגירונג האָט אָנגענומען שאַרפע מיטלען

ב ר י ס ע ל, 24 אָקט. (ספ.)

דער פרעמיער וואַן-זעעלאַנד האָט דורך ראַדיא געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט בעגרינדעט די סיבות פון פערבאָט פון דער מאַניפעסטאַציע פון די רעקסיסטען קיין בריסעל. דער פרעמיער האָט פערזיכערט, אַז די רעגירונג וועט נישט דערלאָזען שטערען די רוה און עובר זיין אויפ'ן פערבאָט.

* * *

ב ר י ס ע ל, 24 אָקט. (ספ.)

די צייטונג „דאָס צוואַנציגסטע יאָהרהונדערט“ טיילט מיט, אַז דאָס מיליטער פון בריסעלער גאַרניזאָן וועט זונטאָג זיך געפינען אין צושטאַנד פון גרייטקייט.

* * *

ב ר י ס ע ל, 24 אָקט. (ספ.)

דער פיהרער פון „רעקס“ רעגרעל האָט נעכטען געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט צוגעזאָגט, אַז די זונטאָג-מאַניפעסטאַציע וועט יאָ פאַרקומען. לויט זיין מיינונג טרעט ער נישט אַרויס געגען דער קאָנסטיטוציע.

זונטאָג — האָט ער ווייטער געזאָגט — וועלען מיר אַלע זיין אין בריסעל. די ספּעציעלע צוגען וועלען ווערען אָבגעשאַפט, אָבער שוין שבת וועלען 50 טויזענד רעקסיסטען פון דער פּראָווינץ זיך געפינען אין בריסעל. דעגרעל האָט פערזיכערט אַז אין דער מאַניפעסטאַציע וועלען זיך בעטייליגען 100 טויזענד רעקסיסטען.

ב ר י ס ע ל, 24 (ספ. טעל.)

דאָס קריגס-מיניסטעריום האָט געגעבען אַ בעפעהל, אַז זונטאָג, דעם 25 אָקטאָבער פון 9 פריה זאָלען די זעלנער נישט פערלאָזען די קאַזאַרמעס, וואו זיי זאָלען זיך געפינען ביז מאָנטאָג.

דער דאָזיגער בעפעהל בעווייזט, אַז די רעגירונג האַלט די לאַגע פאַר זעהר ערנסט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער מאַניפעסטאַציע פון די רעקסיסטען, וועלכע נישט געקוקט אויפן פערבאָט אָרדנען זיי איין.

ענגלישע ליבעראַלען פאָדערען

אַנצונעהמען ענערגישע שריט געגען די פאַשיסטען

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (יט"אַ טעלעגר.)

דער עקזעקוטיוו-קאָמיטעט פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי אין ענגלאַנד האָט פערעפענטליכט אַ רעזאָלוציע, וועלכע איז איבערגעשיקט געוואָרען צום ברי‌טישען פרעמיער, און אין וועלכער ס'ווערט געפאָדערט אַנצונעהמען ענערגישע שריט צו בעשיצען די ענגלישע יודען געגען די אָנגריפען פון די פאַשיסטען אין איסט-ענד:

די רעגירונג ווערט אויפגעפאָדערט אויסצופיהרען דעם צוזאָג, וועלכער איז געגעבען געוואָרען אין פּאַרלאַמענט, אַז אַלע ענגלישע בירגער וועלען בעשיצט ווערען געגען אָנגריפען. ס'ווערט אויך געפאָדערט צו פערוועהרען אַלע גאַסען-צוגען פון די פאַשיסטען.

בעאונרוהיגונג פון די בעלגישע יודען צוליב'ן מאַרש פון די „רעקסיסטען“

ב ר י ס ע ל, 24 (יט"אַ טעלעגראַפיש)

צוליב דעם אָנגעקינדיגטען מאַרש פון די רעקסיסטען אויף בריסעל, הערשט צווישען די בעלגישע יודען אַ שטאַרקע בעאונרוהיגונג. ווי בעוואוסט האָט די רעקסיסטען-בעוועגונג אָנגענומען לעצטענס אַ בולטען אַנטיסעמיטישען כאַראַקטער.

אַפמאַך וועגן נישט-אינטערווענץ אין שפּאַניען

האָט אויפגעהערט צו עקזיסטירען ערקלערט דער סאָוויעטישער פאַרשטעהער

מ אָ ס ק ו ו אַ, 24 (סס. טעל.)

דער אַמבאַסאַדאָר פון ראַטען-פערבאַנד מאַיסקי האָט, לויט דער פּראָאַנווייזונג פון זיין רעגירונג, איבערגעגעבען היינט דעם פאָרזיצער פון דעם נישט-אינטערווענץ, לאָרד פּלימוט, אַ דעקלאַראַציע וועגען דער ווייטערדיגער שטעלונג פון ראַטען-פערבאַנד לגבי די געשעהענישען, וואָס שפּילען זיך אָפּ אין שפּאַניען.

די סאָוויעט - רעגירונג שטעלט נאָך אַמאָל פעסט אַז דער אַפּמאַך פון נישט-אינטערווענץ איז דורך די מלוכות נישט געהאַלטען געוואָרען, צוליב וואָס דער בירגער-קריג אין שפּאַניען פערשלעפּט זיך. אַלע בעמיהונגען פון די פאַרשטעהער פון ראַטען-פערבאַנד מיט'ן ציל צו מאַכען אַ סוף צו דער אינטערווענץ, שטעלט פעסט די דעקלאַראַציע האָט נישט געפונען קיין אונטערשטיצונג מצד דעם קאָמיטעט און דער לעצטער פאַרשלאָג פון ראַטען-פערבאַנד איינצופיהרען אַ קאָנטראָל איבער די פּאָרטוגאַלישע פּאָרטען, איז נישט אַרויפגעשטעלט געוואָרען אויף דער טאָגאָרדנונג פון דער היינטיגער זיצונג פון קאָמיטעט. אויף אַזאַ אופן האָט די פערשטענדיגונג וועגען נישט אינטערווענץ פּאַקטיש אויפגעהערט צו עקזיסטירען.

די רעגירונג פון ראַטען-פערבאַנד זעהט איצט מער איין אויסגאַנג פון דער לאַגע: צוריקצוקעהרען דער שפּאַנישער רעגירונג דאָס רעכט און מעגליכקייט צו קויפען געוועהר און די מלוכות, וואָס האָבען אונטערגעשריבען דעם אַפּמאַך לאָזען פרייע הענד צו פערקויפען אָדער נישט צו פערקויפען געוועהר שפּאַניען.

יעדענפאַלס וויל די סאָוויעטרעגירונג נישט טראָגען ווייטער די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער געשאַפענער לאַגע, וואָס איז אַ אָפענע אומגערעכטיגקייט לגבי דער לעגאַלער רעגירונג און שפּאַנישען פאָלק, און איז געצוואונגען שוין איצט צו ערקלערען, אַז אין הסכם מיט איהר דעקלאַראַציע פון 7 אָקטאָבער קען זי נישט-אינטערווענץ קאָמיטעט, שווערע בעשולדיגונגען ווי אַלע אַנדערע נאַטיעס, וואָס זענען ביז איצט אַרויסגעזאָגט געוואָרען.

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (סס. טעל.)

ווי מען דערוויסט זיך שטעהאַלט די ענגלישע דעלעגאַציע (?) איצט ... נאַטע, וואָס איז נעכטען איבערגעגעבען געוואָרען ... זי זיך מעהר נישט האַלטען געבונדען דורך דער פערשטענדיגונג פון דער נישט אינטערווענץ אין אַ גרעסערער מאָס, ווי וועלכע עס איז אַנדערע מלוכה וואָס האָט אונטערגעשריבען דעם אַפּמאַך.

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (סס. טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון סוב-קאָמיטעט פאַר דער נישט אינטערווענץ איז דעם פאַרשטעהער פון ראַטען-פערבאַנד געשטעלט געוואָרען די פראַגע צי ראַטען-פערבאַנד לאָזט זיך איבער פרייע הענד. דער סאָוויעטישער פאַרשטעהער האָט קיין תשובה נישט געגעבען, ערקלערענדיג, אַז ער וועט זיך וועגען דער פראַגע ווענדען וועגען דיזשעקטיוון צו זיין רעגירונג.

פּאָרטוגאַל איבערגעריסען די דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט די מאַדרידער רעגירונג

פ אַ ר י ז, 24 (ספ. טעל.)

פון ליסאַבאָן מעלדעט מען: די פּאָרטוגאַלישע רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען פאָלגענדען אָפיציעלען קאָמוניקאַט:

„דער אויסערן-מיניסטער האָט נעכטען אַרויסגעשיקט אַ דיפּלאָמאַטישע נאָטע צו דאָן קלאַודיאָ אַלבאָרגעז, דעם שפּאַנישען אַמבאַסאַדאָר אין ליסאַבאָן אין וועלכען זי אינפאָרמירט איהם, אַז די פּאָרטוגאַלישע רעגירונג איז געצוואונגען איבערצורייסען די דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט שפּאַניען.

די געשעפטען וועלען שבת אינאָווענד קענען זיין אָפען נאָר ביז האַלב 8. די שפּייז-געשעפטען ביז 8 אינאָווענד

וו אַ ר ש אַ, 24 (טעלעפאָניש).

בשעתו האָבען זיך אַ רייהע קריסטליכע סוחרים-פעראיינען געווענדעט צום האַנדעלס-מיניסטעריום, אַז עס זאָלען אָפּגעשאַפט ווערען דער האַנדעל אין די צוויי שעה שבת אינאָווענד פון 7 ביז 9.

דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום האָט זיך וועגען דעם געווענדעט צו דער וואַרשאַווער האַנדעלס-קאַמער, אַז זי זאָל אַרויסזאָגען איהר מיינונג.

דער ענין איז שוין דורך דער האַנדעלס-קאַמער עטליכע מאָל בעטראַכט געוואָרען, אָבער עס איז קיין בעשלוס נישט אָנגענומען געוואָרען.

היינט איז ענדליך ווידער דער ענין בעטראַכט געוואָרען, און די קאַמער האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אָפּשאַפען די 2 שעה שבת אָווענד.

די יודישע ראַטמענער האָבען געפיהרט אַ פערצווייפעלטען קאַמף. זיי האָבען אָנגעוויזען, אַז די נייע פעראָרדנונג וועט זעהר טרעפען די יודישע סוחרים, וואָס מוזען האַלטען די געשעפטען געשלאָסען צוויי טעג אין דער וואָך און זיי געניסען פון די צוויי שעה שבת אין אָווענד.

נאָך אַ לאַנגען קאַמף איז בעקומען צו אַ קאָמפּראָמיס, און עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די געשעפטען זאָלען שבת קענען זיין אָפען ביז האַלב 8 אין אָווענד. דאָגעגען די געשעפטען מיט שפּייז-אַרטיקלען וועלען קענען זיין אָפען ביז 8 אַ זייגער אין אָווענד.

אויפ'ן סמך פון דאָזיגען בעשלוס פון דער האַנדעלס-קאַמער וועט מסתמא דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום איצט אַרויסגעבען די געהעריגע פעראָרדנונג.

50 טויזענד יודען זאָל בעשעפטיגט ווערען אין דער פיש-אינדוסטריע

גראַנדיעזע פּלענער פון דעם פערבאַנד „זבולון“

וו אַ ר ש אַ. 24. (טעל.) אין וואַרשאַ ווייַלט איצט די פאָרזיצענדערין פון דעם פערבאַנד „זבולון“ אין לאַנד, וועלכער האָט זיך געשטעלט דעם ציעל צו פערשפּרייטען צווישען יודען די ים-אינדוסטריע די אָפּטיילונג פון פערבאַנד געפינט זיך ווי בעוואוסט אויך אין פּוילען מיט דער צענטראַלע אין קראָקאַ. אין גדיניע געפינט זיך אַ הכשרה פונקט.

אויף אַ פּרעסע קאָנפערענץ האָט די פאָרזיצענדערין הענריעטאַ דיאַמאַנד דערצעהלט, אַז די אָפּטיילונג אין ענגלאַנד, אַמעריקאַ, קאַנאַדאַ אַרבייטען זעהר אינטענסיוו. אויף די דריי יודישע שיפען „תל-אביב“, „הר-ציון“ און „הר כרמל“ ווי אויך אויף 4 לאַסט שיפען זענען די אַרבייטער און מאַטראָסען יודען, דער פערבאַנד האָט זיך געשטעלט דעם ציעל צו בעשעפטיגען אין דער פיש-אינדוסטריע 50 טויזענט יודען, בכלל איז נאָך אויף דעם געביט פאַראַן זעהר פיעל אויפצוטון: בעזונדערס נאָכדעם, ווי עס איז געשאַפען געוואָרען דער פּאָרט אין תל-אביב.

אויספלוג קיין ריגע
31/X — 4/XI. פרייז 98 זל.
גענעראַל-פערטרעטונג „Intourista“
אויספלוגען קיין סאָוויעט-רוסלאַנד
אינדיווידועלע און גרופּען-רייזעס
קיין פּאַלעסטינא
מאַכען וויזעס.
הנחה-באַהן-בילעטען קיין ווילנא און זאַקאָפּאַנע
אָנמעלדונגען נעהמט אָן „אָרבּיס“ פּיעטריקאַ 18
טעל. און אינפאָרם. 249-10 און 249-33.

די געשעהענישען אויף די הויך-שולען אין לעמבערג און וואַרשאַ

(ענדע פון דער 1-טער זייט)

שטיין, האָט זיך פאַר'ן זאַל פערזאַמעלט אַ גרויסע יוגענד, וואָס האָט נישט געוואָלט צולאָזען די יודישע סטודענטען אויף דער לעקציע. עס איז געקומען צו אַ געשלעג, בעת וועלכען עס איז פערוואונדעט געוואָרען דער יודישער סטודענט שמואל גורמאַן. מען האָט איהם איבערגעפיהרט אין שפּיטאָל פון הייליגען ראָך. אין דער זעלבער צייט איז אויך באַנדאַזשירט געוואָרען אַ סטודענט, וואָס זיין נאָמען איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

אויף דעם זעלבען פאַקולטעט (מאַטעמאַטישען) האָבען אומבעקאַנטע פערזאָנען צושלאָגען יודישע סטודענטקעס.

אויף דעם ערשטען יאָהר יורי, איידער עס האָט זיך אָנגעהויבען די לעקציע פון פּראָפעסאָר ליטשקאָווסקי, האָבען זיך אין זאַל אַריינגעריסען עטליכע סטודענטען, וואָס האָבען שטאַרק צושלאָגען מיט שטעקענס די אָנוועזענדע יודען. דאָס געשלעג האָט זיך שפּעטער איבערגעטראָגען אויפ'ן קאָרידאָר און הויף.

פרייטאָג האָבען זיך אויך איבערגעחזרט די אַנטי-יודישע געשעהענישען אויף דער העכערער האַנדעלס-שול.

אַרום 10 אַ זייגער פאַרמיטאָג, בעת דער פּראָפ. כאָכזשעווסקי האָט גענומען אונטערשרייבען די אינדעקסען, האָט אַן ענדעקישער סטודענט געהאַלטען אַ יודען-העצערישע רעדע רופענדיג „עס זענען פעהאַן צופיל יודען אויף דער הויכשול“. געענדיגט האָט ער מיט דעם אויסרוף: „שלאָגט די יודען!“.

פּראָפ. כאָכזשעווסקי האָט זיך בעמיהט צו בערוהיגען די ענדעקישע יוגענד. זיין רעדע האָט ער אָנגעהויבען אין אַ בערוהיגענדען טאָן מיט די ווערטער: „מיינע קינדער! בעזייטיגט פון אייערע הערצער די שנאה!“. דאַ האָט ער אָנגעהויבען בריט אַרומצורעדען דאָס יודישע פּראָבלעם, און צום סוף האָט ער אויפגעפאָדערט נישט צו מאַכען קיין אַוואַנטורעס.

נאָך דער לעקציע פון פּראָפ. כאָכזשעווסקי האָט אין בנין פון דער האַנדעלס הויכשול, פון דער זייט פון דער ראַקאָוויעצקאַ גאַס, עפּעס אַן אומבעקאַנטער אַריינגעוואָרפען דריי רויך-ליכט, איינע אין דער זאַלע, די צווייטע אין בופעט און די דריטע אין דער טואַלעט.

דינסטאָג וועט אַ דעלעגאַציע פון יודישע סטודענטען אַוועק צום רעקטאָר מיקלאַשעווסקי מיט אַן אינטערווענץ, אַז ער זאָל מעגליך מאַכען פאַר די יודען דאָס זיי זאָלען קענען אָפּהאַלטען זייערע לעקציעס.

עס דאַרף בעטאָנט ווערען, אַז אויף 600 סטודענטען פון דער האַנדעלס-הויכשול, געפינען זיך סך-הכל 32 יודען.

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוואַכע, ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9, טעל. 262-98
נעמט אָן פון 8—1 און פון 5—9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון פּיעטריקאָווער 10 אויף
161 פּיעטריקאָווער 161
טעל. 245-21.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

די קעניגליכע קאָמיסיע קיין ארץ-ישראל

פאָהרט אפ דעם 5-טען נאָוועמבער

לאָנדאָן, 24 (יט"אַ טעלעגראַפיש)
ווי יט"אַ דערוואוסט זיך וועט די קעניגליכע קאָמיסיע אַרויספאָהרען קיין ארץ-ישראל דעם 5-טען נאָוועמבער. צוזאַמען מיט דער קאָמיסיע וועלען אָפּפאָהרען אַ רייהע בעאַמטע.

קאַוקאַדזשי פיהרט ווייטער אָן מיט דער טעראָר-אַקציע

ירושלים, 24 (יט"אַ טעלעגראַפיש)
טראָץ די מעלדונגען, אַז דער אָנפיהרער פון די אַראַבישע טעראָריסטען פאַוזי קאַוקאַדזשי איז נאָכן פערענדיגען דעם שטרייק אַנטלאָפען פון ארץ-ישראל, האָט די מיליטער-מאַכט בעקומען אינפאָרמאַציעס, אַז קאַוקאַדזשי געפינט זיך אין לאַנד און פיהרט ווייטער אָן מיט דער טעראָר-אַקציע.

פאַלעסטינער „פיינט נומער 2" פאַר'ן געריכט

ירושלים, (יט"אַ טעלעגראַפיש)
אַבו קאַדער ביי הוסייני, בעקאַנט אין א"י אַלס „פיינט נומער 2" איז היינט אַנגעקלאַגט געוואָרען אין געריכט פאַר האָבען געוועהר און אַמוניציע. אַבו הוסייני איז אַרויסגעלאָזט געוואָרען אויף דער פריי אונטער פאָליציי-אויפזיכט אונטער אַ קויציע פון 250 פונט.

אַבו קאַדער ביי הוסייני איז געווען אַ פיהרער פון אַן אַראַבישע באַנדע, און איז פערוואונדעט געוואָרען בעת אַ שלאַכט מיט דעם ענגלישען מיליטער ביים דאָרף קאַדור.

ווייטערע ערנסטע לאַגע פון די יודען אין באַגדאַד

דערהרגעט א יודישען רעגירונגס-בעאַמטען

ירושלים, 24 (יט"א טעל.)
פון באַגדאַד ווערט מיטגעטיילט, וועגען חטע פאַלען פון טעראָר און מאָרד לגבי דער דאָרטיגער יודישער בעפעלקערונג. די לעצטע נאַכט איז ערמאָרדעט געוואָרען דער יודישער רעגירונגס-בעאַמטער ראובן—ציון באַרמאַן. דער מאָרד איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין אַן אַראַביש דאָרף, וואו אַהין דער יודישער בעאַמטער איז געקומען אין אַמטליכע ענינים. די מערדער האָבען איהם אָפּגעהאַקט דעם קאָפּ.

אַ צווייטער יוד, וועמענס נאָמען עס איז נאָך נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַן אַנגעשטעלטער אין אַ קליניק, איז דערהרגעט געוואָרען דורך אַ מאַכמעדאַנישען בעדינטען פון דער קליניק.

די לאַגע פון די יודען אין באַגדאַד ווערט ווייטער בעטראַכט אַלס אַן ערנסטע, נישט געקוקט אויף דער וואונדונג פון קעניג צו לעבען בשלום מיט די יודען.

דעפּעשע פון ד"ר ווייצמאַן צום פוילישן יודענטום

וואַרשאַ, 24 (יט"א טעלעפאָניש)
אינזשיניער רייס, וועלכער פיהרט אָן מיטן מפעל הבצרון, האָט בעקומען פון ד"ר ווייצמאַן אַ טעלעגראַפישע בעגריסונג פאַרן פוילישן יודענטום. אין דער בעגריסונג ווערט געזאָגט:

איך שיק מיין ברכה פאַרן פוילישן יודענטום וואָס האָבען ביים מפעל הבצרון אַרויסגעוויזן צוזיל פערשטענדניש פאַר די בעדערפענישען פון ישוב.

מיט כבוד און מסירת נפש האָט דער ישוב פערטיידיגט זיינע פאַזיציעס, אין דעם דאָזיגען העראָאיזם האָבען זיך בעטייליגט די חלוצים פון פוילען. דאָס פוילישע יודענטום פערשטעהט די גרויסע אויפגאַבע אין דער מפעל הבצרון וועט האָבען הצלחה.

אויבער-ראַט פון די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס פאָדערט אויף צום קאַמף געגען יקרות

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש).
דער אויבערשטער ראַט פון די יודישע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס האָט אָפּגעהאַלטען אַ ספּעציעלע זיצונג וועגען קאַמף מיט'ן יקרות. עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וואָס פאָדערט אויף די בירגער ענערגיש מיטצוהעלפען די רעגירונג אין קאַמף געגען דעם נישט בערעכטיגטען העכערען די פרייזען.

דעלעגאַציע פון יוד. ווירטשאַפטליכע קאָמיטעט

מעלדעט איהר אַנטייל אין דער אַקציע פון ווינטער-הילף

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש)
דער פּרעזידענט פון אַלגעמיין-פוילישען בירגער-קאָמיטעט פון ווינטער-הילף פאַר אַרבייטסלאָזע, מיניסטער קאָסטשאַלקאָווסקי האָט אויפגענומען אַ יודישע דעלעגאַציע פון ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט אין די פּערזאָנען פון ד"ר ראָזמאַרין, סענאַטאָר פּראַגע, שאָר און ד"ר סאַמועל וואָלקאָוויטש. די דעלעגאַציע האָט אָנגעמעלדעט איהר אַנטייל און מיטאַרבייט אין דער אַקציע לטובת די אַרבייטסלאָזע.

2 טראַגישע לויות אין מינסק-מאַזאָוויעצק

וואַרשאַ. 24. (טעל.) צוויי טראַגעדיעס האָבען זיך אָפּגעשפּילט אין מינסק-מאַזאָוויעצק, וואָס זענען אַ נאָכשפּיל נאָך די בעקאַנטע טרויעריגע געשעהענישען.

צוויי יודישע יונגע לייט אהרן נעלבאַרד און דער לעהרער יצחק נעמבאַם, וואָס זענען געלעגען בעהאַלטען זענען משוגע געוואָרען. געלבאַרד אַ ישיבה-בחור האָט מען אָפּגעפיהרט אין אַנשטאַלט „זאַפּיובקאַ" אין אָטוואָצק. געלבאַרד איז פון דאָרט אַנטלאָפען און געקומען קיין מינסק-מאַזאָוויעצק און זיך אויפגעהאָנגען. אין דעמזעלבען טאָג האָט זיך נעמבאַם געוואָרפען אונטער אַ צוג און איז איבערגעפאָהרען געוואָרען צום טויט. ביידע טראַגישע לויות זענען פאָרגעקומען אין איין טאָג.

מאַקס עריק לעבט

בריף פון מאַקס עריק'ס פאָטער צו א פריינד אין פאַריז

אין צוזאַמענהאַנג מיט די קלאַנגען, אַז דער בעקאַנטער וויסענשאַפטלער און פאָרשער מאַקס עריק איז דערשאָסען געוואָרען אין קיעוו, טיילט מיט דער פּאַריזער אינזשעניער ה' מאַנדשיין, אַז ער האָט געשריבען צו ה' מאַקס עריק'ס פאָטער און דאַנציג און בעקומען פון איהם אַן ענטפער.

דער פאָטער פון מאַקס עריק, ה' מערקין, שרייבט צו ה' מאַנדשיין צוו. אַנד.

„איך דאַנק אייך פאַר אייער בריף. די ידיעה וועגען מיין זוהן מאַקס עריק האָט זיך דאַנק גאָט, אַלס פאַלש אַרויסגעשטעלט."

אין בעט אויך די פריינד, וואָס האָבען אויס מיטגעפיהל דערמיט זיך אינטערעסירט, אין מיין נאָמען צו דאַנקען.

אייער וו. מערקין.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעמט אָן פון 8—11 נאָכמ. און פון 6—8 אָוונד.

ערב פשיטיקער פּראָצעס אין לובלינער אַפּעלאַציע-געריכט

די דעציזיעס, וואָס דאָס לובלינער אַפּעלאַציע-געריכט האָט אָנגענומען אויף דער נישט-עפענטליכער זיצונג. — וועלכע פאָרשלאַגען פון פּראָקוראָר און פון די פערטיידיגער זענען געוואָרען אָפּגעוואָרפען?

לובלין.
עס דערנעהנטערט זיך דער פשיטיקער אַפּעלאַציע-פּראָצעס.

אין ראַדאָמער קרייז-געריכט האָט דער דאָזיגער פּראָצעס געדויערט דעם גאַנצען מאָנאַט יוני און געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאַמקייט פון פוילן און פון אויסלאַנד. איצט ווערט דער פּראָצעס איבערגעטראָגען קיין לובלין און דאָס אַפּעלאַציע-געריכט וועט דאַרפען דעצידירען וועגען די אָנקלאַגען פון פּראָקוראָר און פון די פערטיידיגער.

די טעג האָט דאָס אַפּעלאַציע-געריכט, אין'ם צוזאַמענשטעל פון וויצע-פּרעזעס ד"ר א. הובעל אַלס פאָרזיצער און די ריכטער וואַלעווסקי און טשאַרנעצקי אַלס ביי-זיצער — אויף אַ געשלאָסענער זיצונג אָנגענומען 5 דעציזיעס וועגען די פאָרשלאַגען פון פּראָקוראָר און פון די יודישע פערטיידיגער. דעציזיעס, וועלכע מוזען ווערען ערלעדיגט נאָך איידער עס קומען פאַר די עפענטליכע געריכטס-פערהאַנדלונגען.

די דעציזיעס זענען פאָלגענדע:

1) אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאַג פון דער פּראָקוראַטור, וועגען אויסהערען אויפסניי 12 עדות, אויסשען זיי אויך דעם קליינעם הערש מינקאָווסקי, וועמענס עלטערן די מערדער האָבען דערהרגעט. דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האַלט, אַז עס איז איהם נישט נויטיג אַ דירעקטע אָפּשאַצונג וועגען דער גלויבענסווירדיגקייט פון די דאָזיגע עדות.

2) אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאַג פון די אַדוואָקאַטען בערנסאָן און קריגער, די פערטיידיגער פון לאַזער קירשענצווייג, אַרויסצורופען אַלס עדות זיין ברודער יעקב קירשענצווייג, וועלכער איז דורך דעם ראַדאָמער קרייז-געריכט געוואָרען בעפרייט און צו ברענגען צום פּראָצעס דעם אָנגעקלאָגטען לאַזער קירשענצווייג, וועלכער געפינט זיך איצט אין שעראַדזער תפיסה צוזאַמען מיט לעסקאָ און מיט פרידמאַנען.

אגב ווייזט זיך אַרויס, אַז יעקב קירשענצווייג איז, נאָכ'ן בעפרייאונגס - אורטייל פון ראַדאָמער קרייז-געריכט, אָפּגעפאָהרען קיין פּאַלעסטינא דעם 7-טען סעפּטעמבער. בעקומענדיג אַן אויסלענדישען פּאַס (זיין ברודער לאַזער קירשענצווייג איז פערמשפט געוואָרען אויף 6 יאָהר תפיסה.)

3) אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאַג פון די אַדוואָקאַטען מאַרגאַליס און לעווין, די פערטיידיגער פון אַנדערע דריי אָנגעקלאָגטע, אַרויסצורופען נייע 13 עדות, ווייל, זאָגט זיך אין דער דעציזיע, די מאָמענטען, וואָס די דאָזיגע עדות דאַרפען פעסטשטעלען שליסען נישט אויס די מעגליכקייט, אַז די אָנגעקלאָגטע זאָלען דאָך האָבען בעגאַנגען זייער פערברעכען.

4) אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאַג פון אַדוו. שומאַנסקי, דער פערטיידיגער פון הויפּט-אָנגעקלאָגטען שלום יחיאל לעסקאָ וועגען די בפיהרען אַ לאָקאַלע וויזיע אין פשיטיק, ברענגען צום פּראָצעס דעם אָנגעקלאָגטען לעסקאָ, אויסהערען עטליכע עדות, וועמענס ערקלערונגען זענען נישט בעריקזיכטיגט געוואָרען אין'ם פּראָטאָקאָל פון ראַדאָמער קרייז-געריכט. אַרויסנעמען פון ראַדאָמער קרייזגעריכט די זאַכליכע בעווייזען, כדי פעסטצושטעלען אַז די גומענע פאַלקעס און אַנדערע שלאָג-מכשירים וואָס מען האָט געפונען ביי די אַנדערע אָנגעקלאָגטע האָבען אַ בעדייטונג ביים פעסטשטעלען די שטימונגען, וועלכע האָבען געהערשט אין פשיטיק.

5) נישט בעטראַכטען די אַפּעלאַציע פון אַדוו. פעניגשטיין, וועלכער טרעט אַרויס אַלס ציווילמאַהנער, ווייל ער מאָהנט ענטשעדיגונג ביי 7 קריסטליכע אָנגעקלאָגטע, וועלכע זענען דורך ראַדאָמער קרייז-געריכט געוואָרען בעפרייט און דער פּראָקוראָר האָט בנוגע די דאָזיגע 7 נישט דערלאַנגט קיין אַפּעלאַציע.

ווי בעקאַנט איז דער טערמין פון די נייע געריכטס-פערהאַנדלונגען בעשטימט געוואָרען אויפ'ן 19-טען נאָוועמבער.

Dr. Wołkowyski
ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אָוונט

אַרבייטער אין תל-אביבער פּאָרט

וועלען נישט אָפּגעשטעלט ווערען

ירושלים, 24. (יט"א טעל) דער הויך קאָמיסאַר וואָוקאָפּ האָט היינט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון אויבערשטען אַראַבישען ראָט וועלכע האָט פון איהם פערלאַנגט צו בעגרעניצען די אַרבייט פון תל-אביבער ספּעציעל צום בוי פון נייעם כוואַליעס-ברעכער.

וואָוקאָפּ האָט געענטפערט אַז די ערלויבניש וואָס איז איינמאָל געגעבען געוואָרען, קען נישט צוריקגעצויגען ווערען, די דעלעגאַציע האָט דאַן געפאָדערט, אַז די טעטיגקייט פון תל-אביבער פּאָרט זאָל לכל-הפּחות בעגרעניצט ווערען בלויז צו געוויסע סחורות עס זאָל אַרויסגעגעבען ווערען אַ אַמנעסטיע און דער שטרייק זאָל צוריקגעהאַלטען ווערען ביז די קעניגליכע קאָמיסיע וועט נישט אַרויסגעבען איהר בעשלוס, וואָוקאָפּ האָט געענטפערט, אַז ער וועט די פאָדערונגען בעטראַכטען.

געשלאָסען דעם יורידישען פאַקולטעט

פון דייטשען אוניווערזיטעט אין פּראַג

פּראַג, (יט"א טעלעגראַפיש)
דאָס יורידישע פאַקולטעט ביים דייטשען אוניווערזיטעט אין פּראַג איז היינט געוואָרען געשלאָסען צוליב די ווייטער דויערנדע אַנטי-יודישע אַרויסטרעטונגען.

געעפענט דעם נייעם וואָקזאַל אין ביראָ-בידזשאַן

ביראָ-בידזשאַן, (ספּ.) דעם 20-טען אָקטאָבער איז פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפענונג פון נייער ביראָ-בידזשאַנער וואָקזאַל. די ערעפענונג איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ גרויסען יום-טוב. דער וואָקזאַל איז געווען אויסגעפוצט. אויפ'ן פראָנט איז אַ גרויסע אויפשריפט „ביראָ-בירזשאַן" אויף יודיש און רוסיש.

אויפ'ן מיטינג האָט דער שעף פון דער סטאַנציע, קאַראַווין פערזיכערט, אַז דער קאָלעקטיוו וועט מיט שטאָלץ אויספילען די ערען-אויפגאַבע, כדי קולטורעל און אויפמערקזאַם צו בעדינען די פּאַסאַזשירען, בעזונדערס, די נייע איבערוואַנדערער.

ראַדיאָ - פּראָגראַם

זונטאַג דעם 25-טען אָקטאָבער

8 צייט-סיגנאַל, 8.18 מוזיק (פּליטען), 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.03 סימפאָנישער פריהמאָרגען (פון קראָקאָ), 2 רעפּאָרטאַזש. 230 פוילישע און אויסלענדישע רעוואָלוציען (פּליטען), 3.15 שמועס פאַר קינדער, 3.30 אויפדיציע פאַר דערפער. 4 קאָנצערט - רעקלאַמע, 4.15 פעליעטאָן, 4.30 הערשפּיל, 5 טראַנסמיסיע פון האָטעל „בריסטאָל" אין וואַרשאַ, 7 אַקטועלער שמועס, 7.15 קאָנצערט, 8 קאָנצערט, 8.50 פּאָליטישער איבערזיכט, 9 אָווענד ידיעות, 9.10 „אויף די לעמבערגער פריהליכע כוואַליעס", 9.40 ספּאָרט, 10 מוזיקאַלישע אוידיציע, 10.40 טאַנץ-מוזיק (פּליטען).

דאָס געהיימניש פון ערפאָלג פון קאָנסום

די ריזיגע צאָהל קונסענדע, וועלכע פערפילען טעגליך דעם איינציגען אין אונזער שטאָט וואַרען-הויז, דעם „קאָנסום" ביי דער ווידזעווער מאַנופאַקטור, האָבען בעשטעטיגט און זיך איבערצייגט וועגען דער ריכטיגקייט, אַז דער קאָנסום איז פאַקטיש די איינציגע ביליגסטע איינקויפס-קוועלע אין אונזער שטאָט. אַלע אָפּטיילונגען זענען רייך פערזעהן מיט אַלערליי קאָנפעקציע, גאַלאַנטעריע, וועש, קאָלאָניאַל-וואַרען ווי אויך ווירטשאַפטליכע מכשירים. דער קאָנסום איז אויך פּאָפּולער מיט די ווידזעווער רעשטלעך, וואָס ווערען פערקויפט צו געניגע פאַבריקס-פרייזען.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאַג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

דאָס נייע בוך
זי שפּילט ווייטער
פּיעסע אין 3 אַקטען, 4 בילדער
— פון —
ח. י. בזשוסטאָווסקי
צו בעקומען אין דער אַדמיניסטר. פון „נייעם פאָלקסבלאַט".
פּיעטריקאָווער 21.

גערינג'ס נייע מיסיע אין דייטשלאַנד

אין דער ערשטער רייה וועט ער זיין א פּרייזען-דיקטאַטאָר

די בעוואוסטע האָט דאָס בעשטימען גערינג'ן אַלס ווירטשאַפטליכען דיקטאַטאָר פון דייטשלאַנד געמאַכט אין דער וועלט אַ געוואַלדיגען איינדרוק. דעם דאָזיגען פאַקט וויל מען זיך אויסטייטשען אויף פערשידענע אופנים. דער „קור. פּאָר." בעלייכט אין אַ קאָרעספּאָנדענץ פון בערלין דאָס דאָזיגע געשעהעניש אויף פאָלגענדען אופן:

די דעציזיע פון קאַנצלער, וואָס איז ענדגילטיג אָנגענומען געוואָרען אין אָבערזאַלצבורג דעם 18 אָקטאָבער, איז אַ פאַקט, וואָס דאָמינירט און שטעלט אין שאָטען אַלע אַנדערע געשעהענישען אין דייטשלאַנד. פאַרוואָס איז עס געשעהן דווקא אין איצטיגען מאָמענט און פאַרוואָס דוקא גערינג און נישט קיין אַנדער'ער האָט בעקומען אַזאַ מאַכט, וועלכע עס האָט נישט קיין שום מענש אין דייטשלאַנד, אַ חוץ פערשטעהט זיך, דער קאַנצלער.

עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אַז דאָס אויסוועהלען דעם איצטיגען מאָמענט איז אָנגעוואָרפען געוואָרען דורך דער לאַגע אויפ'ן לעבענס-מיטעל-מאַרק אין דייטשלאַנד, ווי אויך צוליב דער נייער ווירטשאַפטליכער סיטואַציע, וואָס איז געשאַפען געוואָרען דורך די לעצטע דעוואַלואַציע-אָפּעראַציעס. דער מאַנגעל פון לעבענסמיטלען אין דייטשלאַנד האָט אַזוי שטאַרק אַנגעריהרט דאָס פערהעלטניש צווישען נאָכפראַגע און אָנבאָט, אַז עס האָבען זיך געשאַפען זעהר גינסטיגע בעדינגונגען צו ספּעקולאַציע. בעזונדערס א גרויסען חשק ווייזט אַרויס אין דער היינטיגער דייטשער פויער, וועלכער גיט נאָר מיט אַ שווערער האַרץ אַוועק זיינע פּראָדוקטען פאַר די פּרייזען, וואָס זענען בעשטימט געוואָרען פון דער מאַכט און ער וואָלט גערנישט געהאַט דאַגעגען „אַרויפצוציהען די פּרייזען אין דער הויך". דאָס טאָלערירען אַזעלכע טענדענצען וואָלט געווען צו געפעהרליך, אַז היטלער זאָל זיך נישט זעהן געצוואונגען אַרויסצוגעבען תיכף ראַדיקאַלע פּעראָרדנונגען. דאָס אָנרופען דעם ענין ביים נאָמען וואָלט געקענט אַרויסרופען אַ בעאונרוהיגונג צווישען דער בעפעלקערונג און אַזוי אַרום שאַפען נישט-גינסטיגע פּסיכישע בעדינגונגען אַדורכצוהאַלטען דעם שווערען ווינטער. היטלער האָט אַלזאָ געפונען אַ גאַנץ פּשוט'ע ווי אויך עפעקטיווע לעזונג: גענעראַל גערינג איז באַמינירט געוואָרען אַלס אויסערגעוועהנליכער קאָמיסאַר צו בעקעמפען דעם יקרות און ספּעקולאַציע. דאָס צווייטע אַרבייטס-געביט — איז דאָס פּראָבלעם פון דער קאָנטראָל פון צופיהר פון רויה-שטאָפען, ווי אויך דאָס אויסנוצען די דעוויזען. דער דריטער אָפּשניט פון גערינג'ס נייער אויפגאַבע וועט זיין די צענטראַליזאַציע פון די פּראָבלעמען, אין שייכות מיט דעם אַדורכפיהרען דעם גירענבערגער 4-יאָהר-פּלאַן.

פאַרוואָס האָט זיך אָבער היטלער אַליין נישט אונטערגענומען אַדורכצופיהרען די דאָזיגע אויפגאַבען, נאָר האָט בעשטימט אַ בעפולמעכטיגטען? די דאָזיגע פראַגע אינטריגירט זעהר אַ סך מענשען און נאָך מעהר פיהרט זי אַריין אין אַ טעות. מען האָט זיך שוין אַזוי צוגעוואוינט צו דעם, אַז היטלער נעהמט אויף זיך אַלע לאַסטען פון אָנפיהרען מיט דער מלוכה, אַז מען פרעגט זיך וואָס איז דאָ איינגעטליך געשעהן. דער ענטפער איז אָבער אַ גאַנץ פּשוט'ער: די פיזישע אומעגליכקייט אָנצופיהרען מיט דער גאַנצער אַקציע אין וועלכער דאָס אַקטועלסטע פּראָבלעם איז דער קאַמף מיט'ן יקרות. היטלער וואָלט נישט געקענט ווידמען זיין צייט דער פּאָליטיק, ווען ער וואָלט נישט אַראָפּגעוואָרפען די לאַסט פון ווירטשאַפטליכע פּראָבלעמען אויף גערינג'ן.

עס וואָלט נאָך געבליבען צו פערענטפערן די פראַגע, פאַרוואָס דווקא גערינג און נישט קיין אַנדערער, למשל, דער קאָמפּעטענטער ווירטשאַפטליכער עקספּערט שאַכט, עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אַז הינטער די קוליסען וועט שאַכט שפּילען אַ ערשט-ראַנגיגע ראָל. צוליב דעם אָבער, וואָס ער איז נישט קיין מיטגליד פון דער פּאַרטיי, און דאָס פּראָבלעם וועט זיך בעציהען אויף אַלע רעסאָרטען, האָט היטלער אויסגעוועהלט אַ מענש, וואָס האָט גרויסע ענערגיע און ווען דאָס איז נויטיג אויך ברוטאַליטעט, בכדי אויפצוצווינגען גע-האָרכזאַמקייט. אין בערלין רופט מען גערינג'ן „איין רענעסאַנס-מאַן". וועלכער דינט גלייכצייטיג אַלע מוזען. אַ חוץ דעם האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז גערינג'ס לעבענס-שטייגער ענטשפּרעכט דער פאַנטאַזיע פון דורכשניטליכען דייטש, וועלכער לעכצט און שטרעבט צו זעהן דעם אָפּקלאַנג פון עפּעס הויפישעס, נישט אַלטעגליכעס, וואָס שיידט זיך אָפּ פון דער אַלטעגליכער גרויקייט. גערינג האָט בעוויזען דאָס צו געבען דער דייטשער בעפעלקערונג און איז געוואָרען פּאָפּולער. ער איז, אַ חוץ היטלער'ן, דער פּאָפּולערסטער פון היטלער'ס גאַנצער סביבה.

דער יקרות און די פּראָוויזאָרישע רעוואַלואַציע האָבען אַלזאָ געמאַכט אַקטועל און צוגעאיילט דאָס אויספיהרען דעם 4-יאָהר-פּלאַן. פּראָגראַמאַטיש איז ער פאָרמולירט געוואָרען דורך היטלער'ן אין נירענבערג אויף פאָלגענדען אופן: אין משך פון 4 יאָהר מוז דייטשלאַנד ווערען אומאָפּהענגיג פון אויסלאַנד אין די אַלע רויהשטאָפען, וועלכע מען קען אויף וועלכען עס איז אופן פּראָדוצירען אין דייטשלאַנד. „דער מהות פון פּראָבלעם איז נישט די פרייע האַנדעל, אָדער דער ריוח פון איניגע אינדוסטריעלער, נאָר אין קאַן איז געשטעלט חאָם לעבען און פריי-הייט פון דייטשען פאָלק". „אָהן א אינערליכען סאָציאַלען שלום וועט דער דאָזיגער ריזיגער פּראָגראַם נישט קענען אויסגעפיהרט ווערען".

די דאָזיגע ציטאַטען אַרויסגענומען פון היט-לער'ס נירענבערגער רעדע ערקלערען פאָלשטענדיג זיין דעקלאַראַציע פון 18 אָקטאָבער. בעתדי אַדורכצופיה-רען דעם 4-יאָהר-פּלאַן איז נויטיג א סאָציאַלער שלום. צי איז דאָס מעגליך אויב אויפ'ן אינערליכען מאַרק איז געקומען צו א פּרייזען-כאַאָס, אַז זיי וואָלטען פאָלשטענדיג צושטערט דאָס גלייכגעוויכט. עס איז דעריבער קלאָר, פון וואו גערינג וועט אָנהויבען זיין אַקציע. וואָס בעדייט דער 4-יאָהר-פּלאַן? צי בעדייט ער א שטרעבונג פון קריגס-אויטאַרקיע, אָדער דאָס איז א זשעסט, וואָס שטעלט פאָר א ווילען צו שלום. עס דוכט זיך, אַז אויף ביידע פראַגען קען מען ענטפערן מיט יאָ.

דער דייטשער שטאַנדפּונקט אין דער פראַגע איז פאָלגענדער:

היטלער גלויבט אין זיין מיסיע צו געפינען דער וועלט א נייע עקאָנאָמישע פיזיאָגנאָמיע, וואָס וועט ענדגילטיג פערענדיגען מיט דער עפּאָכע פון שפּע-טען קאַפּיטאַליזם. די צייט פון קאָלאָניאַלע עראָבערונגען איז אַדורך און דעריבער קענען די דייטשען נישט חלומ'ען, אַז זיי זאָלען מיט כח קענען עראָבערן דעם ביז-איצטיקען שליסל פון דער רויה-שטאָף-פערטיילונג. די דאָזיגע מעגליכקייטען זענען אָבער נישט אויסגעשלאָסען מצד דער טעכנישער זייט. דורך ערפינדונגען, זייער טעכנאָלאָגישע אַנטוויקלונג, ווי אויך דאָס אויספיהרען מאַסען-פּראָדוקציע, וועט מעגליך מאַכען די קאָנקורענץ מיט די פּרייזען פון נאַטירליכע רויה-שטאָפען וועט מען קענען אַרויסדריי-סען דעם מאָנאָפּאָל פון די לענדער, וואָס נישט נאָר זיי דיקטירען די פּרייזען נאָר האָבען אויך די מעג-ליכקייט צו יעדער צייט איבערצורייסען דעם צופאָהר. אויב דאָס וועט דייטשלאַנד געלונגען אויף איניגע געביטען אַדורכצופיהרען דאַן וועט די וועלט שטעהן ערב א נייער אינדוסטריעלער רעוואָלוציע, ווי זי האָט איבערלעבט אין מאָמענט פון ערפינדען די דאַמפּף-מאַשין אָדער מעכאַנישען וועב-שטוהל. דער פאַר-קויף פון די דייטשע פּאַטענטען אויף ערזאַץ רויה-שטאָפען וועט נישט נאָר דעקען אַלע הוצאות אין שייכות מיט דער העגעמאָניע פון די קונדער, וואָס קאָנטראָלירען די פּראָדוקציע פון רויהשטאָפען און גאָלד.

זעהר א דרייסטער פּלאַן א סוגעסטיווער, וועלכען מען קען גוט אויסנוצען צו פּראָפּאַגאַנדע-צוועקען.

איבער דעם אַלעם וועט מוזען וואַכען גענעראַל גערינג און אַליין טון בכדי דער פּלאַן זאָל געלונגען. אָבער קודם-כל וועט ער זיך מוזען פערנעהמען מיט פּראָבלעם פון די אינערליכע פּרייזען. אין דעם דאַרף מען זעהן דעם הויפּט-מאָטיוו פון היטלערס רעדע פון 18-טען אָקטאָבער.

מען וואַרט

די נאַצישע אויסערליכע פּאָליטיק איז איצט די פּאָליטיק פון וואַרטען און אָבלייגען.

די נאַצישע פּאָליטיק איז אצינד די פּאָליטיק פון וואַרטען. זיי וואַרטען אויפ'ן גאַנג פון די געשעהענישען. זיי גלויבען, אַז די נאַצישע פּרעסע זאָגט עס אָפען, אַז „די דינאַמישע קראַפט פון די געשעהענישען" איז אויף זייער זייט, שפּילט צו צו זייערע אינטערעסען.

נאָך וואָס'זשע זאָלען זיי זיך שוין פערפליכטען און בינדען מיט פערשידענע נייע שלום אָבמאַכען און „לאָקאַרנאַ". וואַרטען זיי בעסער. אפשר וועלען די נייעסטע, די נישט פּאָראויסגעזעהענע נאָך גע-שעהענישען אין אייראָפּאַ, נאָך בעסער צו שפּי-לען צו זייערע אינטערעסען?

אפשר וועט די דינאַמישע קראַפט פון די גע-שעהענישען זיך אַזוי ענטוויקלען, אַז זיי וועלען קענען קומען צום קאָנפערענץ-טיש פון די אייראָ-פּעאישע מעכטע נישט נאָר ווי אַ גלייכער צווישען גלייכע, נאָר... ווי די גרעסטע מאַכט, ווי אַ דיקטאַ-טאָרישע מאַכט?

ווען די „דינאַמישע קראַפט פון די געשעהעני-שען" אין וועלכער זיי גלויבען איצט אַזוי שטאַרק, פיהרען דערצו, אַז היטלער וועט קאָנען מיט'ן אייזערנעם פויסט אויפ'ן קאָנפערענץ-טיש, ביי וועל-כען עס וועלען זיצען די פאָרשטעהער פון ענגלאַנד און פראַנקרייך?!

ליידער מוזען מיר צוגעבען, אַז די פּאָליטיק פון „וואַרטען און זעהן", וואָס די נאַצישע מלוכה-פיהרער האָבען איצט אָנגענומען איז זעהר און זעהר א געשיקטע. ביז איצט האָט אָט די פּאָליטיק פון וואַרטען און אָפּלייגען זיי א סך געהאָלפען.

פּאַסיווערהייט האָבען די דינאַמישע געשעהעני-שען אין אייראָפּאַ פאַר'ן לעצטען יאָהר זעהר פיל צוגעהאָלפען צו זייער פּרעסטיזש און מאַכט. מו-סאָליני'ס איינגעהמען אַביסיניען האָט זיי זעהר פיל געהאָלפען, און דער עיקר דער דורכפאַל פון די האַלבע סאַנקציעס געגען איטאַליען, וואָס דער פעלקער-בונד האָט אָנגענומען.

שוין דעמאָלט האָט מען געמאַכט פּערזוכען אַריינצוציהען היטלער'ס דייטשלאַנד אין א אייראָ-פּעאישען קאָנצערט. אָבער היטלער האָט געוואַרט, און דאָס וואַרטען האָט איהם געבראַכט גרויסע דיפּ-לאָמאַטישע זיגען. די פערפרעמדקייט צווישען אי-טאַליען, ענגלאַנד און פראַנקרייך, און ממילא אי-טאַליען'ס פריינדשאַפט, און די דרייסטקייט ווידער צו מיליטאַריזירען דעם רהיין.

וואַרטען און אָבלייגען די פערשידענע געפּלאַנ-טע שלום קאָנפערענצען און אָבמאַכען; און צו דער זעלבער צייט שטילערהייט, בעהאַלטענערהייט, אָפּצוטון שפּיצלעך, דאָס איז די נאַצישע אויסערליכע פּאָליטיק. און ווידער אַמאָל: זי גילט זיי אָט די פּאָליטיק. זיי וואַרטען אויף די דינאַמישע געשעה-ענישען פון אונזער צייט; שטילערהייט גרייטען זיי צו אָט די געשעהענישען, און ווען זיי קומען ווייסען זיי, ווי אַזוי זיי אויסצונוצען אויף צו להכעיס א צוטומעלטער און געפּלעפּטער אייראָפּאַ.

זיי האָבען געוואַרט און זיך דערוואַרט (שטי-לערהייט צוגרייטענדיג און פערהאַנדלענדיג מיט די שפּאַנישע רעבעלען) אויף דער שפּאַנישער טראַ-געדיע. הונדערטער טויזענדער יונגע העלדישע שפּאַנישע לעבענס זענען שוין אומגעקומען אין דער שפּאַנישער ציווילער קריג. ס'איז אפילו שוין דאָ אַ אינטערנאַציאָנאַלער נישט - אינטערווענץ - קאָ-מיטעט אָבער אָט דער קאָמיטעט האַנדעלט קאַלט און מאַכטלאָז, פּונקט ווי דער פעלקער-בונד האָט גע-האַנדעלט בנוגע דער איטאַליעניש-אַביסינישער קריג ד. ה. כמעט ווי גאָרנישט, טאָ פאַרוואָס זאָל זיך היט-לער אַזוי איילען צו א נייער „לאָקאַרנאַ קאָנפע-רענץ"?

ס'איז פיל בעסער צו וואַרטען אויף דער דינאַמיק פון די געשעהענישען, אפשר וועט גע-נעראַל פראַנקאָ איינגיכען בעזיגען די שפּאַנישע רעגירונג און וואָס דאָס קען ברענגען פאַר א נצחו-נות דעם היטלעריזם און היטלער'ס דייטשלאַנד, קענען מיר זיך, לעת עתה, אפילו נישט משער זיין.

פון לעאָ קעניג

היטלער קען קריגען א חלק און אַ גרויסען איינפלוס אינ'ם מיטעללענדישען ים, און דאָס קען איהם שטאַרק צונוץ קומען.

היינט די גרויסע דיפּלאָמאַטישע נצחונות וואָס ער האָט געוואונען וועט די שפּאַנישע טראַגעדיע וועט זיך ענדיגען, ווי איהם ווילט זיך.

פאַרוואָס זשע זאָל ער טאַקע נישט וואַרטען?

די נייע בעלגישע פּאָליטיק איז דאָך אויך שוין אין אַ געוויסער מאָס די פּרוכט פון דער שפּאַנישער דראַמאַ. און פון אַביסיניען. בעלגיען האָט אויפגעהערט גלויבען אינ'ם פעלקער-בונד און קאָ-לעקטיווער זיכערקייט.

און דאָס איז דאָך א געווינס פאַר'ן מיליטאַריס-טישען היטלעריזם.

און דאָס איז נישט די איינציגע זיסע פּרוכט, וואָס דער היטלעריזם דערוואַרט פון דער שפּאַנישער טראַגעדיע. ווער ווייסט ווי אַזוי די „דינאַמישע גע-שעהענישען" וועלען זיך נאָך ענטוויקלען? וואָס פאַר א סורפּריזען זיי וועלען אַרויסוואַרפען?

וואָס וועט געשעהען אין פראַנקרייך נאָך דעם ווי די שפּאַנישע רעבעלען וועלען זיגען איבער'ן פּאָפּולערען פראָנט אין שפּאַניען? וועט נישט קומען אויך א סוף צום פראַנצויזיש-סאָוויעטישען פּאַקט?

היטלער וואַרט און האָפט אויף דער דינאַמיק פון די געשעהענישען.

היטלער וואַרט און האָפט אפילו אויף סיר אָסוואַלד מאָזלי'ס נצחונות אין ענגלאַנד.

פאַרוואָס זשע זאָל ער זיין פּראָאינטערעסירט אין אַ נייער לאָקאַרנאַ, ווען'ס פּלאַנעוועט זיך נאָך אַלץ אין דער ראַהם פונ'ם פעלקער-בונד?

וואַרט ער בעסער אויף די דינאַמישע געשעה-ענישען און זיין וואַרטען גילט פאַר איהם, ווייל אַלע אַנדערע אייראָפּעאישע מלוכות האָבען מורא „אין די אינטערעסען פון שלום" צו האַנדלען דרייסטער, ווייל אַלע וואַרטען אַזוי אַפּאַטיש-פאַ-טאַליסטיש צו זעהן אויף וואָס מען וועט זיך דאָ סוף כל סוף דערוואַרטען.

די ראַטען פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד אין בירא-בידזשאַן

דער מאָסקווער „עמעס" שרייבט:

„די בעשטימונג פונ'ם פּרעזידיום פונ'ם צענט-ראַלען אויספיהר-קאָמיטעט פון פסס"ר פאַר'ן 29-טען אויגוסט, עפענט אויף גאָר גרויסע פּערספּעקטיווען פאַר דער אַרבייט פון די ראַטען פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד. זיי זיי, מיט זייער הילף, מיט דער הילף פון די צאָהלרייכע דעפּוטאַטען און פון דעם גאַנצען סאָוויעטישען אַקטיוו ווערט געבויט און עס וועט אויפגעבויט ווערען די יודישע סאָ-וויעטישע מלוכה'שאַפט.

און טאַקע דערפאַר לייגט אַרויף די בעשטימונג פונ'ם פּרעזידיום פונ'ם ציק פון פסס"ר א בעזונ-דערס גרויסע פעראַנטוואָרטליכקייט אויף די ראַטען פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד. אין דער בעשטימונג ווערט פאַרגעלייגט דעם פּרעזידיום פון געגענדליכען אויספיהר-קאָמיטעט, עס זאָל איבער בויען זיין אַרבייט, די אַרבייט פון זיין גאַנצען אַפּאַ-ראַט, אויף זיכערען אַז אין צענטער פון דער אויפ-מערקזאַמקייט פון די געגענדליכע אָרגאַנען זאָל פריהער פאַר אַלץ שטעהן די לאַנדווירטשאַפטליכע איבערוואַנדערונג. די בעשטימונג פערפליכטעט אויך ענטשיידען צו „פערבעסערען די אַרבייט פון די ראַטען און זייערע מאַסען-אָרגאַנען — די סעקציעס און דעפּוטאַטען-גרופּעס, — אַריינבציהענדיג דורך זיי אין דער אַרבייט פון די ראַטען די ברייטסטע מאַסען אַרבייטענדיגע און מאָביליזירענדיג זיי צו פערבעסערען אַלמעגליך די אַרבייט איינצואָרדענען די איבערוואַנדערער"... די ראַטען פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד האָבען א גרויס און ברייט פעלד פון אַרבייט, פון אַרויסווייזען מלאכה'שע איני-ציאַטיוו. פון אָרגאַניזירען די מאַסען אין זייער קאַמף פאַר אויסנוצען די וואונדערליכע נאַטור, די אומאויסשעפּליכע רייכטימער צום גינסטען דער זיך בויענדיגער יודישער אויטאָנאָמער געגענד.

אָבער דאָס וויכטיגסטע, וואָס עס האָט גע-פעהלט ביז איצט אין דער טעטיגקייט פון די ראַטען פון דער געגענד, איז דאָס, וואָס זיי האָבען זיך בעטראַכט אַלס געוועהנליכע ראַטען און האָבען נישט דיסקאָנטירט זייערע ספּעציפישע אויפגאַבען אַלס ראַטען פון אַ נאַציאָנאַלער און איבערוואַנדערישער געגענד. כאָטש די פראַגען וועגען בעזעצען די געגענד. וועגען איינאָרדענ'ען אין איינפונד, וועגען גרויסע מאַסען יודישע איבערוואַנדערער און איינצי-העען זיי אין דער גרויסער בויאונגס - אַרבייט זענען לעבענס-פראַגען פאַר דער געגענד, פלעגען דאָך זיך אַרויסדרייען פון זיי סיי דער דאָרף-ראַט, סיי אַפילו דער געגענדליכער אויספיהר-קאָמיטעט.

די אָנגעוויזענהייט פון אַ שטענדיגען און פעס-טען קאָנטראָל און א פּאָזיטיווע מצד די ראַטע-אָרגאַנען האָט טיילמאָל געבראַכט צו אומדערלאָזבאַרע פאַק-טען פון שלעכטער, אומענשליכער אַנטי-מלוכה'-שער בעציהונג צו איבערוואַנדערער. די מעהרהייט ראַטען-טוער פלעגען האַלטען פאַר זייער חוב אַריינ-מישען זיך אין וואָס פאַר א זאַכען איהר ווילט, נאָר נישט אין דער אַרבייט פון אויפנעמען און איינאָרדענען די איבערוואַנדערישע מאַסען. דער'ין בעשטייט דער גרעסטער בלויז אין דער אַרבייט פון די ראַטען.

די אויפגאַבע צו אָרגאַניזירען די בויאונג קאָמפּלעקסאַרטיג און אַריבערגיין פון בויען בלויז די שטאָט בירא-בידזשאַן צו א ברייט פאַנאַנדערגעצוויי-קעלטער בויאונג פון אַלע צווייגען פון דער ווירט-שאַפט, איבערהויפּט פון דער לאַנדווירטשאַפט, פאָ-דערט א ראַדיקאַלע איבערבויאונג פון דער גאַנ-צער אַרבייט אין דער געגענד, אין גייסט פון דער בעשטימונג פונ'ם פּרעזידיום פונ'ם ציק פון פסס"ר.

עס דאַרף אויפגעהויבען ווערען די קולטור פון דער אַרבייט פון די ראַטען. אויב וועגען דעם ווייזט אָן די בעשטימונג.

און ווען מיר שטעלען די פראַגע, אַז די ראַטען פון דער געגענד זאָלען אויספילען זייער שליחות אַלס ראַטען פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד, האָבען מיר אויך אין זינען די איינפלאַנצונג און ענטוויקלונג פון דער יודישער שפּראַך, וואָס איז אין דער יודישער געגענד א שפּראַך א מלוכה'שע. נישט ווייניג פאַקטען זענען פאַראַן. ווען אויף אַן איבערוואַנדערער'ס פּונקט, אינ'ם קאָלווירט, אינ'ם ראַט, אינ'ם אַנשטאַלט בעגעגענען איינגע טשינאָווניקעס דעם איבערוואַנדערער נישט אויף זיין מוטער-שפּראַך. דער ראַט איז מחויב צו פיה-רען א קאַמף געגען דעם.

אָבער כדי צו פערבעסערען דורכאויס די ראַ-טען-אַרבייט איז פריהער פאַר אַלץ נויטיג „העכערען די קוואַליפיקאַציע פון די פאָרזיצערס פון די דאָרפס-ראַטען און פון די טוער. דאָס צוגרייטען און איבערגרייטען קוואַליפיצירטע און קולטורעלע קאַדרען ראַטען-טוער דאַרף אַוועקגעשטעלט ווע-רען אויף אַ ברייטער מלוכה'שער באַזע אין דער געגענד גופא, אָבער אויך אין דער דאָזיגער וויכ-טיגער פראַגע דאַרף דער געגענד קומען צו הילף די סאָוויעטישע יודישע געזעלשאַפטליכקייט פונ'ם ראַטען-פערבאַנד. אין אונזערע שטעטלעך, אין די דערפער פון די יודישע ראַיאָנען זענען דערצויגען געוואָרען נישט ווייניג אויסגעצייכענטע, דערפאַהרענע, גראַמאַטנע ראַטען-טוער, און אַ בעשטימטער טייל פון זיי וואָלט געוויס געקענט פאַרוואַרבירט ווע-רען פאַר דער גראַנדיעזער און פרוכטבאַרער ראַטען-בויאונג אין דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד.

געשטאָרבען בעריהמטער יודישער סקולפּטאָר יעקב פּלעסנער

בערלין (יט"א) אין עלטער פון 65 יאָהר איז דאָ געשטאָרבען דער אינטערנאַציאָנאַל-בעקאַנ-טער יודישער סקולפּטאָר יעקב פּלעסנער. דער פערשטאָרבענער האָט געשטאַמט פון א רבנישער משפחה אין דייטשלאַנד. זיינע קולפּטורען (פיל סטאַטועס, סטאַטועטען, באַרעליעפען א. אַנד.) זענען ערוואָרבען געוואָרען דורך מעהרערע אייראָ-פּעאישע קונסט-מוזעאומ'ס. זיין גרופּע „די בע-טעלווייבער פון פּערוגיאַ" האָט ערוואָרבען די קע-ניגין פון האָלאַנד. איניגע פון זיינע ווערק זענען אויך ענטשטאַנען פון יודישע טעמאַ'ס (צוו. אנד. דער באַרעליעף „בר-כוכבא"). יעקב פּלעסנער איז געקומען צו קבורה אויפ'ן בית-עולם פון דער אָרטאָדאָקסישער קהלה אין בערלין „עדת ישראל".

פאליטיק אהן א שלייער

פון ד״ר א. מוקדוני

איך בין זיך מודה, אז איך בענק נאך דעם אַלטען ציהלער־מאַנירלער און ראפינירטען פאַ־ליטיקער, איך בענק שטאַרק נאָך איהם.

בענקען נאכן שווינעמדיגען, באלאנסירטען און שמייכלענדיגען פאליטיקער פון פאר דער מלחמה האב איך אנגעהויבען די לעצטע יאהרען.

די לעצטע יאהרען איז אויפגעקומען א נייער פאלי־טיקער, א פאליטיקער וואס האט ארויסגעשלעפט די פאליטיק פון די רוימיגע, שטילע און פייערליכע קאבינעטען אין מאס אריין.

דער האַזוזער נייער פאליטיקער האט ראשית־כל גענומען און אראפגעריסען דעם שלייער, דעם גע־דיכטען שלייער פון דעם פאליטיקער, ער האט אפגעדעקט דעם פנים פון פאליטיק.

ברר...

א שרעקליכער פנים, א האסליכער פנים, מען מוז איהם האלטען אונטער א שלייער...

דאס וואבער איז געווען ווייניג דעם נייעם פאליטי־קער און ער האט גענומען און געעפענט דעם שטארק פערשלאסענעם און שטארק פערזיגעלטען מויל פון דער פאליטיק.

און די אפגעשפארטע פאר יאהרען ווערטער און די נישט־דערזאגטע פאר יאהרען ווערטער האבען זיך אנגעהויבען צו שיטען פון איהר מויל.)

ימ׳ען מיט ווערטער שפייט ארויס די פאליטיק איצט טאָג־טעגליך, די וועלט ווערט ממש פער־פלייצט מיט ווערטער.

דער קלענסטער פאליטישער ערפאלג רופט ארויס א ליארעם פון ווערטער, וואס בעזינגען און וואס לויבען דעם פאליטיקער, וועלכער איז שולדיג אין דעם פוית׳ל ערפאלג.

און אזוי מיט די קליינע פאליטישע מפלות. ימים מיט ווערטער טוען און וואשען אפ די שולד פון דעם פאליטיקער און ליטען ארויף אויף פרעמדע פליי־צעס.

אלע אינטימע פאליטישע אנגעלעגענהייטען, וואס פלעגען צו קיין אויער נישט דערגרייכען ווערען איצט אויסגעלופטערט און אויסגעדראשען אויף די מארק־פלעצער.

און שטילע, בעהאלטענע און סודות׳דיגע פאלי־טישע פרחנן, אומפערשטענדליכע און אומצופרי־דענקייטען ווערען ארויסגעטראגען אין די גאסען.

און די אידעאלען, די דינסטע פאליטישע געווע־בען ווערען ארויסגעטראגען פון מיליאנען און מיליאר־נען..

און פיין, נערוועז און צארטדיג איז זי געווארען די הא נישט לאנג ציהלער־מאנירליכע פאליטיק.

וואס איז געגאנישט צו דערקענען אונטער דא נישט לאנג פארנעהמע און אריסטאקראטישע פאליטיק.

א מכשפה מיט צעפאטעלטע האר, מיט צעפליק־טע קליידער און מיט גרויסע צעקרימטע שיך פיל־פערט זי אויף אלע גאסען.

אלמעכטיגער גאט, ווי העסליך זי זעהט אויס...

און הייזעריג און כריפעדיג איז זי געווארען רייד־טענדיג זיך מיט אלע כוחות אויף אלע גאסען און אויף אלע פלעצער.

קיין זכר פון איהרע גוטע, פיינע און פארנעהמע מאניערען.

קיין סימן פון דער געכטיגער ראפינירטקייט.

ווי קיין מאל אין סאלאנען נישט געווען, ווי קיין מאל אין פאלאצען נישט געוואוינט און ווי קיין מאל מיט בעסערע מענשען זיך נישט בעגעגענט.

דער פאליטיקער האט אויסגעטאן די ווייסע האנ־טשען, דעם פראק און דעם ציליגדער און ער האט זיך גענומען מאכען פאליטיק מיט נאקעטע הענד פאר אלעמען אויף די אויגען.

זעהט מען ווי פאליטיק ווערט געמאכט, מען האלט אייך אין קיך וואו מען קאכט די פאליטיק.

וואס שטייט דער נאצי און מאכט פרודינע, גראבע און מיאוסע פאליטיק אויף די גאסען, אויף די פלעצער פאר מיליאנען און מיליאנען אויף די אויגען.

אין דער לופט שטייען מיאוסע קללות, חרמות, דראהונגען, זידלערייען פון ערגסטען סארט.

אין דער לופט איז עס געדיכט פון גראבע פערדי־מעריטען.

איך האב אייך אויסגעגליזט, איך האב אייך גער מאכט גרויס, איך האב אייך געמאכט שטארק, איך וועל אייערע שונאים פערניכטען ,איך וועל פיהרען צום גרעסטען טריאומף, איך און נישט קיינער, איך און נישט קיין אנדערער...

דער ווילדער, פרימיטיווער וואלד־פאליטיקער פון די אמאליגע, אלטע ציימען איז אויפגעשטאנען תחית המתים.

פאכעט ער נישט מיט דער גראבער, שווערער בו־לאווע, פאכעט ער מיט ווערטער בולאוועדיגע, מיט שקרים, מיט בלבולים, מיט חיה׳שער שנאה.

עס איז די זעלבע אלטע בולאווע פון דעם אמא־ליגען וואלד־פאליטיקער, זי איז בלויז א ביסעל אנ־דערש געשליפערט.

און מענשען שטייען ארום דעם היינטיגען פאלי־טיקער ווי אמאל אין וואלד, הערען זיינע גראבע בער־ריהמערייען, זיינע האמעטנע שקרים און זיינע הער צאם מיט צאפלאמטע פנימער, מיט פלוט פערלאפענע אויגען און מיט פאכעגדיגע קולאקעס.

אט, אט ווארפען זיי זיך ארויף אויף שטעט, צערייסען האַר־אַנגעוט. פערכאפען די ווייבער, שמי־דען די מענער אין קייטען און פיהרען זיי אין טעפאנ־גענשאפט ...

דער וואלד־פאליטיקער האט אויסגעהאהעוועט אויף איין פוס דעם וואלד־אבפאלגער...

מעשה׳דיגען האט עס —

מען דארף עפענען די פאליטישע קארטען פארן פאלק, דאס פאלק דארף וויסען ווי זיין בעל־הבית־ישקייט, ווי זיין ווירטשאפט ווערט געפיהרט און ווי זיי־נע בעציהונגען מיט די שכנים ווערען אויסגעשטעלט.

נישטא קיין סודות פארן פאלק, פארן אמתען בעל הבית, פארן אמתען געביטער.

א גוטע טיכטיגע בעל־הביתטע איז מחויב צו אר־ריינקוקען אין קוך און זעהן מיט איהרע אויגען ווי און וואס מען קאכט...

אבער וואס יא האט זיך אויסגעלאזען פון דעם ווייסען מיר אלע.

ווייטער אַן אונפערשעמטער שקר:

דאס פאלק, דער בעל־דבר אליין, איז איצט די שטומסטע בעשעפעניש אויף גאטס וועלט, עס האט קיין ברעקעל דעה נישט, דאס פאלק מוז צושאקלען מיטן קאפ.

און עס שאקעלט, עס שאקלט שטארק מיטן קאפ אין א האלבער וועלט.

עס טאר איהם נאר נישט איינפאלען צו נישט מסכים זיין, צו נישט שאקלען מיטן קאפ, עס קען אין גאנצען בלייבען אהן א קאפ...

אויף אלע גאסען רעדט און ליארעמט די פאלי־טיק. אבער צוזיהערען זיך צו איהר טאר קיינער נישט, א דעה זאגען, א׳עצה געבען טאר קיינער נישט.

אויף אלע מארקפלעצער ווערן פאליטישער היזוע ריג דערטענדיג פאליטיק פארן פאלק, אבער דאס פאלק טאר דא נישט זאגען זיין ווארט, עס איז סכנות־נפשות.

מוסאליני האלט אין איין אדויסטראגען די פאלי־טיק אין גאס אריין.

דאס געמליכע טוט היטלער.

דאס נעמליכע טוט מען אין אנדערע לענדער מיט א דיקטאטור.

אפער דאס פאלק האט נישט קיין פיציפל שליטה אויף דער פאליטיק.

דאס פאלק מוז מסכים זיין, מוז שאקלען מיט קאפ און מוז אריינפאלען אין התפעלות פון די סויתדיגע פאליטישע אויפטואונגען.

בענק איך נאכן שטילען, שווייגענדיגען און ראַ־פינירטען פאליטיקער. ער האט טאקע די פאליטיק געהאלטען ווייט פון דער גאס. ווייט פון די מאסען, דערפאר אבער האט ער די פאליטיק פיין פערשלייערט., ער האט איהר געגעבען א ביסעל געהיימניס־פולקייט, א ביסעלע שיינע מאניערען און א ביסעלע ראפינירטקייט.

עס איז געווען א שטיקעל אילוזיע אין די שטי־לשאפינעטען ווערט בעשטימט דער גורל פון דער וועלט, דארט ווערט פסוק־סחרו6 געטאן נאך גרוי־סעם און וויכטיגעם, דארט ווערען אין דער שטיל גע־צויגען די געהיימנישפולע פעדים פון דער וועלט־פאליטיק.

עס איז געווען אילוזיע, א פאלשע, אבער דאך אן אילוזיע.

איצט איז קיין שום אילוזיע נישטא.

און מיר, ארימע מענשען, לעבען מיט אילו־זיעס...

מיר, ארימע מענשען, ווילען טאקע האבען א סך, נאר א סך זאכען אונטער א שלייער, זיי זעהען אויס אונטער א שלייער בעסער און שענער..

דאס לעבן אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור

די פליטים-לאגערן ווערען ליקווידירט.

תל־אביב (יט״א). די קאמיסיע פאַ״ די ענינים פון די פליטים האט זיך די טעג געווענדעט צו דער רעגירונג מיטן פארשלאג צו בעשטעטיגען א בודושעט פון 10,900 פונט אויף אויסצוהאלטען די פערבליבענע 5 פליטים־לאגערען ביז צום 9־טען נא־וועמבער און טעגעטען אז די רעגירונג זאל זיך אין דעם בודושעט בעטייליגען מיט 50 פראצ. איצט האט די פליטים־קאמיסיע בקומען אנ׳ענטפער פון דער רע־גירונג, אז זי בעשטעטיגט דעם בודושעט און בעווי־ליגט 50 פראצ. פון איהר זייט.

אין אנהויב פון די אונרוהען האבען זיך אין תל אביב געפינען 27 פליטים־לאגערן אין וועלכע עס האבען זיך אויסגעהאלטען 4.600 פליטים, פון וועלכע 3.200 האבען בעקומען שפייז און שטיצע פון דער פליטים־קאמיסיע, ביי היינטיגען טאג זענען פערבלי־בען 5 לאגערן מיט 1,261 פליטים, פון וועלכע 750 ווערען אויסגעהאלטען אויף עפענטליכע הוצאות. דעם 9־טען נאוועמבער וועלען די דאזיגע לאגערען פונאנדערגעלאזט ווערען.

בעאמטע פון ענגלאנד פאר דער קעניגליכער קאמיסיע.

ירושלים. (יט״א). צוזאמען מיט דער קע־ניגליכער קאמיסיע וועלען אייך קומען פו״ עיג׳אַנד ענגליבע בעאמטע ווי אויך סטענאגראפען, פון די פא־לעסטינער רעגירונגס - בעאמטע וועט מען אויס־קלויבען אזעלכע, וואס בעהערשען אלע דריי אפי־ציעלע שפראכען, און זיי וועלען דינען אלס דאל־מעטשערס.

געעפענט יודישע געשעפטן אין עכו.

ירושלים. (יט״א). גלייך ווי עס האבען זיך אנגעהויבען די אונרוהען אין לאנד, האבען די יודען פון עכו פערלאזט די שטאט, וואו זיי בילדען א מיעוט־שבמיעוט פון דער בעפעלקערונג. איצט האבען צוויי יודען צוריק געעפענט זייערע געשעפטען וועלכע זענען געווען געשלאסען פאר דער גאנצער צייט פון די אונרוהען. די אראבישע שכנים האבען זיי אויפגענומען בסבר־פנים יפות.

קצבים פון טריפה פלייש אין תל־אביב ציהען זיך צוריק.

תל־אביב, (יט״א). די 6 יודישע קצבים פון תל־אביב וואס האבען דיזרלאנגט אנ׳אנקלאגט אויף דער תל־אביבער שטאט פערוואלטונג, פארוואס מען לאזט זיי נישט שעכטען קיין בהמות אויף טריף. האבען צוריקגעצויגען זייער אנקלאגע און אפגעזאגט פון אנ׳ערקלערונג אין משרד־הרבנות, אז זיי האבען חרטה אויף זייער שריט.

א. ריוועס / תל־אביב

תאוה

(דערציילונג פון ארץ־ישראל לעבען)

I

דער ים איז אויפגעלאָפען מיט ריזיגע בייכער, זיך געהויבען הויך הויך — און מיט טראסק און גע־בראזג זיך צונויפגעקלאפט מיט דער שטיינערנער פעסטונגס־וואנט פון יפו׳ער פארט. ווייסער שוים האט מיט הוגזה געשאסען אין דער לופטען. דאס האט זיך איבערגעחזר׳ט אזוי יעדע פאַר רגע׳ס, מיט דער פינקטליכקייט פון א זייגער.. נישט ווייט פון ברעג האבען זיך געוויגט ווי שכורים אויף דעם אטעמדיגען שווערען וואַסער בייכיגע באַרזשעס אנגעפיהלט מיט וואגיקע בוי־מאטריאַלען ; זעגעל־שיפען מיט הויכע מאסט־בוימער סטאַרטשענדיג ווי אויסשוי־צייכענס צום בלויען גרוועלבטען הימעל אויף דער פעסטער ברייטער וואנט, וואס האט ווי א באַסטיליע געטאמעוועט די אטאקעס פון כוואַליענדיגען ים, זענען געזעסען קופקעס אראַבער פערלייגט די פיס הינטערן בעזעס, אייגצעלנע, בע נאנד, און האבען מעהרער געשוויגען ווי גערעדט צו זיך. זיי האבען פערטייענדיג בעציילט די בורשטי־נענע קרעלען אויפגעצויגענע אויף א שנור, זיי הא־בען געציילט די מזלות אייגציגווייז אין דער האנט אריין, זיי האבען געציילט מיט ריטם, אונטערפאנ־פענדיג א צעצויגענעם ניגון אהן אָנ׳אנהויב און אהן אַ סוף ווי די יאגענדיגע כוואַליעס. דער ים האט טיי וויי פערשריגען די קלאנגען וואס זיי האבען דאָרט ארויסגעפרעפעלט מיט די ליפען. די אויגען האבען געקוקט צו די באַרזשעס מיט די סחורות, פון וואנען עס האבען זיך געצויגען שורות האלב־נאקעטע פארט־אַרבייטער צו דער יבשה. זיי האבען געשלעפט אויף די איינגעבויגענע רוקענס שווערע אייזערנע רעלסען, גאנצע שטויסען ברעטער, קאס־טענס, זעק תבואה. זיי האבען געשפּאַנט נאקעט א העלפט אין ים. די פאַר אָרעמע טראנטעס האבען נישט געקענט פערדעקען די נאקעטע ערוה׳ס זייערע. וואס האט זיך ענטבלויזט ביי יעדען שפריץ אין שווערען ים, — אט אַזוי האבען זיך געצויגען די שורות נאקעטע קנעכט מיט שווערע משאות אויף זייערע אויסגעהאמערטע בראנזענע גופים פון זונ־אויפגאנג — ביז די בלוטיגע רויטע זון האט זיך צעגעטונקען אין דעם גרינעם פארנאכטישען ים.

אויף דעם פלאך פון דער ברייטער מאסיווער וואנט איז געזעסען אפגעזונדערט איינער אליין צא־יאז דער זוהן פון עביד־אל־כאמיס. ער האט מיט אפענע אויסגעריסענע אויגען געקוקט אין דעם ווייט פון ים. ער האט געקוקט צו די שורות האלב־נאקעטע הארעפּאשניקעס וואס האבען געשלעפט אויף זייערע אויסגעהארעוועטע רוקענס אזוי פיל משאות. ער האט מיט גליהענדיגע אויגען געווכט דעם פאטער ייגעם — איינער אוא ווי די צעהנדלי־גער אין הונדערטער פארט־אַרבייטער. ער האט איהם נעכטען און אונמעלט געזעהען. ער האט איהם דריי יאהר געזעהען אזוי שפאנען אין וואסער מיט שווערע רעלסען אויפן רוקען, זיינע אויגען האַ־בען איהם געזוכט — ער וועט איהם אבער שוין נישט געפינען דאָרט — — — —

געשעהען איז דאס אזוי: אַמאָל אין שפעטען פאַ־נאַכט, דער דרייסיג־יאַהריגער עבד־אל־כאמיס, אַ שווערער גוף ,טונקעל־הויטיג פערבראַנזט פון אייביגער זון און ימישען ווינט, האט נאך אַ ווערען פר־אַצע־טאָג זיך געלאָזט צו די קאַמעראַדען אין קאַפע .די פיר דראַבנע טעכטער׳ זיינע מיט די פעך־שוואַרצע דיקע צעפלעך האט ער אַרויפגעיאַגט שלאָפען. זיי זענען געשטאַנען פאַר׳ן טאטען מיט פערצעטע פינסטערע געזלעך און געבעטען אַ טאַ־ריפע. פיר פאַר אויגלעך האבען זשעדנע גע־ברענט מיט שוואַרצען פעך.

— יאַללא — האט ער מיט געמאַכטען כעס זיך אַ בייזער געטון — דאס פערבעלמטע אויג זיינס האט געשלאָגען מיט אומהיימליכס, דאס צווייטע אויג האט געשטראַהלט פרייד. דערנאָך, אין דעם האַלבטונקעלען ליכט פון דער ריזיגער שאַפע, — מאס האט געדינט פאַר אַ קאַפע זענען געזעסען אויף קליינע שטרויענע בענקלעך צע־וואַקסענע בעלי־גופים. די בראַנזענע פנימ׳ער האַ־בען נאָך צוגעגעבען מעהר פינסטערניש צו דעם ברודיגען חושך אין קאַפע. מ׳האט בעקנאַקט מיט ביינדלעך אויף די קליינע טישלעך. די פינסטערע הענד זענען ווי מיט אַ כישוף געפלויגען איבער די ווייסע ביינדלעך. געשרייען האבען זיך אַרויסגעריסען דוּ־ך צעפוילטע געלע ציינער, און אין חלל האט זיך געטראָגען אַ ריח פון געבראָטענע שעפסען־פלייש אויסגעמישט מיט אַ גאַרגלען און שרייען פון אנ׳אלט־פוּ ענקישען גראַמאָפאָן. די משונה׳דיגע קלאַנ גען, קרעכצען האבען זיך געצויגען אַזוי פויל מאַ־נאָטאָן פון אַ ריזיגער טרובע, וו׳ מען וואלט איי׳עם אַ צאַן געריסען. איינער האט געבולבעט פון אַ גארגילע ,דער צווייטער האט סתם פלעגמאַטיש געציילט אַ בייטש קרעלען אין דער האַנד. מיט אַמאָל האט זיך דערהערט אין פערדושטען טומעל אַ שניידענדיגע געשריי. די בעלי־גופים האבען זיך בליק־שנעל געהויבען פון זייערע נידריגע געזעסן די בענקלעך האבען זיך פון טומעל איבערגעקערט מיט די פיסלעך אַ־ויף. פון געדיכטען המון האט זיך מיט אַ קעצישער פלינקייט אַרויסגעריסען אַ צעווילדעוועט געשטאַלט מיט אַ שפּיציגער יאַרמולקע אויפ׳ן קאָפּ. ער האט געפאַכעט מיט אַ בלאַנק בויגע מעסער — און אין איין אויגענבליק איז ער נעלם געוואָרען דורך דער מענשען־מאַסע אין דעם טונקעלען דרויסען

— עבד־אל־כאמיס!

— עבד־אל־כאמיס! — האבען זיך געטראָגען קולות פון אַלע זייטען. מ׳האט זיך געיאָגט מיט אַ שטורעם נאָכ׳ן מערדער.

עבד־אל־כאמיס האט זיך געקאַרטשעט אויף דער שטיינערנער פאָדלאָגע אין וואַרימע קאַלוזשעס פון אייגען בלוט.

צאלאח איז געזעסען אויף דער שטיינערנער מאסיווער ראַמפּע וואס טאַמעוועט דעם ברויענדיגען ים.. דריי יאָהר איז שוין אריבער וואס ער האט אויפגעהערט צו זעהן דעם פאָטע׳ צווישען די שורות האַלב־נאַקעטע האַרעפּאַשניקעס, וואס שלעפּען אין יאָך שווערע רעלסען, שטויסען געהילץ. ער האט געקוקט צו די גרויסע שיפען מיט די פילצאַהליגע קוימענס, וואס שטייען ווייט אָפּגערוקט פון ברעג — און פון דאָרט וויגען זיך שיפלעך אָנגעפּראַפּט מיט יודען. די שיפלעך וויגען זיך באַ׳ג אַרויף, באַרג אַראָפּ איבער׳ן שווערען אָטעמדיגע׳ וואַסער. מיט יעדער רגע שלינגען זיי דעם ימישען מרחק — און אָט באַלד האבען זיי די יבשה דערגרייכט.

צאלאח האט אין זיך געטראַכט, אַז אין די פופצעהן יאָהר, וואס ער טראָגט אויף זיך, זעהט ער כסדר אָט די שיפלעך וויגען זיך איבער׳ן ים מיט אַזוי פיל יודען — זיי זענען שוין דאָ אַזוי פיל ווי זאַמד ביים ברעג זיי זענען רייך, זייערע ווייבער זענען שעהן און געהען פראַנק און פריי אָפּגע־דעקט דאָס לייב.

עס האט איהם אנגעכאַפּט אַ ווידערווילען צו זיין היים מיט די פערקראַצעטע פענסטער. די מוזולמענישע ווייבער איינגעשלייערט פון קאָפּ ביז די פיס אין שוואַרצען קומען פלודערען מיט זיין מאַמען — און ווען זיי דערזעהען איהם —׳אַט דעם בחורעץ — פערדעקען זיי שנעל מיט׳ן שוואַרצען פאַרהענגעל דאָס פנים. ווען זיינע פיר שוועסטער וועלען גרויס ווערען, וועלען זיי אויך פערדעקען די פנימער.

זיינע אויגען האבען געקוקט נאָך ווייטער — איבער די גרויסע שיפען מיט די פילצאַהליגע קוימענס, וואס פון צייט צו צייט רייסט זיך פון זיי אַרויס אַ רעוען פון אַ ווילדער חיה, און דאָס קול צעפערטעלט זיך ווייט ווייט און שלאָגט זיך אָפּ אָן דעם פלאַכען ברעג, וואס איז בעבויט מיט מויז־ווענדער ווייסע הייזער, מיט לאַנגע ציכטיגע גאַ־סען: — תל־אביב.

זיצענדיג אזוי אויף דער שטיינערנער ראַמפּע האט צאַלאַח געטראַכט פו׳ א סך זאַכען. ער האט שוין כמעט ווי פערגעסען, אַז ער האט א טאַטע גע־האט. ער איז דיינט א מענש פאַר זיך. ער לויפט ארום מיט צייטונגען איבער די גאסען און רייסט זיך איך האלז: אל־קאהיר! אל דושאמיע!! פאל־סטין! ער שרייט איבער דאס גרילצע יי פון די אוֹ־טאָס, דאָס קלינגערייי פון די באַלעגאָלעס. ווי אַ בליץ שניי׳ ער דורך א וועג רעכטס און לינקס אין געמעלדיגען המון.

אַ צאלאח איז געווען קליין, האט ער געטראַכט אז ע׳ וועט גרויס ווערען. וועט ע״ אויך יו׳ דער טאָטע זיינער טראָגען שווערע רעלסען פון די באַרזשעס צו דער יבשה. גליי׳ ווי ער האט אנגעהויבען ארומגיין איז ער שוין אין ים געלעגען, גע־וואוימען. געגענטעוועט זיך אין די אונגעווייטען פון ים. ער פלעגט זיך מיטכאפען מיט די שיפלעך ווייט אהין צו די גרויסע שיפען מיט די קאלירטע קוימענס. אויפ׳ן אָפּענעם דעק זעגען הונדערטער, טויזענטער מענשען געשטאנען, געמאכט מיט די הענט, געשריגען, גערופען, — און דער קליינער צאלאח. א נאקעט אדמ׳ל, איז געשפרונגען אין ים אַ יי: ווי א פיש. ער האט זיך נאכגעיאגט נאך די מטבעות, וואס עמי׳ האט געווארפען פון אויבען, געבויערט אין דער טיפעניש פון וואסער — און שוין איז ער אויבען מיט דער מטבע פערדריקט צווי־שען די ציינער ! די מענשען אויפ׳ן שיף האלען פאר פרייד. מטבעות פליהען ווידער אין ים אריין — און צאלאח ווארפט זיך מיט תאוה נאָך דעם ים־רויב

(סוף — מארגען).

רבי נחמן בראצלאווער

צו זיין 125-טען יארצייט

זיין קינדהייט און יוגענד

אין דער אטמאספערע פון מעזשיבאזש, וואס איז געווען די רעזידענץ פון רבי ישראל בעל שם טוב, איז געווען נאטירליך, אז זיין אור־אייניקעל נחמן, זאל ער צוזיגען [illegible] אין דעם העכסט־חסידישען, העכסט־פרומען, און מען קאן אויך זאגען העכסט מיסטישען גייסט. נחמן האט אריינגעזאפט אין זיך די דאזיגע אטמאספערע און ער איז אויפגעוואקסען ניט וואָרען אונטער איהר ווירקונג. א חוץ דעם האט אייך געפלאסען אין זיינע אדערן בלוט פון בעש"ט. פון דער פרעהסטער קינדהייט איז ער געווען בעהערשט פון דער שטרעבונג צו דערגרייכען א הויכע מדרגה אין אמונה, אין פרומקייט, אין בעהעפטען זיך מיט דעם אין סוף, מיט גאט, און זיין נשמה האט זיך גליך געריסען צו דער דאזיגער מדרגה. פון קינדהייט אן איז ער געווען פערטיפט אין מחשבות, ווי זיין עלטער זיידע דער בעל שם איז געווען צו זיין צייט. און פון קינדהייט אן האט ער געזוכט זיך צו בעהעפטען מיט הייליגקייט. ווי ער אליין האט דערציילט, פלעגט ער נאך אלס קינד זוכען אויפצוהאלטען שבת אין גאנצער קדושה; פריטאג ביינאכט פלעגט ער געהן אין מרחץ, אהיים קומען און זיך איבערטאן אין שבת־דיגע בגדים, און דאן זיך ארומדרעהען ביי דער שוהל ביז קבלת שבת פערטיפט און בעגייסטערט פון דער הייליגער ערווארטונג, כדי ער זאל בעקומען די נשמה יתירה, וואס דער שבת דארף ברענגען.

א עהנליכען בעגעהר האט ער געהאט ביים לערנען. ער האט געוואלט רעאליזירען זיין מקיים זיין דעם פסוק: ,,שויתי ה' לנגדי תמיד".

ער פלעגט אויך ליב האבען זיך אפצוזונדערן פון די אנדערע שטובמענשען, זיך בעהאלטען אין א ווינקעל פון הויז, אפזיצען דארט שעה'ן און מתפלל זיין. א חוץ די תפילות וואס זיינען פאר־זען, פלעגט ער זיך אליין פערפאסען תפילות און תחנות אין איינפאכען יודיש און פלעגט זיי זאגען אין זיין אפגעזונדערטקייט. ער פלעגט אויך זעהר אפט געהן אויפן קבר פון זיין עלטער־זיידען, דארט איבערלייגען גאנצע טעג, און בעטען, אז דער בעל שם זאל איהם העלפען זיך דערנענטערן צו השם יתברך.

כדי צו דערגרייכען זיינע בעגעהרען האט ער נאך אלס קינד גענומען פייניגען זיין קערפער מיט תעניתים און סגופים. ווייל ווי מיינסטע יודישע מיסטיקער, בעזונדערס ווי אר"י הקדוש האט ער גע־מיינט, אז דאס איז דער וועג, ער זאל זיך לייטערן און קריגען די העכסטע קדושה, און פאלגליך די בעהעפטונג מיט גאט. זיינע תעניתים פלעגען גע־דויערן נישט נאר טאג נאר א גאנצע וואך פון שבת צו שבת, און אז דער הונגער פלעגט איהם איבער־וועלטיגען, און ער האט מעהר נישט געקאנט אויס־האלטען, פלעגט ער אראפשלינגען עפעס עסען, נישט קייענדיג, נאר עס אראפשלינגען, כדי ער זאל נישט פיהלען דעם טעם פונם עסען, און ער זאל דער־פון נישט האבען קיין הנאה.

עס איז דאך איבערצייגענד, אז ווען ר' נחמן איז שוין גרויס געווארען און האט געזאגט זיינע גע־דאנקען האט ער אויך געזאגט פאלגענדעס וועגען עסען:

,,איינער, וועלכער עסט מעהר ווי ער בעדארף איז ענליך ווי א בהמה".

,,דאס איבעריגען זיך איז אן אורזאך פון פיל מחלות (קראנקהייטען).

,,צו עסען נישט קיין רייפע פרוכט איז געפעהר־ליך. עס איז פארהאן א פערבאט געגען אפרייסען פרוכט פון א בוים, פונקט ווי עס איז פארהאן א פער־באט אויפצוהאקען א פרוכט ברענגענדיגען בוים, איידער ער שטארבט אפ פון זיך אליין".

,,א מאן זאל עסען לאנגזאם און מיט שהנער בעטראכטונג אפילו ווען ער זיצט אליין ביים טיש".

אט די דאזיגע געדאנקען, וועלכע פאסען נישט בלויז פאר אן אלט־מאדישען רבי'ן, נאר אפילו פאר א מאדערנעם דאקטאר געפינען זיך אין דער זאמלונג ,,ליקוטים, שבחות השלום", פון רבי נחמן בראצלאווער. הן אין דעם ספר און הן אין זיינעם א צווייטען ווערק ,,ספר המידות" געפינען זיך אויך פיל גע־דאנקען זיינע וועגען עסען פערבונדען מיט הייליג־קייט. אבער איך האב אויסגעקליבען די פאר פשוט'ע פראקטישע געדאנקען וועלכע ווייזען קלאר, אז ר' נחמן איז נישט געווען א פיבעהראפטער פאנאטיקער, ווי איינער האט איהם געוואלט אויסקויסטעלען, נאר גראד א פראקטישער מענש, אבער ער האט זיך דער־ווייטערט פון דעם, וואס איז פשוט פראקטיש, ווייל ער האט באמת געזוכט קדושה.

נאך אלס קינד פלעגט ר' נחמן זיך אויך טובל זיין אין טייכען. אין די ערשטע קעלטען פלעגט ער אויפהאקען דאס אייז און זיך אונטערטונקען אין טייך. אט דערמיט זענען פארבונדען צוויי הויפּט־מא־מענטען פון זיין לעבען. איינער א ליכטיגער און איי־נער זעהר א טרויעריגער. עס ווערט דערציילט, אז איין מאל ווען ער איז נאך געווען בלויז זעקס יאהר אלט, האט ער אין א ערב שבת זיך אפגעטובל'ט און איז אוועק אין בית המדרש, וואו ער האט זיך בעד־האלטען אונטער א שטענדער. אט ביי דעם שטענדער האט זיך אוועקגעשטעלט א חסיד, און ער האט אנ־געהויבען זאגען שיר השירים מיט אזא התלהבות, אז דער קליינינקער נחמן איז זיך איינפאך צוגאנגען פון געוויין. ווען דער חסיד האט געענדיגט און דער יונגינקער נחמן האט געעפענט זיינע אויגען זענען זיי געווען פערלאפען פון טרעהרען. אבער אין דעם מאמענט האט ער געזעהן, ווי עס געהט אויף א גרויסע ליכטיגקייט פון די ליכט, וואס מען האט אנגע־צונדען לכבוד שבת. עס איז געווען אזא גרויסע ליכ־טיגקייט ווי די גאנצע וועלט וואלט אין הייליגער ליכט איינגעטונקען. אט די גייסטיגע ליכטיגקייט האט איבערפולט זיין נשמה זיין גאנצען לעבען.

אבער אליין אין יענע צייטען איז דער יונגינקער נחמן געגאנגען אין א זעהר קאלטען ווינטער טאג זיך טובלען אין דעם טייך, און ער האט דעמאלט געכאפט א פערקיהלונג, פון וועלכער זיינע לונגען זענען בעשעדיגט געווארען און ער האט בעקומען שווינדזוכט. אט פון דער מחלה האט ער געליטען ביז זיין טויט; זי האט זאגאר געבראכט זיין פריהצייטיגען סוף.

זיין גאנצען לעבען האט ער זיך געפונען אט צווי־שען די צוויי ווירקונגען: צווישען דער ליכט, וואס האט איבערפולט זיין נשמה און צווישען דער קראנק־הייט, וואס האט פערצעהרט זיין גוף.

אין פיל הינזיכטען איז ר' נחמן געווען עהנליך צו זיין גרויסען עלטער־זיידען, אבער אין איין פונקט זענען זיי זיך שטארק פונאנדערגעגאנגען, און דאס איז גראד געווען לטובה. דער בעל שם האט נישט ליב געהאט קיין ספרים. זיינע לערנען און געדאנקען האבען ארויסגעפלאסען פון זיין אייגענער אינערליכקייט; ער האט זיי נישט געלערנט פון קיין אנדערע. ער איז אפילו נישט צו זיי אינספּירירט גע־ווארען דורך די שריפטען פון אנדערע. ער האט נישט ליב געהאט ספרים, ווייל ער האט געהאלטען, אז זיי זענען קאלט, אז זיי לעשען דאס פייער פון קדושה אין איינעמ'ס הארצען, וואס רייסט זיך צו די הימלען. גאנץ אנדערש איז געווען די בעציהונג צו ספרים און לערנען פון דעם אור־אייניקעל ר' נחמן. ער האט ליב געהאט דאס לערנען און די ספרים. און כאטש אלס קינד האט איהם דאס פיל איינזאמע טראכטען זיינס געשטערט אין לערנען, האט ער אבער, ווען ער איז אויפגעוואקסען, פער־אייניגט זיין טראכטען מיט דאס לערנען זיך אין גריבלען זיך אין די ספרים, וועלכע ער האט געליבט און איינפאך זיי פערשלונגען. זיין לערנען האט איהם פיל געהאלפען אין פערטיפען זיינע געדאנקען.

ווייטערדיגער ארטיקעל — קומענדיגען זונטאג.

היסטאריקוס.

כירורגיע געוועז ענטוויקעלט אין א"י מיט 2500 יאהר צוריק

די כירורגישע קונסט און טעכניק פון עפענען א שטיק פון שארבען און אריינדרינגען אין דעם מארך איז געווען ענטוויקעלט ביי די יודען פון ארץ־ישראל נאך מיט מעהר ווי צוויי טויזענד פינף הונדערט יאהר צוריק, און די אפעראציעס זענען קענטיג געווען גאנץ געלונגענע. אזוי בעריכטעט דער ענגלישער פארשער ד"ר ס. ב. מארטלאק אין א צייטונג אין לאנדאן. זיין בעריכט איז אויסגעבויט אויף די אויסגראבונגען, וואס קומען איצט פאר אין פאלעסטינא, און אויפ'ן גרונד פון די בער־צייטיגע שקעלעטען, וואס זענען פון דארט גע־בראכט געווארען אין א מוזעי אין לאנדאן.

ארכעאלאגישע אויסגראבונגען געהען איצט אן אין פערשידענע טיילען פון פאלעסטינא און אין יעדען ארט בעזונדער ווערט עס דורכגעפיהרט פון אן אנדער עקספּעדיציע. די אויסגראבונגען, וואס האבען געגעבען גרונד פאר'ן בעריכט פון ד"ר מארטלאק, קומען פאר אין א פלאץ, וואס ווערט איצט אנגערופען טעל־על־העסי, און אין די ביב־לישע צייטען האט זיך דארט געפונען די שטאט לכיש. דער פונקט געפינט זיך אויף א גלייכער ליניע, וואס ציהט זיך פון חברון ביז'ן מיטעללענ־דישען ים. נאר אביסעל נעהענטער צום ים ווי צו חברון. אין דער ביבעל ווערט לכיש דערמאנט עטליכע מאל, און איינמאל ווערט זי דערמאנט [illegible] וואס זענען ארויסגענומען געווארען פון די קברים הינטער דער אמאליגער לכיש.

האט מען אט צווישען די סקעלעטען געפונען [illegible] ואציעס בעשטעהט אין דעם, וואס מען עפענט א ,,פענסטערל" אין שארבען, מען אפערירט דעם מארך און דער פאציענט ווערט דערנאך געזונד; אבער דער גרעסטער וואונדער בעשטעהט אין דעם, וואס פון די אויפפיהרונגען פון דעם פאציענט און פון דרויסענדיגע סימנים דערקענט מען וועל־כער טייל פון מארך איז אנגעגריפען געווארען און דער שארבען ווערט געעפענט פונקט איבער יענעם ארט, וואו דער מארך איז אנגעגריפען געווארען.

פון ארכעאלאגישע אויסגראבונגען, וואס זע־נען דורכגעפיהרט געווארען אין פערשידענע טיי־לען פון דער וועלט, ווייסען מיר, אז טרעפאנאציע איז פראקטיצירט געווארען ביי פערשידענע פרי־מיטיווע פעלקער. זעהר זעלטען, אבער דאך פראק־טיצירט געווארען. אזוי צ. ב., זענען אין דעם לאנדאנער נאטור־היסטארישען מוזעי פערהאן עט־ליכע שארבענס, וואס זענען געבראכט געווארען פון פערו, זיד־אמעריקא, און וואס טראגען אויף זיך זעהר קלארע סימנים פון טרעפאנאציע [illegible] פון א פיינדליכען בויגען; מעגליך, אז א וואונד האט זיך דארט אנגעהויבען פארמירען, און מעג־ליך, אז דער מאטיוו איז געווען אן אבערגלויבישער, מען האט געוואלט עפענען א ,,פענסטערל" אין קאפ כדי דער בייזער גייסט זאל פון דארט ארויספליהען.

וועלכע ערנסטע און געפעהרליכע אפעראציעס האט זעלטען ווער איבערגעלעבט. אבער אין זיין אפהאנדלונג פערזיכערט ד"ר מארטלאק, אז אורטיילענדיג פון די סימנים, וואס די לכיש־שארבענס טראגען אויף זיך, זענען די פאציענטען דערנאך פולשטענדיג געזונד געווארען נאך אט די אפעראציעס. און דאס ווייזט, אז די קונסט פון געפעהרליכע כירורגישע אפעראציעס איז אין ארץ־ישראל גע־ווען ענטוויקעלט נאך מיט 2,500 יאהר צוריק.

ל. באַראַרולין.

יצחק יאנאסאוויטש

אין פייפער-געסעל

(רעפּארטאַזש)

ווער קאן נישט אין לאדז באראנ'ן פייפער'ס געסעל, ווער האט נישט געהערט וועגען דער ,,פייפערובקע"? דאס געסעל, וואס האט אמאל אנגעוואר־פען א מורא און געשמט מיט איהרע אויסטערלישע מעשיות, ווייט איבער די גרעניצען פון אונזער שטאט.

נעבען דער לימאנאווסקיעגא גאס, וואס קאכט און רוישט מיט האנדעל און ארבייט, ווי עס זענען אנגעפראפט גאנצע לעדלעך און קרעמלעך איינס נעבען דעם צווייטען געפינט זיך דאס געסעל, וואס איז אמאל געווען די פעסטונג פון דער אונטער־וועלט.

דאס איז געווען אמאל, אמאל...

ווי זעהט דאס זעלבע געסעל איצט אויס?

איך בין די טעג געווען אין פייפער געסעל, האב איך עס געפינען עהנליך צו א סך אנדערע געס־לעך פון באלוט, עס וואוינען דא וועבער'ס, שניי־דער'ס, שאכער'ס און מיינסטען טייל ארימע לייט פון די פערשידענסטע מינים. מדינה גייער'ס, קאלי־קעס, וואס זיצען אויף די פערשידענסטע גאסען פון שטאט, קאטעריניארזשעס, וואס גייען מיט קאטערינקעס איבער די הייף, קונצענמאכערס, הויף זינגערס און דאס גלייכען.

אין געסעל איז געווען שטיל, אויף די שמוציגע הייף האבען זיך געשפילט בארוועסע אפגעריסענע קינדער אין דער גאס האבען זיך געדרעהט עטליכע יונגען, גערויכערט פאפיראסען און געגעניצט. געגעניצט האט אויך דער שענקער, וואס איז גע־שטאנען נעבען דער שענק, ווי אויף דער וואנט איז אויסגעמאלט טשארלי טשאפלין מיט א ריזיגען קופעל ביר אין דער האנד, איך האב געזעהן קליינע צעבראכענע הייזלעך, מיט מאד־נע פארעמלעך פערענדיגט. איך האב געקוקט אויף די צעבראכענע שויבען, וואס זענען פערהאנגען געווען מיט בלויע זעק, פערשטאפט מיט קישענס און פערקלעפט מיט צייטונגס פאפיר און פאר מיינע אויגען איז געשטאנען דאס גוט בעקאנטע בילד פון נויט און הונגער.

— ווי לעבט זיך עפעס מאמעשי? — האב איך זיך געווענדעט צו א פרוי, וואס איז געשטאנען פאר א טויער מיט א קיישעל ביליגע צוקערווארג און קלעפעדיגע כאלווע.

די יודענע האט מיך א ווילע אנגעקוקט און דערנאך האט זי געענטפערט.

— אזוי אך און ווי איז צו אזא לעבען, מ'שטייט אפ א גאנצען טאג אויף דער קעלט און ס'זאל זיך כאטש יאגען א הונט, וואס זאל געבען עפעס צו לייזען, נאר גארנישט ליבער מענש מ'טאר נישט זינדיגען מיט די רייד.

איך האב אויפגעעפענט א טיר פון א קליין פינ־סטער שטיבעל, די פענסטערלעך זענען געווען פער־שטאפט מיט פערשידענע שמאטעס און עס האט גע־בלאזען אנ'אונהיימליכער ווינט. אין שטוב האט זיך געפונען א בארוועסער יונגעל פון א יאהר צעהן און א פרוי פון א יאהר דרייסיג, וואס האט זיך גע־בויגען איבער א באליע וועש.

— כ'בין א וויסטע אלמנה — האט די פרוי אנ־געהויבען צו דערציילען — מיט א יאהר צוריק איז מיין מאן מיר אפגעשטארבען, קיין גרויסען מא־יאנטעק האט ער מיר נישט איבערגעלאזט. אז ער האט געלעבט האט מען קוים געהאט אויפ'ן ביסעל פרעס, אויף קיין דירה געלד האט מען קיינמאל נישט געהאט. כ'טו, וואס איך קאן אבי זיך אדורך צו ,,זשיפּען" מיט מיינע צוויי קינדער, איהר זעהט דאך כ'זשאלעוע נישט מיינע כוחות.

— און וואס איז מיט דעם יונגעל — פרעג איך.

— ער גייט כאטש אין שולע אריין?

— ער גייט — האט די פרוי געענטפערט —

נאר ווען גייט ער? היינט האט ער נישט קיין שיך און אויף אזא קעלט קען מען דאך בארוועס נישט ארויסגיין, כ'האב שוין אנגעגרייט דאס געלד פאר די דאקטוירים. אז אין הויסען איז אביסעל לינדער לויפט ער מיט א קיישעל בייגעל, קיין גרויסע גליקען מאכט מען נישט דערביי ס'פאלט אויס באקעם... נאר אזוי איז שוין גארנישט גוט.. איך מעג זיך דערהרגענען — האט זי פלוצלונג זיך געווארפען אויפ'ן יונגעל — ער רייכערט שוין ווידער פאפיראסען... וואס זאגט איהר נישט צו איהם, ווי נאר ער געפינט א פאפיראס אין גאס קלויבט ער זי אויף און רייכערט... ער וועט זיך צוגעוואוינען וועט ער זיין פערפאלען... ער מיינט ער קאן שוין פער־דינען אויף פאפיראסען...

ווידער בין איך אין א קליין פינסטער שטיבעל, וואס איז ליידיג און הויל, עס געפינט זיך נאר דא אנ'אייזערען א־וועלע, אנ'אייזערען בעטעל, א באנק און א קעסטעל וואס דינט שטאט א טיש.

— ווי איז אייער מאן? פרעג איך א פרוי, וואס פאריעט זיך ארום דעם אייזערנעם א־וועלע.

— כ'בין דא, כ'בין דא — דערהערט זיך א קול, וואס קומט פון בעטעל ארויס.

איהר זענט קראנק — פרעג איך דעם יוד, וואס ליגט אין בעט.

— קראנק — ענטפערט ער — כ'בין אביסעל נישט געזונט, כ'בין פערשטייט איהר מיך א שאכער, גיי ארום אויף די הייף, האב איך זיך אביסעל צוגעקיהלט.

— שוין לאנג זענט איהר קראנק?

— ס'הייסט נישט געזונט בין איך שוין א לאנ־גע צייט, איך לייד אויף אסטמע... נאר אין בעט ליג איך ערשט עטליכע טעג... וואס זאל איך אייך זאגען שאמער קומט אויס ס'ליגען נאך עטליכע טעג איז א סוף מיט מיר... מ'דארף געבען א ווייב און קינדער פרנסה... קיין קאפיטאלען אין באנק האב איך נישט.

דער אוונט פאלט צו, אין געסעל ווערט לעבע־דיגער. עס קומען אן פון שטאט די ארימעלייט, עס קומען קאליקעס, וואס לאזען, בלינדע געפיהרט פון קליינע קינדער, ווייבער מיט שארבעס ברויט און יונגערע ווייבלעך מיט קינדער אויף די הענט. עס קומען אויך אן די קאטעריניאזשער מיט קאטערינ־קעס און מיט פאפוגייען, וואס ציהען די גורל־קוויטלעך פאר די ארימע דינסטמיידלעך אין שטאט.

— ווי גייט עס מיט פרנסה פעטער? — פרעג איך א קאטעריניאזש, מיט וואנסעס, ווי א רוסישער פעלדוועבעל.

— אונזערע שונאים געזאגט — ענטפערט ער איבער די הייף גייען ארום גאנצע ארקעסטערס, כלי זמרים און בדחנים. ווער הערט היינט מיין קאטע־רינקע. פון די ,,לאסעס" וואס דער פאפוגיי ציהט ארויס לאזט זיך אויך איבער נישט ,,אפיטרופּ".

— שוין לאנג א קאטעריניאזש?

— הא הא שוין יענץ ביסעל יאהרען. שוין דריי קאטערינקעס אויסגעשפילט און אלץ אויסגעצאהלט ביי קארלא באסי.

— ביי וועמען? — פרעג איך.

— ביי קארלא באסי, איהר ווייסט נישט ווער דאס איז. דער דא וואס האט אויף דער נאווע לאגעווניצקע א פאבריק פון קאטערינקעס. שוין איינמאל א פאבריק, איינע אויף גאנץ פוילען, דער אלטער קארלא באסי איז געקומען קיין פוילען מיט א הונדערט יאהר צוריק, פון איטאליע זאגט מען איז ער געקומען, מ'זאגט אז ער איז געווען א מאנאך, ס'הייסט א גלח, נו איז ער געקומען פון דעם איטאליען קיין לאדז און דא פערלייגט א קאטערינ־קע־פאבריק, אז ער איז געשטארבען האט די פא־בריק איבערגענומען זיין זוהן און דערנאך אנ'־אייניקעל, קיין דייטשען לאזט מען נישט צו, ווייל ס'זענען ביי דעם דא סודות... איך האב דארט שוין אויסגעצאהלט די דריטע קאטערינקע און א פערטע ווער ווייס צו כ'וועל נאך דערלעבען, מיין טאטע האט יא דערלעבט.

נאר וואס קומט ארויס די פרנסה, איז ־ייער [illegible] יענץ מיידעל, וואס האלט א קינד אויף דער האנד, ס'איז מיין טאכטער. דאס קינד איז חלילה נישט איהר'ס, ס'איז א געבארגט קינד. די מוטער הערפון איז אנ'ארימע בעצאהלט מען איהר א פאר גראשען איבער'ן טאג, ווייל פערשטייט איהר מיך מיט א קינד אויף דער האנד איז לייכטער עפעס צו קרי־גען... די שטאטישע מענטשען האבען גיכער רחמנות. ס'א שווערע פרנסה דאס גייען איבער די הייזער, מען מוז זיך קאנען קערעווען.

ס'איז צוגעפאלען די נאכט. די איינציגע עלעק־טרישע לאמפ אין פייפער־געסעל האט זיך אנגע־צונדען, אין די האלב־איינגעפאלענע הייזלעך האבען זיך געצונדען נאפט־לעמפלעך און דורך די שויבען האט מען געקאנט זעהען, ווי ארעמע לייט ציילען די קופערנע אויסגעבעטעלטע גראשענס, אדער ווי ארימע בעטלער ווייבער מאכען פייער אין די קוכען און צולייגען אויף דעם טיש די שטיקער ברויט און קלעצלעך צוקער... קינדער האבען גע־וויינט, ערגעץ וואו האט מען זיך בעשאלטען מיט טויטע קללות... די אויסגעשטויסענע פון דער געזעלשאפט האבען זיך בעגרייט צו עסען דאס ארימע מאלצייט..

רעכט און לעבען

יורידישע בײַלאַגע פון „נײַעם פאָלקסבלאַט“

נאָטיצען

נעגעז יודען, וואָס פירען עקאָנאָמישע אַרבייטן

אַן אוּנפּערזענליכע עוולה בעגייט די יודי־שע געזעלשאַפט דערמיט, וואָס מען טוט אַזוי גרינגשעצען די ערנסטקייט פון דער פראַגע וועגען די אַרויסגעבונגען פון לאָקאַטאָרען־שוץ געשעפטס־לאָקאַלען.

דער דערמאָנטער ענין האָט זיך דאָך איצט פאַקטיש פערוואַנדעלט אין אַן ערנסטען אַנגיגען יודישען פּראָבלעם נישט בלויז דערפאַר, וואָס הונדערט פּראָצענט פון די געקינדיגטע לאָקאַטאָרען זענען יודען, נאָר אויך דערפאַר, וואָס 99 פּראָצענט פון די ווירטסלײַט, וועלכע איילען זיך אויסצונוּ־צען די ענטשטאַנענע פאַר זיי „קאָניונקטור“ זענען דעסגלייכען אויך יודען.

די ערנסטהאַפטיגקייט פון דער בעריהרטער פּראַ־גע בעשטייט ווייטער דערין, וואָס דורך די מאַסען קאָנטראַקט־קינדיגונגען פון די געשעפטס־לאָקאַטאָ־רען און די דאָפּעלטע, אָדער דרייפאַכיגע הוספות־פאָדערונגען דראָהט ענדגילטיג אָפּגעווישט צו ווע־רען טויזענדער יודישע עקאָנאָמישע עקזיסטענצען.

מוז מען דאָך אגב אויך געדענקען, אַז די דאָזיגע אַקציע ווערט דורך די יודישע הויזבעזיצער אונטערגענומען גראָד אין אַזאַ מאָמענט, ווען די גאַנצע אויפמערקזאַמקייט און ענערגיע פון דער „אַרומיגער וועלט“, אַלע איהרע האַפנונגען און זאָרגען ווערען קאָנצענטרירט דווקא אויפ׳ן אָפּ־שניט פון דער בלאַסער יודישער עקאָנאָמיק, ווען יעדען טאָג ווערען אויסגעקלוגעלט אַנדערע רשעות דיגע תחבולות, כדי נאָכמעהר צו פערשמעלערן די נעבעכדיגע יודישע עקאָנאָמישע באַזע, ווען אויף יעדער יודישער קראָם און קרעמעל לאָקערן טויזענדער שפּיזיגע אויגען, גרייט עס אײַנצושלינגען.

די עוולה פון דער יודישער געזעלשאַפטליכ־קייט ליגט אין דעם טאַקע, וואָס די סכנה, וועלכע דראָהט דעם יודישען כלל מצד כל׳ערליי אויסער־ליכע שונאים, זעהט זי און פיהלט, פּרובט זיך פערצוּשפּעלן פאַר זיי צו בעשיצען, וו׳ניגסטענס בעהערשט איהר אַ שטורם פון צאָרן און פּראָטעסט געגען די דאָזיגע איהרע פערניכטער און פערט־ליגער. זי בעמערקט אָבער נישט, אָדער פערהאַלט זיך גלייכגילטיג, לגבי די היימישע יודישע אונטער־גראָבער און חרוב־מאַכער. זיי, די ענדעקעס און אויסראָטער, שטעמפּלען מיר אַלס באַרבאַרען, אַכ־זרים און מענשען־פרעסער, מען בעמיהט זיך זיי צו איזאָלירען פון בעסערען טייל מענשליכען מין, בעת ס׳איז פערהאַן אַ בעדייטענדער טייל יודישע הויזבעזיצער, וועלכע בעגעהען דאָך אייגענטליך לגבי זייערע יודישע געשעפטס־לאָקאַטאָרען די זעל־בע ענדעקישע אויסראָט־אַרבייט, און גילטען גאָר אַלס שעהנע יודען, גאַנצע מיוחסים, זיי בעשיינען די מזרח־וואַנד פון אַלע שטיבלעך און חברות, פערנעהמען דעם אויבענאָן אין די קהלות און אין עפענטליכען יודישען לעבען.

אַזאַ דאָפּעלטע בוכהאַלטעריע קאָן לענגער נישט געפיהרט ווערען. דאָס יודישע אינערליכע לעבען

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

טובה - זשירעס.

דאָס געזעץ זשהט נישט פאָר אַזאַ פאַל, אַז פאַר אַ טובה - זשירעס זאָל מען זײַן בעפרייט פון פער־אַנטוואָרטליכקייט.

אָפּטרעט - געלד.

טעהמען אָפּטרעט - געלד פאַר אַ דירה, וואָס אונ־טערליגט נישט דעם דעקרעט פון לאָקאַטאָרען־שוץ, איז דערלויבט און איז אייך אין הסכם מיט דער אָנגענומענער זיטליכקייט און אָרדנונג.

פערעלטערטקייט.

אַ תביעה וועגען בעצאָהלט - געלד פאַר נישט צוגעשטעלטע סחורה ווערט פערעלטערט נאָך 20 יאָהר.

גייסטיגע אַרבייטער.

אַ פונקציע פון אַ גייסטיגען אַרבייטער צו זײַן אונטערגענומער וועגען אַ שאָדען צוליב נישט זײַן פערזיכערט אין סאָציאַלער פערזיכערונגס־אַנשטאַלט קאָן נישט דורך אַ פרײַדליכען אויסגלייך ער־לעדיגט ווערען, כל זמן דער זעלבער אַרבייטער איז נאָך בעשעפטיגט אין דער געגעבענער אונטערנעה־מונג.

מיטן מאָמענט ווען דער אַרבייטס - אָפּמאַך ווערט אויפגעלעזט, מעגען די צדדים זיך צווישען זיך דורכ־קומען גוטוויליג.

שידס- געריכט.

אַ שידסריכטער טאָר זיך נישט צוריקציהען. אָהן אַ געגרינדעטען גרונד פון זײַן אויפגאַבע, דער פונר אינטערעסירטער צד מעג פון איהם דערפאַר מאָה־נען אַן ענטשעדיגונג אויב ער האָט דורך דעם גורם געווען אַ שאָדען.

אפילו ווען איינער פון די צדדים רוקט איהם אויס אומצוטרוי, גיט דאָס אויך נאָך נישט קיין גרונד צו לעגען דעם מאַנדאַט אַלס שידס-ריכטער.

אָרימקייט - רעכט.

די פערמעגענס - פערהעלטנישען פון מאַן דעצי־דירען וועגען אַנערקענען אָרימקייט־רעכט אַ פרוי און איהרס אַ פּראָצעס מיט אַ הריטער פּערזאָן.

פערמיטלער - רעכט.

חשבון אויף מעקלער־געלד איז נישט אָפּהענגיג פון פערטעהם פון דער פערמיטלונג און פון דער אויסגעשטעליגטער טרחה, נאָר פון דער אומשטאַנד צי דאָס געשעפט איז רעאַליזירט געוואָרען.

אומאָפּהענגיג צוליב וועלכעס צד דאָס געשעפט איז נישט געשלאָסען געוואָרען, קוים איז עס נישט געשלאָסען געוואָרען קומט נישט קיין מעקלער־געלד, סײַדען מ׳האָט דעם מעקלער צוגעזאָגט סײַ ווי צו פערגיטיגען.

מעקלער־געלד קומט אַלץ איינם, צי ס׳האַנדעלט זיך וועגען אַ פּראָפעסיאָנעלען מעקלער אָדער אַ צופעל־ליגען.

פעראַנטוואָרטליכקייט.

אויב מ׳פיהרט אַ געשעפט פון דער זעלבער פּראָנדזשע אין זעלבן לאָקאַל און מ׳געניסט זאָגאַר פון פּאַריגענס קליענטעל הייסט נאָך נישט, אַז מ׳האָט אי־בערגענומען דעם פריערדיגען געשעפט און ממילא אויך די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר זײַנע חובות.

עקסמיסיע.

אַן עקסמיסיע קומט נישט בלויז פאַר פּלייטען אונטערשטעליען מיטן צאָהלען דאָס אויסגעליכען דירה-געלד, נאָר אויך פאַר נישט בעצאָהלען דעם בער־רשף פאַר צוויי ראַטעס ליסטונגען (קאָנאַליזאַציע א. א. וו.)

דער כלל אַז אַן עקסמיסיע פּסקדין אויף אַ לאָ־קאַטאָר איז נישט חל אויף אַ סובלאָקאַטאָר האָט אַן אַנווענדונג בלויז אויף אַזאַ סובלאָקאַטאָר וועלכער האָט זיך אַרײַנגעזעצט אין דער דירה איידער דער פּראָצעס איז פערפיהרט געוואָרען.

רעדוקציע פון דירה-געלד.

אפילו ווען מ׳האָט זיך אַרײַנגעזעצט אין דער דירה נאָכן 1טען דעצעמבער 1935 איז אויך חל די רעדוקציע פון דירה־געלד.

אַרבייטסלאָזע רענטע.

בלויז, ווען מ׳האָט אַ בעצאָהלטע בעשעפטיגונג פערלירט מען די הנבט אויף אַרבייטסלאָזע רענטע, קוים איז מען בעשעפטיגט אומגעלטליך אפילו סטאַ־ביל פערלירט מען נאָך נישט דורכדעם די רעכט אויף אַרבייטסלאָזע רענטע.

טאָר נישט זײַן קיין הפקר־זאַך.

אין דער צייט, ווען אויף די יודישע עקאָ־נאָמישע פּאָזיציעס ווערט געטריבען אַ וו לויע פּאָ־גראָם־ און באָיקאָט־העצע, טאָר בשום אופן נישט געדולדעט ווערען, אַז אַ געוויסער שיכט יודישע הייזבעזיצער זאָלען זיך, ווי די מאַראַדירען, וואַרפען אויף די קרבנות פון די זעלבע משחתים און פערענדיגען די טייוולאָנישע מלאכה, וועלכע די רוצחישע ענדעקעס האָבען אָנגעהויבען.

די גאַנצע יודישע עפענטליכע מיינונג דאַרף מאָביליזירט ווערען געגען די געוו סענלאָזע מעשים פון די דערמאָנטע ווירטסלייט. ס׳מוז עדליך גע־שאַפען ווערען אַ כח, וואָס זאָל זײַן ביכולת צו בעוועגען זיי, אַז זיי זאָלען צוימען די אַפּעטיטען און נישט פּרובען אין איצטיגען גרויסען חורבן וואָס האָט זיך אָנגערוקט אויף אונזער אומגליקליך פאָלק, צו בערייכערן זייערע געלד־זעק אויפ׳ן חשבון פון יודישער נויט און עלענד.

י. א.

נײַע געזעצן און צירקולאַרן.

לאָקאַטאָרען ענינים.

דאָס יוסטיץ-מיניסטעריום קלערט אויף, אַז רעכט אויף דער דירה נאָך אַ פערשטאָרבענעם לאָקאַ־טאָר בעקומט אויטאָמאַטיש זײַן פרוי און קינדער. אָבער נאָר אין דעם פאַל אַז זיי שטאַמען פון אַ געזעצ־ליכער חתונה. דעסגלייכען האָבען אויך אַזאַ רעכט קינדער אַנערקענטע דורכן פאָטער, אפילו אָפּשטאַ־מנדע פון נישט קיין געזעצליכער חתונה אָדער ווע־מענס פאָטערשאַפט איז דורכ׳ן געריכט פעסטגעשטעלט געוואָרען. קינדערלאָזע אַלמנות. וועלכע האָבען נישט מעהאָט מיטן פערשטאָרבענעם קיין געזעצליכע חתונה, האָבען נישט קיין רעכט אויף דער איבערגעבליבענער דירה.

אין די אַלע אויסגערעכענטע פאַלען רעדט זיך וועגען דעם, אויב דער פאָטער איז געווען דער לאָקאַ־טאָר.

קוים האַנדעלט זיך אָבער וועגען אַ פאַל אַז די פרוי איז געווען די לאָקאַטאָרקע, גייט די לאָקאַטאָ־רען־רעכט פון דער פערשטאָרבענער צו איבער אויף די יתומים און דאָס אַלין איינם צי זיי שטאַמען יאָ אָדער נישט פון אַ געזעצליכער חתונה.

סאָציאַלע פערזיכערונגען.

דאָס פינאַנץ מיניסטעריום פאַר סאָציאַלער השגחה ווייזט אָן, אַז דערמיט וואָס מ׳איז אַ שותף פון אַ שותפות - אונטערנעהמונג איז מען נאָך נישט בעפרייט פון דער פליכט צו ווערען פערזיכערט אין סאָציאַלען פערזיכערונגסאַנשטאַלט.

ס׳איז אַ פראַגע אין וואָס פאַר אַ כאַראַקטער דער געגעבענער שותף אַרבייט מיט. אויב לויטן שותפות־אָפּמאַך איז ער פערפליכטעט אַרײַנצוטראָגן אין שותפות־אַרבייט, פּערזענליכע אַרבייט, דאַרף ער נישט ווערען פערזיכערט.

קוים איז אָבער אַ שותף בעשעפטיגט אין דער שותפות־אונטערנעהמונג אויפן סמך פון אַ באַזונדערען אַרבייטס־אָפּמאַך מוז מען איהם יאָ פערזיכערען.

די זעלבע כללים זענען אויך נוגע די פּערזענאַל־טענערע מיטגלידער פון שותפות׳ן.

די פליכט צו פערזיכערען אַן אַגענט איז אָפּהענ־גיג פון אומשטאַנד ווי ווייט ס׳חערגייט די אָפּהענ־גיגקייט, לויטן אָפּמאַך פון אונטערנעהמער.

אויב ער איז אין זײַן האַנדלונג מעהר זעלבסט־שטענדיג דאַרף מען איהם נישט פערזיכערן. קוים טראָגט אָבער זײַן אַרבייט אַ מעהר דינסטליכען כאַ־ראַקטער, מוז ער יאָ זײַן פערזיכערט.

דער פערבאָט צו אַרבייטען פאַר אַ קאָנקורענץ־פירמע בעווייזט נאָך נישט, אַז דער געגעבענער אַ־גענט איז נישט זעלבסטשטענדיג און ממילא מוז מען איהם נאָך נישט צוליב דעם פערזיכערען.

פּראַקטיקאַנטען און לערן-יונגלעך בײַ גייסטיגע אַרבייטען אונטערליגען אויך דער פליכט צו זײַן פער־זיכערט אין סאָציאַלען פערזיכערונגס - אַנשטאַלט.

Dr. med. A. KLESZCZELSKI
כורורג־אורדאלאג
וואוינט יעצט
Al. Kościuszki 60, tel. 174-99.

ה. אַקערמאַן

ער און זײַנע פרויען

ראָמאַן פון יודישען לעבען

44

אזוי האָט סערקע אָפּגעוואוינט בײַ עטל׳ען אַ חודש, צוויי און דריי, — און פרעמדע וואָס האָבען נישט געוואוסט, אַז סערקע מיט עטל׳ען זענען ווילד־פרעמדע מענשען, האָבען געמיינט, אַז אָט די צוויי פרויען זענען שוועסטער, שוועגעריגס אָדער קוזינעס, אַז זיי זענען פרעמדע, דאָס איז קיינעם נישט אײַנגעפאַלען אַ טראַכט צו טון אַזוי פלעגען זיי זיך לעבען ביידע געטריי.

עטעל׳ס מאַן איז געווען אַ שטילער מענש, נישט קיין גראָבער יונג פון דער היים און אַנטלאָפען איז ער קיין אַמעריקע שוין פונ׳ם פּאָלק, וואו ער האָט געדינט אין ניקאָלאַיעוו אַלס סאָלדאַט, און כאָטש פון דער היים איז ער געווען אַ באַלעבאַטישער בחור (זײַנע עלטערען האָבען געהאַט אַ מאַנופאַק־טור קראָם) איז ער דאָ געוואָרען אַן אַרבייטער און ער האָט זיך געמוטשעט ביז ער האָט חתונה געהאַט. נאָך דער חתונה זײַנער, האָט ער זיך שוין נישט געמוטשעט אַליין, — ווילי — (הערש־וואָלף פון דער היים), נאָר מיט עטל׳ען צוזאַמען. ביידע האָבען זיי זיך ליב געהאַט, — ווילי מיט עטל׳ען, און כאָטש אָרעם, האָבען זיי געפיהרט אַ צופרידען לעבען.

טרעפט אַזאַ געשיכטע. עטעל פערגעהט אין טראָגען מיט אַ צווייט קינד, און אין מאָנאַטען שפּעטער בײַם געבוירען דאָס קינד, שטאַרבט עטעל אַוועק און ווילי בלײַבט אַן אַלמן מיט צוויי קינדער: אַ מיידעלע פון אַ יאָהר זעקס און דאָס נײַגעבוירענע עופה׳לע — אויך אַ מיידעלע.

סערקע איז פון עטעל׳ס טויט געווען אַזוי דערשלאָגען, אַז זי האָט אַ לאַנגע צייט נישט בעקענט קומען צו זיך. זי האָט בעוויינט, ווי זי וואָלט בעוויינט איהרע אַן אייגענע שוועסטער, — און בײַ עטעל׳ס לויה האָט סערקע בײַם אָפּענעם קבר צוגע־זאָגט עטל׳ען, אַז זי וועט אַכטונג געבען אויף איהרע קינדער און זי וועט זיי אָפּהיטען, און סערקע האָט געהאַלטען וואָרט. זי איז ווייטער געבליבען וואוינען בײַ ווילי׳ן אין הויז און זי איז געווען ווי אַן אייגענע מוטער צו עטעל׳ס קינדער. זי פלעגט זיי וואַשען, באָדען, האָדעווען, אָנטון, — מיט איין וואָרט, זי איז זיי געווען געטריי ווי אַ מאַמע, און בײַ זיך האָט סערקע געטראַכט, ביז ווילי וועט נישט חתונה האָבען, און וועט אַרײַנבעמען אַ פרוי צו די קינדער, וועט זי פון דאָרט נישט אַרויס־ציהען, זי וועט נישט דערלאָזען, אַז עטעל׳ס קינדער זאָלען אוועקגעהן אין אַ בית־יתומים.

גראָד האָט זיך געמאַכט, אַז ווען עטעל איז געשטאָרבען איז געווען אין ברען פון סעזאָן און עטעל׳ס מאַן, ווילי, האָט געהאַט אַ סך אַר־בייט. אי׳ שוין סערקע אין שאַפּ אַרײַן נישט גע־גאַנגען אַרבייטען, נאָר זי האָט געפיהרט דאָס באַלעבאַטישקייט אין הויז.

אזוי האָט סערקע געוואוינט בײַ ווילי׳ן אין הויז וואָכען, חדשים, ביז ס׳איז פערגאַנגען אַ יאָהר און צוויי און דריי און ווילי׳ס ביידע קינ־דערלעך זענען צו סערקע׳ן צוגעוואוינט גע־וואָרען און האָבען זי גערופען מאַמע.

פון דעם יונגערען מיידעלע, בײַ וועמעס קינפּעט עטעל איז געשטאָרבען — זי האָט דאָך איהר מוטער נישט געקענט, — איז דאָך אָפּגערעדט, אַז בײַ יענעם קינד איז סערקע געווען די מאַמע. נאָר אפילו דאָס עלטערע מיידעלע, וואָס איז שוין אַלט געווען עטליכע יאָהר, ווען די מוטער איז געשטאָרבען, זי האָט זיך שוין אויך. אזוי שטאַרק געהאַט צוגעוואוינט צו סערקע׳ן, אַז זי האָט איהר אָנגעהויבען צו פערגעסען סערקע איז צו זיי ביידע געווען איבערגעגעבען מיט איהר גאַנצער זעלע און קיינער וואָלט נישט געווען געזאָגט, אַז זי איז טאַקע נישט די אמת׳ע מאַמע פון די קינדער, און ווילי׳ס פרוי. מיט דער צייט איז די דרויסענ־דיגע מיינונג וועגען סערקע׳ן מיט ווילי׳ן געווען אַ בערעכטיגטע, וואָרים זיי האָבען טאַקע חתונה געהאַט, און סערקע איז שוין טאַקע אויף אַן אמת געוואָרען פרוי טשערעשינסקי (אזוי איז געווען ווילי׳ס צווייטער נאָמען).

עטליכע חדשים נאָך איהר חתונה מיט ווילי׳ן איז סערקע פערגאַנגען אין טראָגען און איז שפּע־טער געוואָרען אַ מוטער פון אַ יונגעלע.

ווילי׳ס פאַמיליע איז איצטער געוואָרען גרע־סער און ווילי׳ן אין דער פרנסה האָט אויך אָנגע־הויבען צו געהן בעסער. און ער האָט זיך אָנגע־הויבען וואָס מעהר אַרויסצואַרבייטען אין דער פרנסה און פאַר סערקע׳ן האָבען זיך אָנגעהויבען גוטע יאָהרען.

עס איז אָנגעקומען דאָס יאָהר ווען אַמעריקע איז אַרײַנגעגאַנגען אין מלחמה. ווילי איז שוין מעהר נישט געווען קיין אַרבייטער בײַ יענעם, נאָר ער האָט זיך אויפגעמאַכט אַליין אַ שאַפּ און די ביזנעס זענען איהם אַוועקגעגאַנגען באַרג־אַרויף און פאַר סערקע׳ס צרות וואָס זי האָט זיך אָנגעליטען, האָט איהר גאָט איצטער אָנגעהויבען צאָהלען מיט גוטס. ווילי איז צו איהר געווען געטריי און אי־בערגעגעבען. זי האָט געהאַט אַ פּיינע היים, אַ גע־ראָטען קינד. און עטעל׳ס צוויי קינדער זענען אויך געווען וואוילע קינדער און סערקע האָט שוין איצטער געפיהלט ווי אַ מענש, וואָס האָט אַ לאַנגע צייט געבלאָנדזשעט איבער ווייטע וויסטע און שטעגען, ביז ענדליך ער געפינט דעם ריכטיגען וועג וואָס ברענגט איהם צו זײַן ציל — און זי, סערקע, איז געווען גליקליך...

אין דער צייט ווען סערקע האָט זיך אין אַמע־ריקע שוין געהאַט צוגעשלאָגען צו עפּעס כאָטש, מ׳שטײַנס געזאָגט וואָס פאַר אַ „צושלאָגעניש“ דאָס איז שוין געווען, אָבער דאָך האָט זי שוין געהאַט אַ היים מיט אייגענע פיער ווינקעלעך, אַ דאַך איבער׳ן קאָפּ און אַ מאָלצײַט צום עסען — דאַן האָט נתן אַלץ נישט געקאָנט געפינען קיין רוה. און ווי קין מיט׳ן פערשאָלטענעם צייכען אויפ׳ן שטערען, האָט ער אַרומגעוואָגלט פון אָרט צו אָרט, פון פלאַץ צו פלאַץ און ער האָט נישט גע־קאָנט געפינען קיין מנוחה.

ער האָט אזוי לאַנג אַרומגעוואַנדערט און אַרומ־געוואָגעלט, ביז ווי עס האָט זיך איהם אַליין געדאַכט, אַז ער האָט זיך שוין צוגעשלאָגען צו אַ שטיקעל גליק, אַז עס האָט זיך איהם שוין גע־האַט געלוינט אַלע זײַנע צרות און שלעק וואָס ער איז זיך אויסגעשטאַנען, אָבער — וואו אַני־„אָבער“ ווייסט איהר דאָך איז נישט אַזוי פרעה־ליך — און מיט נתנ׳ען האָט זיך אויך נישט אויס־געלאָזט קיין פרעהליכע געשיכטע, ווי מיר וועלען דאָס איבערגעבען לויט׳ן סדר און נישט באַפעו אייניס פאַר דעם אַנדערען

אַכטצעהנטער קאַפּיטעל

ווען נתן האָט פערלאָזט טשאַרנע׳ן, דעם טרע־גער׳ס טאָכטער, האָט ער זיך ווידער אַוועקגעלאָזט איבער דער וועלט אָהן אַ ציל און אָהן אַ צוועק.

ווי אויך צו להכעיס נתנ׳ען איז דאַן געווען פריהלינג און די נאַטור אַרום האָט געבליהט און געגרינט און גערופען צום לעבען. אָבער אין נתנ׳ס האַרץ איז געווען טריבער הערבסט.

ער איז געגאַנגען מיט די וועגען, מיט די פעל־דער. ווי עפּעס איינער פון אַן אַנדער וועלט, ווי אַ נישט דאַ־איגער, און ער איז געווען פערטון אין פינסטערע מחשבות, אַז ער האָט זיך אפילו נישט אומגעקוקט וואָס אַרום איהם טוט זיך.

עס האָבען זיך געדרעהט גרינע פעלדער מיט לאָנקעס. פייגעלעך האָבען געטווישערט און האָ־בען געזונגען שירה צום פריהלינג. פון אַרום האָט זיך געטראָגען אַ פרעהליכער געפּילדער פון צוזאַנגענעם שניי. פון געדרעהטע פליוסקענדיגע ריטשקעלעך און טײַכלעך. בוישלען האָבען זיך גע־דרעהט און געגישטערט מיט די שנאָבלען, ווי זיי וואָלטען זיך נישט געגלויבט, אַז עס איז טאַקע פריהלינג. אויף די פעלדער זענען אַרומגעגאַנגען גאַנצע טשערעדעס און האָבען געפּאַשעט, שעפּסע־לעך האָבען געמעקעט. יונגע ביקלעך זענען אַ־ומ־געשפּרונגען מיט פערריסענע עקען און פון אַלע זײַטען, פון אַלע ווינקלען האָט זיך געטראָגען איין גרויסער און יובעלדיגער געשריי: פריהלינג! פריהלינג! פריהלינג!!

(פאָרטזעצונג מאָרגען)

זונטאָג, 25 אָקטאָבער
ט' מרחשון תרצז
זון-אונטערגאַנג 4.13
זון-אויפגאַנג 7.23

פאַר'ן אונאָפּהענגיגקייטס-יום-טוב
לאָדז בעעהרט דעם אָנדענק פון מאַרשאַל פּילסודסקי דורך אויפשטעלען א מאָנומענטאַלען הויז-דענקמאָל
העלפט אויסבויען דאָס הויז!

ס'דערנעהנטערט זיך דער אונאָפּהענגיקייטס-יום-טוב. דעם 11-טען נאָוועמבער וועלען מיר פייערן די 18-טע יאָהרצייט פון טאָט, וועלכע האָט געבוי-רען די פרייהייט פון פאָלק, וועלכעס איז געווען גע-בונדען מיט קייטען פון קנעכטשאַפט. און איבער הונדערט-יאָהריגער קאַמף מיט דעם אָקופּאַנט האָט פוילען אויסגעלעבט העקאַטאָמבעס קרבנות פון די בעסטע זיהן, וועלכע זענען אומגעקומען אויף די תליות, טורמעס און סיבירישע טייגעס.

יעדער קאַמף און רעוואָלוציאָנערער אויפ-שטאַנד האָט געצייכנט מיט די טויטע קערפּערס די גאַסען פון די פוילישע שטעט ווי אויך די סטעפּען און פערשנייטע וועלדער פון דער מאָסקווער קאַטאָר-גע. ביז ס'איז געקומען די צייט, אַז דער לעצטער דור אונטער דער אָנפיהרונג פון בויער פון דער פוי-לישער פרייהייט, יוזעף פּילסודסקי, האָט מיט א מעכטיגער טאַט צוריקגעקעהרט די אונאָפּהענגיקייט פון פוילען. געדענקענדיג וואָס פאַר אונז איז געווען און איז דער גרויסער פאָלקס-פיהרער מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי, בעעהרט לאָדז זיין אַ דאַנק און אין סאַמע האַרץ פון דער שטאָט ווערט אויפגעשטעלט א דענק-מאָל, וועלכער איז ווערט די גרויסקייט און מעשים פון מענשען. וועמענס נאָמען דער דענקמאָל דאַרף טראָגען.

דאָס הויז-דענקמאָל פון מאַרשאַל יוזעף פּיל-סודסקי ביים עק שענקעוויטשא און סטשעשליווקא וועט זיין שטאַרקע אייזען-בעטאָן געשטאַלט, פון אונטער די רושטאָוואַניעס וועלען זיך ארויס די פאָר-מען פון א מעכטיגען, מאָנומענטאַלען בוי, וועלכער פערראַט שוין איצט דעם פערנעם און פּראַכטיגקייט פון א מאָדערנעם בנין. דער בוי-קאָמיטעט בראש מיט טעג. לאַנגנער בעמיהט זיך ביי דער דאָזיגער אַרבייט, אַז יעדער גראָשען, וועלכער קומט אריין אין דער קאַסע פון קאָמיטעט, זאָל ווי געהעריג אויסגע-נוצט ווערען, אויסשליסליך נאָר פאַר דעם הויפּט צוועק, ד. ה. אויפן בוי. דער קאָמיטעט באַנוצט זיך נישט מיט קיין געצאָהלטע אַקוויזיטאָרין, נאָר יעדער, וועער ס'בעמיהט זיך עפּעס צו שאַפען אויף דעם צוועק אַרבייט אומענטגעלטליך און דער איינציגער דאַנק פאַר אַרבייט איז די אינערליכע בעפרידיגונג, צוליב די ווערפאָלגען פון דער דאָזיגער אַרבייט.

לעצטענס האָט דער קאָמיטעט אָרגאַניזירט דעם פערקויף פון ציגעל, וועלכע שטעלען אַלעגאָריש פאַר דאָס געשטאַלט פון מאַרשאַל פּילסודסקי לויט דער צייכנונג פון א. שוק. די ציגעל אין פּרייז פון 1 ביז 5 זלאָטעס פאַר א שטיק פערקויפען די מיטגלידער פון קאָמיטעט, געהעריג איבער די געזעלשאַפט-ליכע אינסטיטוציעס און אונטערנעהמונגען. די שווערע אַר-בייט ערפילען זיי אומזיסט און אָהן שום קאָסטען, דער קאָמיטעט, אונטערשטיצענדיג די נישט פער-אינטערעסירטקייט פון זיין אַרבייט, בעט גליקליכע-טיג אַלע בירגער, וועלכע וועלען זיך אַנטרעפען אויף די מיטגלידער פון קאָמיטעט, זיי צו בעהאַנדלען מיט אַכטונג און אַנדערש ווי געצאָהלטע אַקוויזיטאָרען. זיי פערדינען זיך דערויף פולשטענדיג מיר זענען נישט מסופק, אַז די ציגעל, וועלכע האָבען אַן אַר-טיסטישן און אָנדענקונגס-ווערט, וועלען נאָך דורך אַלע געקויפט ווערען, און אַז יעדער לאָדזער איינ-וואוינער וועט אין אונאָפּהענגיקייטס-טאָג דעקאָרי-רען זיין וואוינונג, ביוראָ און געוועלב מיט די צי-געל פון הויז-דענקמאָל א. נ. פון מאַרשאַל יוזעף פּיל-סודסקי. הערמיט וועט ער געבען אַן אויסדרוק פון כבוד פאַר דעם בויער פון פוילען און וועט מיטווירקען צו שטעלען דעם בנין, וועלכער וועט זיין אַן אייביגער אָנדענק פאַר די מעשים און אַרבייט לטובת דעם פוילישען פאָלק.

די ציגעל קען מען בעקומען ביי די רעדאַקציע פון דער אויסשטעלונג ווי אויך אין ביוראָ פון קאָמיטעט שענקעוויטשא 37 פּראָנט פאַרטער.

פרייזע-רעגולירונג אויף די לאָדזער מערק
קאָנפערענץ פון דער אַדמיניסטראַטיווער-מאַכט מיט דער שטאָט-פערוואַלטונג
פליה-קאָמיסיעס. — ווייטערדיגע שטראָפען פאַר'ן נישט אויסהענגען די פרייזען

(א) נעכטען איז אונטער'ן פאָרזיץ פונ'ם שטאָטישען סטאַראָסטע, ד"ר וורוֹנאַ, פאָרגעקומען א קאָנפערענץ געווידמעט דער פראַגע פון נאָרמי-רען און אָפּהיטען די פערפליכטענדע פּרייזען אויף די לאָדזער מאַרק-פּלעצער.

אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון דער שטאָט-פער-וואַלטונג און פּאָליציי. נאָכ'ן בעקענען זיך מיט דער סיטואַציע בכלל, איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז פונ'ם 27. ד. ח' וועלען אויף אַלע לאָדזער מערק אַמטירען ספּעציעלע קאָמיסיעס, און דערביי וועט פאַר יעדען מאַרק בעזונדער בעשטימט ווערען א ספּעציעלע קאָמיסיע אונטער'ן פאָרזיץ פון לייטער פונם געגעבענעם קאָמיסאַריאַט. אין איהר בעשטאַנד וועט אריינגעהן א פאָרשטעהער פון דער שטאָט-פערוואַלטונג, א סטאַראָסטווע-בעאַמטער און א פאָרשטעהער פון סוחרים, וואָס האַנדלט אויף דעם געגעבענעם מאַרק.

די דאָזיגע קאָמיסיעס וועט פאַר-פריה, נאָכ'ן צונויפזאַמלען די פרייזען, זיך צוזאַמענקומען און די פרייזען. וועלכע וועלען פעסטגעשטעלט ווערען — אַרויסשטעלען אויף א ספּעציעלען טאַוועל, וואָס וועט פון דינסטאָג אָן שטיין אויף אַלע מערק.

אויף די דאָזיגע טאָוולען, מחמת דער אָריענטירונג פון די קונים, אָנגעגעבען ווערען פרייזען פון די בעזונדערע אַרטיקלען. אויך די פערקויפער זענען מחויב אַרויסשטעלען די פרייזען פון די אַרטיקלען. וואָס זיי פערקויפען.

די שולדיגע אין נעהמען העכערע פרייזען וועלען דורך דער מערק-קאָמיסיע בעשטראָפט ווערען.

דערווייל זענען נעכטען בעשטראָפט געוואָ-רען דורכ'ן סטראַפסטווע-געריכט, פאַר'ן נישט אויסהענגען די פרייזען, איבער 600 פערזאָן, מיט צאָהלען שטראָף פון 50 ביז 600 זלאָטעס. אַזוי-אַרום האָט דאָס סטראַפסטווע-געריכט צוליב דער זעלבער סיבה בעשטראָפט אַן ערך 1400 פערזאָן.

נעכטען האָבען די פּאָליציי-אָרגאַנען צונויפ-געשטעלט נייע 165 פּראָטאָקאָלען - אויך פאַר דערזעלבער מעשה.

וואָיעוואָדע האַוקע נאָוואַק אויף די מערק
צווייטע לוסטראַציע וועגען קאַמף מיט'ן יקרות

פרייטאָג, האָט די פּאָליציי ווידער אַדורכ-געפיהרט א לוסטראַציע אויף די מערק, האַלעס און געוועלבער. אין די לוסטראַציעס האָבען זיך אויך בעטייליגט: דער וואָיעוואָדע ה' האַוקע-נאָוואַק, סטאַראָסטע ד"ר וורוֹנאַ, וויצע-סטאַראָסטע דעניס. ראַדצא לאַדעווסקי. דער וואָיעוואָדע אין דער בע-גלייטונג פון פּאָליציי-קאָמענדאַנט ניעדזשעלסקי. און די קאָמיסאַרען פון פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען.

די לוסטראַציע האָט געדויערט פון 10 ביז 11 א האַלב. דעם ערשטען בעזוך האָט דער וואָיעוואָדע געמאַכט אין די האַלעס אויף פּיעטרי-קאָווער 317. די מערק אויף פּל. ריימאָנטאַ, שייב-לער'ס מאַרק און גרינעם מאַרק, הויפּטזעכליך האָט זיך דער וואָיעוואָדע פּעראינטערעסירט מיט די צענניקעס, האָט קאָנטראָלירט צי די בוידען און געוועלבער האָבען צענניקעס אויף די אַרטיקלען פון ערשטען געברויך, און צי ס'ווערט נישט גענו-מען העכערע פּרייזען. דער וואָיעוואָדע האָט פעסט-געשטעלט. אז ס'איז נישטאָ קיין טענדענץ אויף נעמען העכערע פּרייזען. אין מאַנכע פאַלען איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז די קרעמער נעמען נאָך נידריגערע פּרייזען ווי אין צענניק. דאָ, וואו ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אין נעמען העכערע פּרייזען, זענען די קרעמער צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

לאָדזער קאָנפעקציע-אינדוסטריע
פערלירט בעדייטענדע אָפּזאַץ-געביטען
פּאָמאָזשער און פּויזנער-געגענד ווערען אונאָפּהענגיג פון לאָדז

(אג) די לעצטע וואָכען האָט מען אין לאָדז נאָטירט א זעהר אינטערעסאַנטע ערשיינונג און נעמליך, די קאָנפעקציע-אינדוסטריע אויף דער פּראָ-ווינץ ווערט אונאָפּהענגיג פון לאָדז און וואָס עס איז דערמיט פערבונדען — עס פערקלענערט זיך דער אָפּזאַץ פון קאָנפעקציע אין לאָדז.

ווי בעוואוסט, איז די לאָדזער קאָנפעקציע געווען איינגעשטעלט הויפּטזעכליך אויף פּאָמערן און פּויזנער געגענד. די מזרח-קרעסען זענען בע-דינט געוואָרען הויפּטזעכליך דורך די וואַרשאַווער קאָנפעקציאָנערען. די לאָדזער קאָנפעקציאָנערען האָבען אפילו אין פּאָמערן און פּויזנער געגענד געעפענט אייגענע לאַגערס.

אין לויפענדען סעזאָן איז אָבער נאָטירט גע-וואָרען, אַז די דאָזיגע מערק האָבען שטאַרק פער-קלענערט זייער נאָכפראַגע אויף לאָדזער קאָנפעקציע. ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז די פערקלע-נערונג א רעזולטאַט, וואָס אין פּאָמערן און פּויז-נער געגענד איז ענטשטאַנען א אייגענע קאָנ-פעקציע-פּראָדוקציע, וואָס בעמיהט זיך צו עלימי-נירען די לאָדזער קאָנפעקציע. די פּראָדוצענטען פון פּויזען און פּאָמערן האָבען אין לאָדז איינגע-קויפט גרויסע סכומים סחורות, הויפּטזעכליך הויזען-צייג און זיי אָוועקגעגעבען אויסצואַרבייטען די כאַליפּניקעס פון פּויזנער און פּאָמאָזשער געגענד.

די דאָזיגע ערשיינונג איז נאַטירליך פאַר לאָדז זעהר געפעהרליך. פערשטעהט זיך, אַז דער דאָזיגער פּראָצעס האָט זיך ערשט אָנגעהויבען, אָבער ווי עס פּעוזיכערן די פּראָאינטערעסירטע קרייזע, איז גענוג א פּאָר סעזאָנען און דער פער-ליסט פון פּאָמערן און פּויזען פאַר דער לאָדזשער קאָנפעקציע וועט ווערען א געשעהענער פאַקט.

היינט — גאַסען-זאַמלונג
צו דערנעהרען אָרימע פאָלקס-שול-קינדער

(א) לויט'ן מוסטער פון די פריהערדיגע יאָהרען אָרגאַניזירט דער לאָדזער שול-ראַט אויך היינט א גאַסען-זאַמלונג לטובת דער אַקציע פון צו דערנעהרונג פאַר אָרימע פאָלקסשול-קינדער.

דער שול-ראַט אַפּעלירט צו דער לאָדזער בעפעלקערונג, אַז זי זאָל ווי אַמשטאַרקסטען אונ-טערשטיצען די דאָזיגע העכסט-וויכטיגע אַקציע.

אויספלוג פון פאָלקס שול-קינדער קיין קראָקע

(א) אין די טעג פונם 9 ביז'ן 11 נאָוועמ-בער ווערט אָרגאַניזירט אַן'אויספלוג פון לאָדזער פאָלקסשול-קינדער קיין קראָקע, בכדי צו אָפּגעבען כבוד דעם זכר פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

דער דאָזיגער אויספלוג איז פערבונדען מיט א בעזוך אויפ'ן וואַוועל און אויפ'ן „קאָפּיעץ" אין סאָווינייעץ.

היינט ווערט געשלאָסען
די קאָאָפּעראַטיוו-אויסשטעלונג אינ'ם סטאַשיץ-פּאַרק

(א) היינט, 7 אין אָווענד ווערט פייערליך געשלאָסען די קאָאָפּעראַטיוו-אויסשטעלונג אינ'ם סטאַשיץ-פּאַרק.

די פּאַוויליאָנען און געשטעלן, וואָס מ'האָט לכתחילה געפּלאַנט צו צוואַרפען, וועלען נישט צו-נומען, און זיי וועלען איבערבלייבען אויף איבער-א-יאָהר אויף איינצואָרדנען אנדערע אויסשטעלונגען.

יאָהרגאַנג 1916

מאָרגען, מאָנטאָג, דעם 26 אָקטאָבער דאַרפען זיך שטעלען די יאָהר-גענג פון 1916, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 4-טן פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות:

F, G, H, Ch

און פון 10-טען קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות:

R, S, Sz, T, U, W, Z, Ż,

צוגאָב-פּאָבאָר-קאָמיסיע

מיטוואָך, ד. 28-טען הויבט אָן אַמטירען די פּאָבאָר-קאָמיסיע אין לאָקאַל (פּיעטריקאָווער 165). מעלדען דאַרפען זיך די פּאָבאָראָוצעס פון יאָהר-גאַנג 1915 און עלטערע, וואָס האָבען נאָך נישט ערלעדיגט זייער מיליטער-אַנגעהעריגקייט, וואָס וואוינען פון 1, 4, 6, 7, 10, 13, 14 15, פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען.

אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ס. קאַן (פּלאַץ קאָשטשעלני 8), א. כאַרעמזא (פּאָמאָרסקאַ 12), וו. וואַגנער (פּעטריקאָווער 67), י. זאַיאָנטשקעוויטש (זשעראָמסקיעגאָ 37), ז. גאָרטשעצקי (פּושעיאַר 59), ז. שימאַנסקי (פּזשענדזאַלניאַנאַ 75)

KINO TEATR
MIRAŻ
אָנהויב 4 נאָכמיטאָג.
היינט און פאָלגענדע טעג
דער גרעסטער דזשונגלי-פילם א. נאָמען:
די נייע פּאַסירונגען פון Tarzan
אין דער הויפּט-ראָלע:
HERMAN BRIX
2) גרויסער שפּיאָנאַזש-פילם פון וועלט-קריג
„Szyfr 77"
אין דער הויפּט-ראָלע:
WILLIANA PAWELL

טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" ציגעל-גאַס 27. טעל. 112-25
דיר.: דוד צעלמייסטער
גאַסטשפּילן פון „יונגע ביהנע" (יוון-יזאַסער)
קינסטל. לייט.: ד"ר מיכאל בראַנדט.
צום לעצטען מאָל! צום לעצטען מאָל!
היינט, זונטאָג — 4 נאָכמ. און 9 אָוונט
געזעגענונגס-פאָרשטעלונג
„מיסיפּי"
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

Dr. Zalcwasser
כירורג
CEGIELNIANA 19, tel. 125-27
נעמט אָן פון 1–2 מיטאָג און פון 4–6 אָוונט

9 פיקטיווע ליסטעס צו דער קהל'ה

זענען געפסלט געווארן דורך דער קהלה'שער וואהל-קאמיסיע

פרייטאג ביינאכט איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה'שער וואהל-קאמיסיע, כדי צו בע-טראכטען די איינגעטראגענע 31 קאנדידאטען-ליסטעס.

די ליסטעס ווערען בעטראכט זעהר גענוי צו זיי זענען אונטערגעשריבען געווארן דורך 50 וואהל-בערעכטיגטע צי די קאנדידאטען האבען פא-סיוו וואהל-רעכט און צו ס'זענען פערהאן הסכמות פון אלע קאנדידאטען ארויסצושטעלען זייערע קאנ-דידאטורע.

די קאמיסיע האט פרייטאג בעטראכט נאר די אזוי-גערופענע פיקטיווע ליסטעס, ס'האט זיך ארויס-געוויזען, אז אזעלכע זענען פערהאן גאנצע 9 און זיי זענען אלע געפסלט געווארן דורך דער קא-מיסיע, די געפסלטע ליסטעס זענען: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 און 14. היות - ווי דער נומער 9 עקזיס-טירט בכלל נישט זענען איצט נאך פארבליבען 21 רעאלע ליסטעס, די דאזיגע ליסטעס וועלען דורך דער קאמיסיע בעטראכט ווערען אויף דער מארגענ-דיגער זיצונג.

ווינטער-הילף פאר ארימע

ארגאניזיר-פערזאמלונג פון וואיעוואדישע בירגער-קאמיטעט. — ענדעקעס בעטייליגען זיך נישט אין דער הילפס-אקציע

פרייטאג איז אין רעפרעזענטאציע-זאל פון דער וואיעוואדזטווע, פארגעקומען א ארגאניזאציע-פער-זאמלונג פון וואיעוואדישען בירגער-קאמיטעט צו ארגאניזירען די ווינטער-הילף פאר ארימע. אין דער פערזאמלונג האבען זיך בעטייליגט 250 פערזאן פון אלע קרייזען פון לאדז און דער וואיעוואדזטווע.

עפענענדיג די פערזאמלונג, האט דער וואיעוואדע ה' האוקע-נאוואק איבערגעגעבען די אויפגא-בען און צילען פון קאמיטעט פאר ווינטער-הילף פאר ארימע. נאך דער ערעפנונג האט דער וואיעוודע גערופען אלס פארזיצער פון דער פערזאמלונג דעם דיר. ווענדזשאגולסקי. צום פרעזידיום זענען גע-רופען געווארן די ה"ה: גלח יאנקאווסקי, פרעזי-דענט פישער פון פעטריקאוו, פרוי יאניגא גאד-לאווסקא, פולק. אנקוויטש, סענ. מאנקאווסקי, און פרעזעס מיעטשיסלאוו הערץ.

מיט א גרעסערן רעפעראט וועגען דעם אופן פון ארגאניזירן די הילף, איז ארויסגעטרעטן דיר. יאגעלא. דערנאך זענען געוועהלט געווארן די פארזיצערס פון די בעזונדערע סעקציעס. אלס פאר-זיצער איז געוועהלט געווארן ד"ר. ווענדזשאגולסקי וויצע-פרעזעס — סטאראסטע ד"ר וויאנא. קאסיר — דיר. כודזשינסקי. סעקרעטאר — דיר. יאגעלא.

די פארזיצערס פון די סעקציעס זענען: ארגאני-זאציע און פראפאגאנדע-סעקציע — ביסקופ טאמ-טשאק, געלד-זאמלונג — דיר. רייכער, מאטער-יאלען-זאמלונג -- גוסטאוו גייער, פראדוקטען-זאמ-לונג -- אינזש. ווילסקי, פערטיילונגס-סעקציע — קאנאשעווסקי. ס'זענען אויך געוועהלט געווארן די מיטגלידער פון די סעקציעס. נאך די וואהלען האט זיך אנטוויקלט א דיסקוסיע, אין וועלכער די פארשטעהער האבען אפגעגעבען דעקלאראציעס. דערמיט איז די פערזאמלונג געשלאסען געווארן.

* * *

כאראקטעריסטיש איז די שטעלונג פון די ענדעקעס. אויף דער איינלאדונג האבען די ענדעקעס צוגעשיקט א בריוו מיט 7 פונקטען, אין וועלכען זיי ערקלעהרען, אז זיי וועלען זיך אין דעם קא-מיטעט נישט בעטייליגען.

* * *

(א) אונטער'ן פארזיץ פונ'ם פאוויאט-סטא-ראסטע, ה' מאקאווסקי איז פארגעקומען די ארגא-ניזאציאנעלע זיצונג און ס'איז צונויפגעשטעלט גע-ווארן דער גענויער פלאן פון אדורכפיהרען די ווינטער-הילפס-אקציע פאר די ארבייטסלאזע פונ'ם לאדזער קרייז.

אינ'ם בירגער-קאמיטעט, וואס פיהרט אדורך די דאזיגע אקציע גייען אריין 95 פערזאן — פאר-שטעהער פון אלע געזעלשאפטליכע גרופירונגען, אונאפהענגיג פון זייערע פאליטישע איבערצייגונ-גען און אמונה

וויכטיגע אינטערווענץ אין דער לאדזער האנדעלס-קאמער

דעלעגאציע פון קליינהענדלער-פעראיין ביים דיר. ד"ר זאנד

פרייטאג האט א דעלעגאציע פון קליינהענדלער-פעראיין, וואגראדאווא 10, אין די פערזאנען פון פרער זעס ה' לייבוש ראזענבערג און וויצע-פרעזעס, ה' גרשון וואלמאן אינטערווענירט ביים דירעקטאר פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, ה' ד"ר זאנד, וועגען פאלגענדע דרינגענדע אקטועלע פראגען, וועלכע בעאונרוהיגען דאס לאדזער יודישע סוחרטום.

אין דער ערשטע רייהע איז בעריהרט געווארן די „צעניקעס-פראגע". די דעלעגאציע האט אנגעוויזען, אז האט ארויסשלעפען פון ארכיוו א געזעץ פון 12—15 יאהר צוריק, איז ביי דער איצטיגער עקאנאמישער סיטואציע אינגאנצען נישט בערעכ-טיגט, גענוי אזוי ווי עס איז נישט בערעכטיגט די מורא פאר ליכווע-פרייזען אין דער צייט, וואס די קאנקורענץ צווישען די קליינהענדלער איז אזוי גרויס דאס מען בעגנוגענט זיך מיט א מינימום-פערדינסט, אבי צו לייזען. מיר שטעהען אויפן שטאנדפונקט, האבען ערקלערט די דעלעגאטען, אז „צעניקעס" דארפען נאר פערפליכטען לעבענס-ארטיקלען פון ערשטען נויטווענדיג, דאגעגען אויפשטעלען פרייזען אויף אנדערע ארטיקלען איז כמעט טעכניש נישט מעגליך, א גאלאנטעריע-געשעפט האט, למשל, הונדערטער פארשידענע קליינינקייטען, וועלכע עס איז אוממעגליך אין „צעניקעס" אויסרעכנען און נאך מעהר נישט מעגליך איז אויף יעדען שטיקעל סחורה און שטעטעלע אנצוקלעבען א צעטעל מיט א פרייז. דאס קאן נאר גורם זיין צו פערמעהרען די צאהל פראטאקאלען און געבען א פראטעקסט צו א מבול נייע שטראפען. וועלכע דער ארימער הענדלער האט שוין נישט קיין כח אויסצוהאלטען. אבער נישט פרעגנדען קיין פאקטישען נוצען.

אין דער צווייטער רייה האט די דעלעגאציע זיך פעסקלאגט אויף די אונגעהויער פערשארפטע עקזעקוציעס, מיט וועלכע די פינאנץ-מאכט איז איצט צוגעטרעטען אויפצומאהנען שטייערן, די פי-נאנץ-אמטען האבען נאך קיינמאל נישט אזוי רייק-זיכטסלאז זיך געצויגען צום שטייער - צאהלער ווי איצט. טראץ די אלע „אקולניקעס" און פערזיכערונ-גען, אז יעס וועלען געמאכט ווערען ווייטגעהענדע הנחות פאר די, וועלכע קומען זייערע שטייערן בע-צאהלען, זענען כמעט אינגאנצען סקאסירט געווארן דאס צעלעגען די שטייערן אויף ראטעס. אין די פי-נאנץ-אמטען קימען פאר טראגישע סצענעס, ווען עס קומען געקוועלטע סוחרים אין קליינהענדלער, מען זאל זיי דעם שטייער צולעגען אויף עטליכע ראטעס, מען וויל זיי נישט הערען און ווען די סומע ווערט נישט בעצאהלט מיט אמאל, ווערען זיי געדראהט מיט'ן „וואגען", מען ווערט זיי צונעהמען דאס לעצטע ביסעל סחורה, אדער אפילו מעבעל און, נאטירליך, דעם קליינהענדלער שטעהט פאר אונטערצוגעהן. דער ביי ווילען די נאטשאלניקעס נישט הערען דערויף, וואס עס קומט אימיצער אויס צו צאהלען עטליכע שטייערן אין איין וואך מיט אמאל. די אינטערווענ-צען פון די פעראיינס-פארשטעהער ביי דער שטייער-מאכט האבען נישט חער מיידעסטען ערפאלג.

דאן האט די דעלעגאציע בעריהרט די פראגע וועגען די מאסען פערזענליכע רעוויזיעס. וואס ווערען בסדר דתרכנעפ הרמ ביי די סוחרים דורך די שטייער-בעאמטע. עס פאלען אריין צום יודישען סוחר 6, 8 אדער 10 בעאמטע, מען שליסט אפ אלע טירען, מען נישטערט אדורך די קליידונג, דאס נע-שיר, מען זוכט אונטער די פארלאגעס, מען בלעטערט אדורך די ספרים, מען בעזוכט דעם מאן, ווייב און קינדער ווי אויך גאנץ פרעמדע מענשען, וועלכע גע-פינען זיך צופעליג אויף ארט, פון קאפ ביז פיס. גרויס עמפערונג ביי דער בעפעלקערונג האט ארויס-גערופען דער פאקט, וואס ביי יעדער רעוויזיע ווערט אהן שום אורזאך „קאנפיסקירט" דאס געלד וואס געפינט זיך ביים סוחר ביז'ן לעצטען גראשען, עס ווערען צונעמען וועקסלען, טראץ דעם, וואס דער סוחר מעג זיין חוב רעיעלסטער שטייער-צאהלער און איז גארנישט שולדיג. דאס געלד ווערט צוגענומען אין „דעפאזיט". אלס משכון. אויף וואס? ווייסט קיינער נישט.

דירעקטאר ד"ר זאנד האט אייפמערקזאם אויס-געהערט די פאסטולאטען פון דער קליינהענדלער-דעלעגאציע. זיך גענוי נאטירט אלע איבערגעגעבענע פאקטען, געבעטען צוצושטעלען נעהעריגע מעמאריאר-לען און צוגעזאגט אין פערלויף פון עטליכע טעג אונטערצונעהמען אן אקציע ביי דער מאכט און די אלע בעריהרטע ענינים איינצופארשען און גינסטיג ערלעדיגען.

טעאטער
פילהארמאניע
נארומאוויטשא 20.

ווילנער אפערעטען-טרופע
נחמה, קאדיש, חאש מיט'ן אנטייל פון שלמה קוסטנער

היינט 4 נאכמיטאג
פרייזן פון 54 גר. ביז 2.20 זל.

היינט 12 בייטאג
פרימארגען-פארשטעלונג
פרייזן פון 54 גר. ביז 1.50 זל.

מאטקע פון סלאבאדקע

אפערעטע אין 3 אקטן. 20 נומערן געזאנג. הערליכע נאך נישט געזעהענע דעקאראציעס פערגרעסערטער ארקעסטער. מאדערנע טענץ און קאסטיומען. אנס.: דוד ביינגעלמאן.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „פילהארמאניע".

9 אווענד ווערט נישט געשפילט צוליב'ן קאנצערט.
אכטונג! איצ פראבען די גרויסע פרעמיערע פון ב. הוטשער
די ציגללבלעריל פרחים קומען.

פאבריק-שרפה מיט מענשליכע קרבנות

אפגעברענט זילבערשטיינס פאבריק

פרייטאג האט אין זילבערשטיינס פאבריק (נארוטאוויטשא 83) אויסגעבראכען א שרפה.

די שרפה האט אויסגעבראכען צוליב א פונק פון דער רייסעריי. צווישען די 5 ארבייטער, וואס האבען זיך געפונען אין זאל, איז ענטשטאנען א מהומה. דריי זענען געלונגען צו אנטלויפען, דאגע-גען זענען די צוויי ארבייטער זדיך און יענדזשע-יאק ארומגעכאפט געווארן אין פלאמען. ביידע האבען בעקומען בראנד-וואונדען און אין א שווע-רען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

נאך אנ'אנדערטהאלבען שעה'דיגער רעטונגס-אקציע, איז די פייערלעשער געלונגען די שרפה איינצולעשען.

דער היזק ווערט געשאצט אויף 20 טויזענט זל. די פאבריק איז געווען אסעקורירט.

ZACHĘTA
זגערזשער 26

היינט און פאלג. טעג!
דאפעלטער פראגראם:
1) מעכטיגע דראמע:
MARIA BASZKIRCEW
אין די הויפט-ראלען:
LILI DARVAS, Hans JARAY
SZOKE SZAKAL
2) פרעכטיגע קאמעדיע אונטער'ן נאמען
„היינט אווענד ביי מיר"
אנהויב טעגליך 4 א זייגער נאכמיטאג,
שבת און זונטאג — 12 א זייגער בייטאג.

פ. א. וו.-גאס ווערט פערברייטערט ביז דער פאבריק-באהן

פירמע „שטילער און בעלשאווסקי" בויט א בנין פאר דער „וושעכניצע"

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט די פירמע שטילער און ביעלשעווסקי זיך געווענדעט מיט א פארשלאג צום מאגיסטראט וועגען בויען א נייעם בנין פאר דער „וושעכניצע", דערפאר פער-לאנגט די פירמע צו פערלענגערן די פ. א וו. גאס ביז צום וואקזאל פון דער פאבריק-באהן, צו דעם צוועק גיט די פירמע אוועק איהרע פלעצער דורכ-שניידענדיג די פאבריק-טעריטאריע. אויף איינעם פון די פלעצער זאל געבויט ווערען דער בנין פון דער וושעכניצע.

נעכטען איז דער פראיעקט בעשטעטיגט גע-ווארען, און אונטערגעשריבען געווארן דער אפמאך.

נייע לאווניקעס אין ארבייטס-געריכט און אין קרייז-געריכט

(אג) דעם 31 דעצעמבער 1936 ענדיגט זיך די קאדענץ פון די לאווניקעס אין ארבייטס-געריכט און אין לאדזער קרייז-געריכט.

אין שייכות דערמיט. האט די לאדזער האנ-דעלס-קאמער זיך געווענדעט צו די ווירטשאפטליכע פעראיינען און פערבאנדען מיט דער ביטע איהר צוצושיקען ביז צום 5-טען נאוועמבער קאנדידאטען-ליסטעס אויף לאווניקעס און פערטרעטער

פאליטישער פראצעס

בעת די ענדעקישע פייערונגען מיט „נס ביים ווייסעל" אין יאהר 1920. איז אויף פיעט-ריקאווער גאס געקומען צו א צוזאמענשטויס צווי-שען די ענדעקעס און א טייל פון פובליקום. דער 49-יעהריגער ארבייטער יוזעף זשולקאווסקי איז -אז מערדעריך צושלאגען געווארען דורך די ענדעקעס, וועלכע האבען איהם צובראכען 4 ריפען. די שלעגער זענען ביז היינט נאך נישט געווארען געמשפט. פרייטאג איז פארגעקומען דער פראצעס פון צעשלאגענעם. דער ארבייטער זשולקאווסקי איז געווארען געמשפט פאר קאמוניזם. מען האט נעמליך געפונען ביי איהם אין טאש אן אויפרוף, וועלכער איז דאן געטיילט געווארען אין גאס.

זשולקאווסקי האט געטענהט, אז ער ווייסט נישט פון וואנען עס קומט צו איהם דעם אויפרוף — ווארשיינדליך האט עס איהם עמיצ ארייגעגרוקט אין טאש בעת דעם געשלעג.

דאס געריכט האט פערמשפט זשולקאווסקין אויף 10 חדשים תפיסה.

אפקלאנגען פון פשיטיקער פראצעס

בעת דעם יודישען פראטעסט-שטרייק צוליב דעם פשיטיקער אורטייל דעם 30 יוני ה. י. האט א פאליציאנט פערהאלטען דעם 17 יעהריגען ברוך קאן און דעם 18 יעהריגען ישראל רייזמאן. דער פאליציאנט טענהט, אז ער האט געהערט, ווי די יונגעלייט האבען געשריגען: „נידער מיט'ן פאשיזם"! און „זאל לעבען דער ראטען-פערבאנד"!

פרייטאג זענען ביידע יונגעלייט געמשפט געווארען. מען האט זיי פערארטיילט צו 6 חדשים תפיסה יעדען. אבער מען האט אפגעלייגט דאס אויספיהרען דעם אורטייל אויף 2 יאהר.

1-טע, גרויסע וויסענשאפטליכע
ענציקלאפעדיע
אין יודיש
איז 20 בענדער
ארויסגעגעבען דורכ'ן דובנאוו-פאנד אין פאריז.
א ציהרונג פאר יעדער שטוב,
אנ'אוצר פאר יעדען אינטעליגענטען מענש.
שוין ארויס דער ערשטער און צווייטער באנד.
אין דרוק דער דריטער באנד.
פרייז פון יעדען באנד: אין פראכט-איינבונד — 24 זל.
אין האלב-לעדער-איינבונד — 27.50 זל.
אבאנענטען ווערן דערמעגליכט אויסצוצאהלען אין ראטעס.
צו ווענדען זיך אין לאדז:
צום פערטרעטער פון דער דובנאוו-געזעלש. אויף לאדז און אומגעגנד ה. זילבערבערג, טעגליך פון 7—8 אווענט אין דער „קולטור-ליגע", זאכאדניא 68, טעל. 191-15.

1-טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאר כירורגיע פון ציין, קיהן-באקען און יאסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פיעטריקאווער 56, טעל. 129-77
עמפפאנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאג.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוואכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזע
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד.
זונטאג און הגאות פון 9—12

פאַבריק פון קינסטליכע וואָל

וועלכע מען פּראָדוצירט פון מילך וועט געעפענט ווערן אין לאָדז

באַך אין יוני איז דורך דער לאָדזשער טעקסטיל־אינדוסטרי אונטערגענומען געוואָרן די איניציאַטיוו אויסצובויען אין לאָדז אַ פֿאַבריק פֿון סינטעטישע וואָל, לויט אַן איטאַליענישער ערפינדונג, וועלכע איז אָנגעווענדעט געוואָרן בעת דער לעצטער איטאַליעניש־אַביסינישער מלחמה. די ערפינדונג פון אינזש. פערעטי איז א. נ. „לאַניטאַל“ פּראַקטיש אָנגעווענדעט געוואָרן אין דער פאַבריק פון קונסט־זייד, וואָס געהער צום איטאַליענישן קאָנצערן סניאַ וויסקאָזאַ.

די איניציאַטיוו אויפֿ'ן געביט פֿון לאָדז אין דער פֿראַגע האָט אונטערגענומען דער פֿערבאַנד פֿון דער טעקסטיל־אינדוסטרי.

די סינטעטישע וואָל ווערט אויסגעאַרבייט פֿון אָפּגעצויגענער מילך נאָך אַ לאַנגען פּראָצעס. דאָס אויסאַרבייטן פֿון דער קינסטליכער וואָל האָט קודם־כל אַ בעדייטונג בעת אַ מלחמה, וואו עס עפֿענען זיך אומבעגרעניצטע מעגליכקייטן. ווייל די מילך־פּראָדוקציע אין פּוילען בעטרעפֿט 9 מיליאַרד ליטער. אַ חוץ דעם האָט דאָס אַ בעדייטונג פֿון דעוויזען־שטאַנדפּונקט, ווייל מ'וואָלט נישט געדאַרפֿט ברענגען קיין וואָל.

צו פּראָדוצירען 1000 קילאָ וואָל דאַרף מען האָבען 33 טויזענד ליטער מילך.

די פֿאַבריק פֿון קינסטליכער וואָל אין לאָדז ווערט שוין אָרגאַניזירט. די ערשטע צייט וועט זי פּראָדוצירען 3000 קילאָ וואָל אַ טאָג. די פּראָדוקציע זאָל דערגרייכען ביז 3 און אַ האַלב מיליאָן קילאָ קינסטליכע וואָל אַ יאָהר. מ'קען זיך דערביי פֿאָרשטעלען, וויפֿיל מילך מ'וועט דערצו דאַרפֿען.

די פֿאַבריק ווערט שוין אָרגאַניזירט און זאָל אָנהויבען אַרבייטען אין חודש יוני 1937.

אויף דינסטאָג בעשטימט אַ קאָנפערענץ אין וואָיעוואָדזטווע

וועגען דער אומבעגרינדעטער שטייגערונג פון די פּרייזען אויף באַוועל־גאַרן

(אַג) אין שייכות מיט די אָנקלאַגעס, וואָס קומען כסדר אָן מצד די פֿאַבריקאַנטען אין דער וואָיעוואָדזטווע, אַז אין דער לעצטער צייט זענען פֿילשמענדיג אומבעגרינדעטע שטאַרק געשטיגען די פּרייזען אויף באַוועל־גאַרן, ווי אויך אַז לעצטענס פֿיהלט זיך אויפֿ'ן מאַרק אַ שטאַרקער מאַנגעל פֿון דאָזיגען אַרטיקעל, רופֿט די לאָדזער וואָיעוואָדזטווע אויפֿ'ן 27 אָקטאָבער אַ קאָנפֿערענץ פֿון די פֿעראינטערעסירטע צדדים.

גלייכצייטיג האָט זיך די וואָיעוואָדזטווע געווענדעט צו די בעזונדערע ווירטשאַפֿטליכע פֿעראייניגען און פֿערבאַנדען מיט דער ביטע צוצוגרייטען אויף דעם דאָזיגען טאָג שריפֿטליכע פּאָסטולאַטען און פֿאָרשלאָגען אין דער דאָזיגער פֿראַגע, בכדי געבן זיך צו בעקענען מיט דעם דאָזיגען פּראָבלעם, און פֿאָרצושטעלען דער צענטראַל־מאַכט איהר מיינונג.

MATERJAŁY
najprzedniejszej jakości
JANKOWSKI
FABR. SUKNA BIELSKO
SPRZEDAZ DETALICZNA Łódź, Piotrkowska 88.

פערזאמלונג פון דער יודישער פּראָפ. אינטעליגענץ

אין לאָקאַל פון „וויזאָ“ איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון דער יודישער פּראָפעסיאָנעלער אינטעליגענץ, צו דער פערזאַמלונג איז בעקומען דער פאָרזיצער פון צענטראַלען פּאַלעסטינאַ־אַמט, מיטגליד פון אַקציאָנס־קאָמיטעט אינזש. רייס.

די פערזאַמלונג האָט געעפענט דר. שוויג, דאַן האָט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע דער גאַסט אינזש. רייס, וועלכער האָט אַרומגערעדט די איצטיגע פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע לאַגע פון ארץ־ישראל.

נאָכדעם האָבען גערעדט דער ליטעראַט גראָס־צימערמאַן, דר. שוויג און ע. גאָלדבערג.

צום סוף האָט די פערזאַמלונג בעשלאָסען אַז די אַנוועזענדע בילדען אַ קאָמיטעט וועלכער זאָל מיטאַרבייטען מיט'ן אַלגעמיינעם קאָמיטעט צו שטיצען די אויפבויאונג פון ארץ ישראל. יעדער פון די אַנוועזענדע דאָקטוירים, אַדוואָקאַטען, אינזשענערען א. א. וו. האָבען דעקלאַרירט זייער גרייטקייט מיטצוהעלפען אין דער אַרבייט.

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע

1־טע קלאַס – צווייטער טאָג

5,000 zł. — 39609.
2,000 zł. — 85392.
1,000 zł. — 68149, 102760. 132602, 154499, 188523.
500 zł. — 26663, 114668. 164827, 177202.
400 zł. — 47940, 48016. 72567. 79368, 108109, 157184, 160980. 172072.
200 zł. — 1108, 4785, 31755. 35245, 39035, 63330, 69241, 82582, 95133. 130116 172040, 174988, 186683.
150 zł. — 2860, 2951, 5687. 12721, 14349, 15606, 18002, 24474, 24961. 26178, 27217, 27973, 35472, 39182, 44521. 48359, 54485, 56238,63896, 66023, 75921. 78419, 81822, 81201, 88773, 90163, 94867. 97153, 97480, 110501, 111243. 123307. 125513, 132340, 133059, 136777, 145679. 149647, 158310, 172765, 177416. 184416.

Po 50 złotych z litera „s“ po 100 złotych

18 122 204 67s 409 63 65s 601s 30 98 747s 906s 1010 246 449 84 793s 832s 2042s 162 81 372 462s 548 67s 77 699 718s 42 838s 55 986 3026 57s 132 322 456 514 673s 92 801s 48 4061 215s 64s 337 495 528s 93 656s 735s 86 833 35 64s 83 5184 403 43s 48 510 713 6093 353 457 505 685 933 7107 204 48 358 513 735 819 47 81 8018 195 99 512 746 51 9179s 21 51 78s 495 575 814 44s 67s 86 929

10103s 6 297s 531s 608s 759s 810 11017s 536s 874 88s 913s 53s 12159 71s 215s 80 97 491 520s 94 884 86 99 982 13070 151 62s 455s 590s 737 809 930 73 76 14150 84 358 527 72s 759 60s-93 15082 87s 166s 210 49 87s 465 564 699 873 963 16060 233s 441s 554s 802s 5 93s 17069 205s 53 513s 670 823 18096 122s 75s 290 407 67s 521 78s 618s 850s 19132 39 580 690s 804 75

20068 108 54 625 735 41s 21005 161 294 383s 425s 524 91 711s 908 21 22090 111s 18s 73 315 85s 573 670 92 896 908 23149 204 364 409 12 23 602s 97 701 811s 973s 24039 45 48 70 138 236s 74 783 863 961 25233 70s 461s 79 619 97 712s 88 927 61 26150 231 467s 512s 19s 80 688s 770 850 990 27025 81 213 23 66s 310s 618s 954 28005 102 233 50 69 775s 85s 814 910s 29095s 179s 401 510 66 99s 619s 775 66s

30079s 308 45s 470 965s 99s 31471 593s 616 40s 917 32019s 58 99 123 76 207 67 88 343 487s 540s 98s 847 934 33175 81 396 443s 503s 846 997 34189 606 723 969s 35020 248s 715 68 36069s 610s 824 914s 37032 248 71s 324s 61 66 489s 95 594 634 50 73 710 38182s 259s 99 332s 467 620 760 94s 881 39073s 80 101 82 86s 223 44s 326s 73s 89s 445 76s 721 49 800 902 68

40173s 214 56 458s 41178s 90s 350s 413 560 635s 756s 98s 855 42013 54s 245 317 552 640 43022 109s 36 508 86 700s 4s 980s 44044 179s 236 58s 326s 447 527s 842 45034 76 84s 179s 446 769 84 811 46018 159 301s 439 513 914 60 47131 297 644 843 931 84 48565 639 718 59 871 905s 32 49009 97 121 230s 497s 807s

50007 326s 439 532 934 52 51039 45 73 210s 49 361s 595s 876s 982 52003 100 371s 7s 876s 79 906 31s 44 87 92 53188s 230 49 78 409 570 83s 628 33s 43s 779 900 935 54025s 172s 260s 327 783 953 55158 216s 54 372 436 43 682 941 60 97s 56245s 484 5s 97s 516s 85s 602s 716 947 57066s 72 243 78s 326s 696s 726 812 58217 77s 442 620s 845 7 987 59194s 493 533 613 73s 811 21s 23 37 56 945

60397 61066s 134 56 288s 386s 606s 882 98 62039s 122s 42 243 302 600 27 794 829s 77 923 63572s 89s 729s 35s 803 64393 400 517s 30 603s 721 902 3s 68s 65185 383 97 553 611s 739s 66013s 215s 37s 60s 63s 97 483s 542 616s 703 62 67107 234s 335 56 472 3s 600s 753 863s 948 68070 141s 64 356 561 648 845 57s 96 69005s 69 80 282 97 440s 90s

70234 340 417s 648s 925s 31 82s 71061s 232 618 72312 94s 470 747s 872 992s 73044 114 83 616s 47 74062 106 51 582 749s 99s 886s 89 906 75367s 411 93 513 30 630 721 34 95 812 928 76243s 49 306 16 500 88 621s 708 25 864s 77042s 112 372 80 663 732 853 60 78174 382 475 512 608 883 999s 79053s 59 218 63 477s 86

80039s 52 188 387 415 63s 90 560 700 840 81101 10s 83 264s 439s 41 74s 819 93 82045s 52 732s 58 815 83113 49 318 63 429 776 947 84013 57 339s 85239 90s 462s 544 831s 41 943 86074 112s 263 660 963 87061 167 31 67 351 401 5 520 59s 825 912 42 88060 92 584s 807 89090s 200s 67s 489 819s

90070s 122 24s 401s 32s 600s 790 836 906 91009s 17s 92s 114 445 552s 649s 97 854s 9 2048s 112 214 337s 96 539 57s 848s 93129 542 72 596 813 924 94279 353 80 700s 8 93 913s 95423 39 782s 96294 772 946s 97142 337s 697s 748s 87 996s 985010s 270 313s 83s 552 62 626 810 90s 965 99312s 74 876 91

100005 55 188 343s 655 732 998 101078 133 427 556 87s 706 102016s 24s 171 239 74 75 322 17s 490 707s 59 103247 460 79 537s 619s 758s 104116s 311 436 66 77 621 769 908 105054s 90 97 170 216 27 326 61 97 434 70 97s 747s 812 106268 75s 96s 456 696 708 76s 829 107126s 268 683s 702 13 87 805 918 108014s 68s 174 75 206 86 385s 649 50 784s 99 109031 90 141 61 216 402s 524 692 732s 35 380 901

110086 460 97 501 73s 790 817 902 60s 111243 65s 460 528s 39 721 906 112239s 63s 304 411s 19s 45 777s 815 113316 643 895s 978 114041 42 62s 249 374s 81 471 77 557 806 34 909s 115054s 118 51 382 455s 873 905s 90s 116005 189 203 559 688s 714 992s 117055s 175s 82s 215 85s 838 98 954 118222 49 395 499 119003 12s8 243 348 639s 68

120101 89s 230s 303s 448s 95s 559 628s 34s 78s 771 121202s 80 376s 78 444s 61s 98 507 675 79s 753s 904s 52s 58 122174s 338s 85s 86s 421s 608 28s 98 718s 57s 886 123010s 77 127 496 718s 894 916s 124031 34 113 58s 252 342 559s 668 125055 96s 595s 656s 81s 735s 974 126390s 552s 680s 91 721 127070 196s 98s 364 513 674s 721 887 128236 669s 741 807s 129086s 238 385s 461s 638 756 941

130076 194 794s 890 917s 131202 677 804 14s 132062 291 368s 83 535s 849 946 133304 44 510 45s 813 23 134121 427s 526 647s 700 19 63s 809 943s 79 90 135018s 225s 413 505s 944 7 136006s 234 557 698s 749s 823s 52 137029 59 190s 620 138349 87 410 574s 796s 874 139104 93s 306 93 451 705s 77 820

140035 347s 804 141034 106 31 386 413 40 513 34 71 780 870s 913s 142105 314s 59 70 503 681 94 143200 72 78s 394 405s 632s 872 963 144437 85s 716s 45s 856 923 145107 356s 501 661 756 80s 146089 153 334 514 67s 690 974 147153s9 492 607s 12 707 816s 59 921 148145s 432 527 30 682 87s 724 971 149093 275s 601 702 416s 919 33s

150034 44s 45 72 90s 247s 360s 68s 502 695 853 968s 151104 98 265s 416s 70s 647s 87 772s 152237 70 713 913s 17s 153057 369 417 901 154028 113s 97 418 23 953 750s 831s 433 155045 77 706s 921s 156246 318 98 544s 870 942 75s 157025 70s 129 74s 245 314s 464 516s 65 715s 37 824s 158265 462 536s 694s 753 823 971s 78 159371 417 66 718 51 803 4s 95 916s 38

160036 163 362 436 99 64s 756 905s 161050 170 94 290 355 587s 647s 753 956 162360s 468s 559 95 635 778 866 163121s 274s 86 307 435 696 704s 814s 78 164021 114 38 241 76s 306 12s 550s 603 759 165030 87 261s 311 611 56s 762s 880 971 166646 292 334 493 772 840 923 167033s 111s 529s 66s 653 909 168028 20 40s 142s 83 465s 814 25 70 900 169023 35 62s 190 387 833

170239s 97s 333 412 577s 699 700 40s 818 45 171240s 76 819s 976 172072 90 156s 240 15 328 58 534s 606 40 762 173040 489s 683 757s 809s 49 84 174107 238 78s 503 603 36s 175000 871s 970s 176058 150s 337 411s 524 765 937 177070 6s 100s 17 94 202 68 77 38 739 880s 916s 86s 178064 89 170 323 56 447s 527 949 179181 249s 429 530s 52s 610 19 92

180024s 225s 403 14s579s 706 892 181058s 125 217 363s 496 654s 99 733 907 39 65s 182009s 14 83 278 446 51s 606 873 922 183013 35 858s 184195 240 85 416s 76 834s 93s 915s 185107 245 51s 443s 615 756s 186074 122 294 378s 96 519 630 760 187086 369s 514s 16 628s 78 188007 570 655 95 713 885 189095s 145s 71s 219 371 435 516s 37 751s 971s

190089s 316 58 86 425 770s 897s 908 15s 35 63s 191235s 360 71 498s 548s 639 58 876 910 66 192039 55s 333 458 84 700 831s 941 49 193180s 334s 95 661 768 194172 356s 578s 911 41 83.

CIAGNIENIE II.

25,000 zł. — 32737.
20,000 zł. — 175308.
5,000 zł. — 15144.
2,000 zł. — 156929.
1000 zł. — 11383, 90250. 170334.
500 zł. — 38102 96818 100198 125866 168973, 179118,
400 zł. — 44470, 45441, 95071. 120054, 125942, 141351, 146953. 151811.
200 zł. — 14598. 16941. 20114. 44187. 46385, 64781, 81591, 86425. 117409, 121257, 148569, 152773, 177464.
150 zł. — 24716, 47634, 48020. 55653, 58081, 58616, 60939, 62530, 66456. 69605, 77425, 79387, 81959. 89713. 104505, 128056, 131855, 139575, 139700. 149023, 155850, 169148, 179186, 187329. 194334.

Po zł. 50, z literą s zł. 100.

195 524 69s 712 1346s 48 77s 93 711s 979s 2207 390s 553s 735 3240 98s 433 776 832s 4135 261 324s 740s 925 46 5099 163s 315s 572 704 6064s 424 715 98 866 7571s 75 765 8911s 9219s 433s 56 82s

10010s 242 530s 916 11165s 237 322 445 652 731 89 825 12145s 335s 921s 13208 300s 858 903 14209 65 93 611 38 909 15378 808s 62s 99 16020s 157 457 558 17054s 155 729 943 76 18580s 642s 923 45 19488 584 852s

20205s 321 702s 21337 574s 773 868 79s 22213s 350s 72s 513 734s 40s 23629s 44s 24145s 409 896 903s 24 25321 443s 816 26226 319 437s 646 759 896s 27020 256 365s 701 28101 471s 900 29318s 77s 446 635s 805 95 975

30882 957s 32388 683 33068s 207 34086 767s 962 35796s 806 36869s 37122s 327s 39s 983 38350 430 93 705 12s 39027 130s 77 818.

40121 297 626 801s 41018s 619 42089 291s 477 739 853 43069s 207s 833s 44733 45021 270 99s 842s 981s 46487 739 916s 49527s 611 865.

50137 97 246 468 909s 41 51026s 110 95s 370s 87 723 52077 219 580 985 53197s 270 340s 651 86 845 54016 517 625 913 55243 575 704 18 939 56037 136 380s 829 948 61s 92 57054 624s 82s 838 89 58154 380 562 606 59110 217 88s 435 67 505s 62 71.

60272s 368 575 648 61092s 310 465 726 862s 62052 756 962 63011 438 631s 862s 64117s 316 406 78s 805 65237 437s 69s 80 518s 66378s 453s 936 67064s 519s 68 677 90 893s 68116s 372 668 956s 69112 40 398 991s.

70113 52 978 71254 824 72352 504 73 784 73126s 434 74422 35 549 967 75055s 644 712 20s 39 76477 526 77087s 286s 405 783 937 78013s 334 79028 631 788s 897 973s

80026s 254 375 701s 05 951s 81226 527s 805s 51 89 82611 814 55 83453s 84504s 636 974s 85214s 590 729s 86368 498s 571s 711s 859 961 87806s 30 88023 815 69 89248s 572s.

90131 397 406s 701s 821 91022 208 312 415 947s 92071 246s 60 68s 361 492s 553 610 93275 938 94625 37s 796 959s 95703s 96023 262s 507 662 81s 795 97333 429 50s 710 939 98269 509 99897.

100272 75s 455 661 712s 970s 81 101312s 45 102227 103493s 960 104221s 357 62s 521 25 605 14 860s 993s 105039 354s 663s 106542 107431 82 613s 988 108421 713 805 53s 109393s 882

110077 592 653 924s 111785 837 112001s 149s 57 68 249 59 651 992s 113272s 421s 671 753 114014 329s 520s 115153 219s 95s 801 55 62s 116295s 512s 669 117214s 556 118119 414 660s 917 119487 644 779

120004 06 249 319 494s 647 953s 121130 94 395 544 57 779 821 962 122175 263s 344 899 947 123057 190s 590 124036s 97s 170s 903 24 125133 209 432 45 578s 700s 126141s 806 53s 127030 112 274s 367s 128013s 543s 863 959 129114 254s 718.

130184 612 49 703s 131388s 663 132407 12 679 910s 49 133461s 941s 134011 55s 74 81s 382 843 135471s 91s 721 34 136126s 953 137249 346s 55s 630 138196 282 506 626 139249s 341 413 910.

140303 693s 98 141285 567s 794s 95s 928s 142250 143441 542 750 921 144268 863 68 145089 146107 458 147065 208s 560s 854 917 148055 110s 14 458s 69 874s 79 937 149123s 526s 36s 55s 90s 775s 824s 901s 03 20 44s

150096 278 354 511 151033 310s 78 432 775s 964 152879s 153030 309 49s 586 734s 47 883s 154139s 266s 580 156309 484 616 807 77s 995s 157287 655 732 158176s 440 657s 907 159363 531s

160047 211s 814s 161055 162204 333 447 163015 20 231s 350 812 89s 923 164182s 229 367 548s 725s 862 165700s 08s 31 166097 374s 89s 417s 926 65s 167083s 135s 287s 493 533 694 873s 981 168354s 891 169332 54 436 567 721.

170446s 588 858s 171971 172077 154 368 889s 173033 46 353 725s 175047 201s 463 660s 779 822 176321 39s 497 583 908 32s 69s 98s 177118 759s 84 888 178450 628 711 946s 61 179264 565 671s.

180015s 380s 181001s 143 556s 182134s 61 374 474s 564s 731 40 852s 183445 844s 921 64 184667 771 185273 374 186047 395 888 917 187102s 07s 252s 70 535s 666 725s 188335 668 804 189048 121 375s 871s 905s.

190862 939 191519 824s 54 987 192079 97 290s 372 437 193438 59 800s 33s 194147s 246 526s.

CIAGNIENIE III.

Po zł. 50, z literą s zł. 100.

360 416 637 748s 936 1175s 263s 493s 673 763 2479s 686s 750 889s 918 3794 4505s 11 52 839 5138 55 218 406s 95 518 835 6386 408s 560 632s 7015 798 900 8043 9061 710 878s

10285s 95s 493 819s 906 13 24s 32 11116 35s 476s 673s 829 12239 549 727s 84 13134 304 551s 611 18s 889 140094 282 389 722 55s 969 15127 830 979 16151s 932 44 17445 649s 18222s 581 19011s 431 780s 851

20129 508 817s 933s 55 21063 68s 83 22214s 360s 449 23451 78s 534 837s 92 24140 446 680 25045s 135s 237 858 26842 27194 759 83 28337 524s 881 953 29308 423s 667 828

30006 67s 258 347s 507 84s 688 31097s 46 93 797s 904s 32412s 648 714 33198 476 519s 637 857 34334s 44s 734 35056s 275 85 767s 851 36323s 732 71 84 37047 226s 450s 38019s 563s 741 834s 39006

40317 50 460s 503s 735 961s 6841001s 80s 257 310s 61 450s 44338 822 45184s 241 390 441 46767 886 48390 784 49349 730

50077 226s 310s 30 432s 622 547 90 850 956s 51001s 310 11 83 479 643s 63s 899s 52022 53440 41 549s 609 985 54053 267s 407s 532s 648s 847 65 942s 55261 515s 611s 47s 753s 69s 56212s 342s 506 57166 258 870 58248s 326 48s 478 531 611 817 85s 59411s 541

60269s 61072 339 532 763s 837s 48s 62151 632s 994s 63111s 207s 546 744 833 64231s 461 738 65140s 434 83 929 66073 171s 376s 456s 641s 92s 737 67068 300s 494s 508 843s 48 953 68276 530s 937 69020 88 187s 90s 213

70023s 560s 794 917 71297 341 96 72815 79 981s 73421s 22 74035 271 89s 320s 458 606s 30 75293s 474 590 656 76498 881 77435 53 802 78574 803 66 79075 105 54 726s 50 978

80173 518 81183s 387s 405 54 593s 705s 958 82229 898 943 83006 438s 84 774s 84415 19s 85596 798 836 80s 86016 203s 425s 87247 311s 445 516s 41s 88100 44s 472 971 89078

90243 311 60 511s 56 828 91180s 487 572s 773s 92120s 58 535 796s 907 93242s 373 508s 634 717 94132 285 312s 715s 35s 947s 95381 510 654s 720 929 96054s 57s 233 722 97838 969s 98089s 99031 120s 456 90s 552 881

100445 764 101072s 612 102182 593 103180 512s 601 30 871s 104108s 241s 381 105226s 717 75 873s 106055s 568 107225 583s 97 697 825s 108134s 333s 60s 714 850s 947 95s 109497 566 747 821

110137s 319s 97s 643s 719 111086 396 427 551 603 112451s 578 839 51 113502s 971s 114035s 100s 252s 360s 115032 437 739s 74 832 57 982s 116066s 135 956 59 117185s 878s 118423 592 119347 510 88s 807s 77s 969 92

120378 506s 55s 842s 121126 625 33 787 122027 780s 123673s 124059s 209 310 850 125887 95 908 55 126254 779 127204s 528 623 64 998s 128092s 205 589 724s 813 129201 24

130173 276s 445 82s 810 16s 131273s 232s 63s 558 132008 143s 634 133560 826 901 19s 29 134433 552 982 135035 182 523 882 136071s 886 137095 803s 138047 76s 84s 175s 92 393 471 579s 139102 03 371 525s 607 889

140606 46 928s 141266 87 677 142100 94 368s 774 99 817 972 143969s 144052s 472 531 635s 15179s 439s 43 146254 147046s 131 406 148764 149052 734s

150240 648 983s. 151151 261s. 152047s 397 554 653s 773s 986. 153304s. 154146s 68s 543 707 71s 855. 155242 74 390 450 544 768. 156522 873 945s. 157086 480 586s 605s 38 947. 158221 377 159039 50 94s 112 318s 610s 867 982.

160146s 514 692. 161063 773. 162225 830. 163113s 680. 164142 400s 30s 31 730 916s 75. 165002 78 91s 442 870s. 167065 8881 168065s 279 89 488 967. 169130s 471 751 60 898 929.

170136s 445 519. 171684s. 172051 54 343s 49 605. 173966 87. 174696s 971 175095 164s 97s 351 564. 176293 614 36s 82 724. 177060 329 456. 178136s 94s 410 6663s 94. 179050 304 641 746 862s.

180185s 424 95 624 877. 181234 37s 387 578 82. 182828s 967. 183061s 321s 660 84 738 837s. 184360s 500 920. 185325 458 824s 940s 47s. 186570 692s 815s 70 908 90. 18723s 581 743 826 900 188277 84s 189644

190057 185 467 694 191046s 73 246 325s 477 537 601 741 42 816s 32 37 45 192240 741 821 193132 285 366 630 880 937 194001s 137 87s 334s 647 749s 979

זאַל פילהאַרמאָניע
טעל. 213-84.

היינט זונטאָג, דעם 25-טען אָקטאָבער ד. י. 8^{30} אָוונט

אפרים ציםבאַליסט

2-טער מייסטער-קאָנצערט
פענאָמענאַלער
וועלט-בערימטער
פידלער

אין פּראָגראַם: Corelli Kreisler, Ysaye, Glazunow, Lesser, Schubert-Spalding, Schumann-Auer, Paganini=Kreisler. ביים פּאַרטעפּיאַן: וולאַדימיר סאָקאָלאָוו
בילעטען צום פּרייז פון 1 זל. ביז 6 זל. צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

געוועזענער העכערער בעאַמטער פון מאַגיסטראַט

בעשולדיגט אין שרייבען אַנאָנימען נעגען זיינע קאָלעגען

געגען דעם געוו. דירעקטאָר פון דער שטאָטישער זעלבסטפערוואַלטונג און געוו. דירעקטאָר נאַטשעלניק פון קאָנטראָל-אַמט ביים מאַגיסטראַט, וועלכער איז איצט רעפערענט פון דער יורידישער אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט, יוזעף זאַלעווסקי, איז פאָרגעפיהרט געוואָרען אַ דיסציפּלינאַרע אויספאָרשונג וואָס דראָהט איהם אָפּגעשטעלט צו ווערן צייטווייליג פון זיין אַמט.

די סיבה פון דער דיסציפּלינאַרער אויספאָרשונג איז אַ סענסאַציאָנעלע. עס איז נעמליך פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז זאַלעווסקי האָט אָנגעשריבען אַ גאַנצע רייהע אַנאָנימען אויף אַ רייהע העכערע בעאַמטע פון מאַגיסטראַט און דער וואָיעוואָדזטווע, אין וועלכע ער בעשולדיגט זיי אין אַמטליכע מיסברויכען. ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דאָס געווען אַ נקמה-אַקט פאַר די כלומרשטע שולדיגע אין זיין דעגראַדאַציע.

זאַלעווסקי האָט זיך משמעות מודה געווען אין שרייבען די אַנאָנימען.

דעם 27 ד. ח. קומט פאָר אין קרייז-גערייכט אַ פּראָצעס וואָס זאַלעווסקי האָט פאָרגעפיהרט געגען דעם „טידזשען ראַבאָטניקאַ", וועלכער האָט איהם אין אַן אַרטיקעל פאָרגעוואָרפען מיסברויכען אויף זיין אַמט אַלס דירעקטאָר פון דער שטאָט-פערוואַלטונג. ווי אויך, אַז ער האָט אַלס לעהרער נאָך אין די צאַרישע צייטען פערבאָטען זיינע שילער צו רעדען פויליש.

די שטרייק-בעוועגונג אין לאָדז

נייע שטרייקען

(א) נעכטען איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די אַפּפּרעטור-דרוקערס אין די וואָהל-סחורות-דרוקערייען, בסך הכל שטרייקען אַנ'ערך 150 מאַן, די פאָדערען אַ קאָלעקטיוון אָפּמאַך.

* * *

(א) אין דער פירמע אַפּרעט (שיעוונאַ 15) איז אויסגעבראָכען אַן אָקופּאַציע-שטרייק פון אַנ'ערך 150 מאַן. צוליב דעם, וואָס עס איז דאָרט געפּלאַנט געוואָרען אַדורכצופיהרען אַ רעדוקציע. די ערשטע קאָנפערענץ אין אַרבייטס-אינספעקטאָראַט האָט נישט געבראַכט צו קיין רעזולטאַט.

* * *

(א) עהרגעכטען איז צוליב דער אורלויב-פראַגע אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון אַנ'ערך 100 אַרבייטער אין דער פאַבריק פון דער פירמע שפּאַן און גאַבראַנסקי (זוויערקי 11).

(א) אין דער צווירנעריי פון דער פירמע „אַלאַרט, רוסאַ און קאָמפּ" שטרייקען אַנ'ערך 150 אַרבייטערינס, מחמת דער רעאָרגאַניזאַציע פון דער אַרבייט, די קאָנפערענץ האָט נישט געבראַכט צו קיין רעזולטאַט.

* * *

(א) דער אָקופּאַציע-שטרייק אין דער פאַבריק פון דער פירמע „דאַנציגער און קאָמפּ". איז ליקווידירט געוואָרען, און די 600 שטרייקענדע אַרבייטער האָבען מאָרגען אָן זייער נאָרמאַלע אַרבייט.

מ'בעמיהט זיך צו פערשענערן די מלוכה- און זעלבסטפערוואַלטונגס-בנינים

(א) דער לאָדזער וואָיעוואָדען-אַמט האָט אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר צו סטאַראָסטוועס און שטאָט-פערוואַלטונגען מכוח'ן פערשענערן דעם עסטעטישען אויסזעהן פון די מלוכה'שע און זעלבסטפערוואַלטונגס-בנינים.

אינ'ם צירקולאַר ווערט אונטערגעשטראָכען, אַז בכדי צו הויבען דעם עסטעטישען אויסזעהן פון די דאָזיגע געביידעס, ווערט בעאויפטראָגט אַרומפלאַנצען זיי מיט גריוס.

פּלוצים געשטאָרבען

(א) אין זיין וואוינונג אויף זאַוואַדזקאַ 10 איז פּלוצים געשטאָרבען פון אַ האַרץ-שלאַג אַ געוויסער מעקלער משה שוואַרץ

— (ז) נעכטען, אַרום 12 אַ זייגער, איז פּלוצים געשטאָרבען אין טויער אויף פּעטריקאָווער 50, דער 42-יאָהריגער ישראל ענגעלאַרד — אַ דיסקאָנטער און בערזע-מעקלער.

עס ווערען געבעטען

דעם 7-טען יולי, 3 אַ זייגער ביי טאָג איז אויף עק 6. שערפּיענסקיע און על. קאָשטשושקי, איבערגעפאָהרען געוואָרען פון אַ פּריוואַט-אויטאָ אַ 8-יעהריג יונגעל, מרדכי גוטערמאַן. די פּערזאָנען, וואָס האָבען געזעהן דעם פאַל ווערען זעהר געבעטען זיך צו מעלדען ביי גוטערמאַן לעגיאָנאָוו 16.

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

1-טע קלאַס — דריטער טאָג

5,000 zł. — 181998.
2,000 zł. — 117047.
1000 zł. — 32274, 48552.
500 zł. — 77145, 90340, 127733. 135640 151661, 153337.
400 zł. — 1924, 28144, 61565. 122669, 159367, 178475, 184382.
200 zł. — 12871, 35743, 35943, 39065, 39885, 52820, 57818, 63645, 65962. 96088, 98848, 104095, 112778, 122505. 130171, 174508, 178692, 180640, 195759.
150 zł. — 10621, 13086, 14110. 14471, 14566, 18598, 57018, 60282, 64574. 66847, 74491, 75534, 81333, 81559, 81495. 86864, 95660, 99993, 104496, 107920. 115603, 133289, 137515, 141938, 146383. 164131, 164532, 165505, 166085, 169973. 176735, 178909, 184695.

Po zł. 50, z literą s zł. 100.

28s 246 535s 1166s 411s 689 930s 2023s 164s 421 523s 714s 3234 52s 620s 21 720 32 846 4274 604 5101s 94 370s 432 77s 859s 975s 89s 6079 114s 201s 547s 59 926s 55s 7140 66s 240 62 421 88 566 807s 8003s 68s 188 287s 741s 939s 9096 106 33 61 274 432 518s 59s 830 54 908 18 21s.

10066s 88s 187s 309s 12 24s 49s 441 43 77s 620 878s 901 10s 11015 180s 323s 452s 675s 95s 12141 75s 218 308s 545 633s 753 55 871 13062s 645s 806s 14297s 311 28s 913 15026 117 201 375 16520 658 17167 750s 805 950s 18157s 437 48 569 949 50s 19248 448 754 73 811 98

20104 48s 352s 533s 76 90 634 61 924 21218s 350 88s 759 926s 49s 22191s 226 564 99 855 89 23713 33 49 24109s 71 216 83 312 437 72 969s 25071 98 105s 51 680s 89s 96 716 916 26128 400 25s 677 715s 27024s 206 483 612 748 77s 891 92 28163s 299s 335 530 739 829 76s 29047 71 97s 159s 85 232s 352 95 498 535 41 693s 759s 822 64s 68 912

30031 106 29 238 418 865 934s 47s 66s 31331 63 71s 130 51 92s 937 65s 32044 100s 49 66s 286s 327 94 478s 817 922 36 39 43 33062s 75 167s 271 534s 776 923s 44 34185s 311 410 84 737s 889s 35055 175 256 96 320s 43s 98 587s 761s 62 825s 34 931s 60 36017 193s 245 351s 78s 550 617 26 873s 941 90s 37152 211 309s 913 67s 38004 13 165 254 82 792 39333s 56s 453 61 74s 507 87 695s 711 995s.

40090s 158s 71 307s 65 404 81s 557s 95 775s 838s 939s 41000 78 84 88s 110s 868 94s 901 42327s 602 19 834 59s 86s 43094 279 341 62s 404s 713 36s 73s 95 807s 957 92s 44119s 224 77 356 83 400s 99 510 76 680 732s 840 45031 265 356s 673 739 805 910s 46112s 47158 97 221 56s 327s 452 507 42 681 845s 48s 48281s 317 532s 661 67 85 792s 825s 45 49203s 38 426 544s 72s 710s 866

50085 259 91 327 420 512 17s 91 768s 925 51069 236s 530 44 86 698s 775 84 961s 52247 67s 508 18 30s 642 89s 720s 99s 53170s 247s 676 99s 816 54089 165s 310 32s 363 85 472 583 89 803s 55094 106s 293 322 660 705 889 924s 56044s 147s 57 541 62 68s 650 99s 747 57499s 537s 785s 910 23s 58029 115 83 248 414s 15 869 59118 54 70 212s 626 728 39s 917s.

60127s 36 55 235s 437s 38 680 95s 798 866s 961 69 61052 125 490 520 48 787 97 897 62285 354s 570 635s 714 22 89s 891 63080s 183 252 458 509s 40s 765s 64322 420s 551 661 725s 834 65231 57s 472 693s 838s 68 971 66052 56 344s 647s 81 842s 67018 93s 108 214 58s 525s 729 67 891s 68021s 39 241s 70 679 90 947 69041 45 52 136 46 390 481 512s 44 68 631 79s 835s 931.

70002s 146 304s 48 583 71203s 99 377 477s 585 643 768 865s 945 72011 94s 275 303s 443 94s 559 670 947s 73146 223 390s 527s 30 97 660 89 834s 46s 741 4 79 692s 738 903 33s 64s 75146 66s 463s 661 990s 76411 94 641 828 77078 233 477s 509s 35 61 935s 78004 147 399s 420 706s 48 842 63 80s 947 79203 335 531 70 620 854s 996

80255 86 325 32 425 92 617s 703 47 81003 261 70s 402 07 46s 83 538 98 640s 88s 849 60s 76s 908s 13s 36 82111 93s 506 46 84 873s 97s 83031s 120 76s 200s 14s 435 721 918s 84071 143 216 61 92s 429s 38 442 44s 85138 218 68 642s 994 86109 85 528 736s 864 72 92s 913 44 87008 387 503 93 94s 98s 654s 55 775s 810 907 88019s 83s 266 423 597s 853 89227s 321s 60 400s 644s 789 90048 132s 331 805.

91128s 295 489s 825s 51s 932 92097 288 409 47 64 672 762 89 896 93308 592 662s 711 94015 145s 267 331 34 448 572s 608 55s 897 922 89 97s 95012 33s 96 180 95 589 748s 96017s 45 102 88s 223s 303 486s 611 719 65 97045 87s 276 482 550s 671 73s 83s 711s 979s 98966s 59s 99053 145 239 71 338 44s 91 409s 36 501s 638 754s

100107 363 630 68 880 973 101194 215s 329s 402 30s 41 524s 54 790 95s 853 996 102161s 260 300s 670 999 103002s 38s 50s 176 367 608 812s 987 104119s 506 50s 640s 924 93 105017s 22 86s 387 400 532 626 27 738 53s 97s 908s 106010s 169s 72s 204 308s 80 420 63s 535 66s 605s 12 89 815 50s 107000 103s 379s 511 37 108205 94 315s 456 552s 55s 86 765 89 915s 109261 314s 433s 780 950 110338 39 73 604 707s 28s 30 910s

111209 373 777 860 112104 549 94 673 798s 942 57 113300 59 650s 93 808s 89s 934s 39s 114107 246s 71s 319 410 37 576 78s 605 69 78 853 115138 40s 613 73s 82 802s 999 116424s 592s 702 82 85 837 117128s 607s 44s 781 818s 118093 157s 408s 43s 608 839 93s 119264 320 570s 626 42 54 913s.

120032s 236 39 64s 500s 615 81s 90 835 48 906 34 121160s 565 614 35s 42s 820 122092 549 612 944 64s 123244s 363s 417 597 645 54s 84 848s 124054 175 405s 125002 35s 47s 73s 107s 289 509s 56s 954s 126130 402s 13 30 458s 617 38 736 874s 953s 66 96s 127174s 338 79 440s 663 82 753 898 924s 36 128458s 951 129472s 590s 838s 964

130204s 85s 325s 48s 788s 826 131040 380 511 28s 614 783s 876 90 950 132082s 387s 463 726 827s 40 133134 46 330s 42 63s 471s 547s 781 852 908 134113s 236 99 339 868s 920 135034 143 237 392 433 510 767 136220 308s 528 650s 137373s 430 704 19 79 831 33s 138051 94 280 334 677s 963 139220s 380 785s 856s

140063s 153s 388s 99s 641 710 141146s 81s 201 48 302s 664 742 823s 35 85s 938 142571 631s 59s 752 848 143039s 52 123s 300 91s 436s 636 39s 44 50s 802s 144143 46s 214s 37s 375 568 623 60 145073 163s 208 85 501s 76 677 82s 830 926s 29s 56s 146032s117s 413 88s 549 689 745 816 147038s 287s 336s 66 420 599 903s 148017s 215 84s 360 436 49 513 632 782 149004 178s 97s 269 605 765 995

150023 185s 267 479 61 670 764s 151072 193 325 61 69s 96 446s 73 773 928s 87 152065 527 790 153078 85 88s 94 136 397 435 701 154002 116s 206 302 542 830 155127 399s 562s 751 63 156516s 632s 832s 50 157164s 471 500s 04 10 14s 73 647 775 95 866 944 78 158201s 334 690s 767 813 159141s 78 98s 269 336 89s 424 59s 749 882 943s

160040 147 271 592s 779 932 57s 161026 137s 48 358s 79s 460 538 888 162049 402s 563 647s 94s 163071s 222s 57s 64s 97 679 790s 851s 918s 38 164091s 272 89s 447 96 531 35s 669s 77 768 70 881 165102 67 295s 341s 70 449s 558 866 925 166203 325 975 81 167134 448 53s 532 38 77s 677 85s 872s 88s 960s 168011 115 46s 95 216s 87 478 515 862 914s 47 169003 57s 155s 72 473s 698s 864s

170196 339 45 543s 645 707s 838 44 171025 110s 323 24 32 60 6 5 430 36 529s 172132 226 584 90 635 330s 53 803s 918s 27 173084s 239s 51 560s 786 174051s 67 167 232 449 533s 58s 746 79 824s 994 175196 99 253 420s 30 38 42s 97 543 99 176024 143 382 557 701 41 92 962s 177059 108 46s 438 49 857 975s 178010 202 26 493 500s 09s 667 821 32s 960s 179069 79 195s 228 878s 900 97

180094 177s 292s 331 646 829s 181075 154 265 355 998 182110s 37 70 528s 90 661 759s 71s 804 903s 183051 559 82 745s 897 900s 38s 184020 194 423s 536s 654s 91s 706 24s 69 901s 72s 185071 102 03 20 23 30 257 349 55s 86s 438 62 528 96 625s 741 981s 186182s 462 92 535 36s 37 811 32 983 187121 84 527 942 188074 101s 89s 506 24 55 71 654s 825s 38s 968 189142 293s 378 758s

190133s 289 313s 21 28s 452s 931 191177 448s 84 547s 192005 342 77 428s 35 565s 73s 958 193033 175 306 437 604 09 70s 761 972s 88s 194492 790 875 902 70

CIAGNIENIE II.

25,000 zł. — 59555.
10,000 zł. — 191761.
2,000 zł. — 14126, 66459. 190280.
1000 zł.—21938. 56365. 114935. 119115 146599, 147845, 179082.
500 zł. — 13761, 46755, 53918. 72791, 156741, 183307.
400 zł. — 13074, 28783. 52109. 67320. 73451, 73903, 125407. 142509.
200 zł. — 7512, 19518. 22239. 54321, 70478, 91001, 147653, 169054. 179158.
150 zł. — 2933, 20680. 25937. 27586, 33124. 35336, 35548, 36210, 38658. 43191, 52738, 53693, 62771, 64144, 66851. 70037, 72055, 82868, 89011, 90623. 91025. 100388, 116373, 121603, 124862, 126016. 145647, 149549, 151765. 153899, 164378. 168562, 171467, 175709, 178660, 175760. 180946, 185931, 190081, 194488.

Po zł. 50, z literą s zł. 100.

275s 454 57 0 1674 962 2158s 606s 821s 3305 459s 82 88s 624 25 4050 147 838 5508 810 6133s 498 665 919 7190s 912s 8051s 135s 205s 360 445 580s 781 955s 9503 48 932 60s

10251 65 66s 883s 11004 160s 311 34 560s 12001s 255 384 794 801 993 13244s 474s 92 533s 955 14180s 360s 15022 217 23 16471s 527s 17628 923s 95s 18261 320 19113 409s 817s 944 94s 96s

20417 569 760 885s 21003 498s 22250 424 56 611 23592 24042 77 177 607s 66 25236s 779s 26016 73 286s 372 451s 625 872 949 76s 27115 236s 861 932 28197 273 83s 356 436 586s 967s 29359s 460s 79 816

30214 99 31015s 846s 32052 115s 582 751s 33073s 529s 34219 93 523s 35286 702s 36297s 326s 667 846 976 37083 300 504 38148 438s 503 851 39139 296 311s 485s 554 85s

40280s 502 44s 604 714 41036 151s 524s 876s 42520s 754s 864 971 43048 525 44007 316 410 756 45095 251 536 46074 196s 333 500 984 47362s 826 48044 49135 236 60 311 12 443 532 879.

50895 51075 206 53s 54 52190 209 410s 775 53074s 318 502 93s 54313 418 78 534 55027 245 614 799 56603 05 49s 861 57046 903s 70 95 97s 58251s 416s 660s 731s 59150 95s 618s 764

60192 364 931 67s 61350 406s 815s 941s 66s 62127 576s 97s 611 946s 63186 388 64184s 428 543s 763s 994s 65039s 60 112s 235s 983 66045 431s 67057 88 99s 301 506 41s 603 930 68306 69s 419s 862 69040s 121s 211s 602

70104 22 205s 732s 84 86 808 71201 394s 490s 73326 402s 962 74418 99s 869 75186 317s 490s 575s 92 711s 959 76079 113 332s 77256 91s 905 69 78113s 342 675 849 79092s 575 866

80088 191 262s 475s 533 704 37 81017 614 90s 82042 747s 83335 495 650 931 84585 919 85198s 805s 86136 202 65 400 990 87342 65 666 88330s 427s 89384s 453s 524 843 904

90136 215 47 430s 745s 91150 674 81s 866s 92484s 521s 72 82s 659s 944 93086s 289s 94102 238s 660 95334 526 57s 73s 854s 96071 409s 98 513s 622 959s 97032s 120 704 07 98049s 305 510 610s 923 99086 134 296 427 792 852s

100111s 26s 467 84s 910s 101709 34s 925 102108 93 652s 854 58 103069 72s 237 80 474 104051 105671s 106291s 379s 611s 976s 84s 107208 80 556 58s 676s 744 108184 467 509s 30 687 109139 444 918 48s

110209s 560 90s 626 86 111112s 34 583 900s 57 112140 246 56 718 956 113065 530s 635 82 995 114247s 414s 505 613 85 776 115137 654 811 116159 371s 623 793 970 117467s 516s 118437 69 119015 75s 713

120257 620 121176 93 226s 688s 825 99 988 122421s 592s 921s 56 123300 664 920s 62 124524 53 914 125300s 126970 127117s 458 631s 128132 86s 413s 129525s 652s

130006s 22 797s 902 131122 69s 298 394s 465 697s 865 132278 87s 133317s 61 622s 771 939 134445 536s 747s 135036 207s 62s 395 679s 850s 136161 206s 391s 514 91 668 916s 137000 317 138313s 793s 139399 633 790.

140467 501s 141163 142888s 143696 144157s 64s 334 58 471 878 956s 145331 403 832 146217 785 147292s 463s 148035 363 456s 636 149168s 231 549 68 845s 942 58s

150008 139 69s 87s 225 454s 151021 538 936 152904 31 153110s 201 403 807s 154077 155126s 596 735s 156021s 292 355s 681 886 955 157058 141 99 908s 99 158356 80s 159208 491 542s 611 700 160544 57 605s 177.

161420 522 640 162598s 163077s 92 164016s 223s 368 405 538 606 928 43s 165017 222s 89s 927s 166102s 694 167041 693 710 168013 209 67 405s 666 169235 306s 91 429s 808 966s.

170117 325s 564 901 171653s 793 172018s 116 305s 684 775s 173559 802 70 174122 250 612 76s 775 934s 175128 213 89s 390 482 892 956 176603s 177028 37 210 380 400 587 881 95 178091 341s 434s 916 179064s 160s 504 53s 906s

180010 81 160 74 398s 488 659 181024 221 541 903s 62 182125 334 44 670 824 942 80s 183189 829 184023s 46 209 441 870 969s 185089s 230 499s 657 759 186044 366s 502 187240 72 551s 188040 155 636 706 876 89 965 99s 189093 154 519 34s 80s 689 745 46

190186s 268 616s 850s 83s 191121s 287s 576 192261 80s 591 974 193035s 300 82s 448 930 194122s 700.

CIAGNIENIE III.

Po zł. 50, z literą s zł. 100.

350s 624 870 938s 42 1160 322 461s 2582 658 75s 924 3075 141s 95 636 769 962 92s 4004s 27 67 75 129s 434s 742 851s 87s 980s 5079 392s 559 671 950 57 6250 782 836 7546s 60s 8801 9175s 243s 92 603 711 939s.

10498s 637 818s 11350s 482 978s 12025s 185 403 76s 529 48 682s 703 933 65 13045s 478s 896 14422 700 15493s 854 16811 70s 17078s 118s 263s 92 361 644 181113 616 85 878s 19029s 299 365 483s.

20026 174 343s 534 709 893 21216s 630 35 22011 267 78s 450 630 23921s 24429 931 53 25122 310s 454 26547 785s 960s 27193 589s 661s 91 933s 28141 289s 390 437 40 782 29340 465s 735 843s.

30731s 98 807s 34s 31603 32154 422s 614s 829 33001s 48 52s 522 696 34485s 785 872s 914s 35605s 858s 36600 37812s 15s 38055 178s 473 78 531s 605 832 39022 103s 44 322 647 714 812s.

40160 422s 94s 931 41087 95 696 858 42239s 532 604 769 973 43858s 86 44142 687s 924s 45239 394 466 639 716 46554 925s 47057s 398 671s 889s 48204s 302s 49419 32 90 674 817.

50069 176 309s 536s 702s 853s 51149s 71 465 619s 62s 839 52171s 215 644 61 90s 728s 902s 93s 53068s 100 552s 650 876 54549s 719 55233 469 625 86s 916 56017 227 415s 760s 821s 57248 319 658 58261 449 98s 698 895.

60211s 32s 730 61047 203 434 586 861 62111 55 584 626 857 932 63137 475 78s 715s 85s 808 64229s 344s 49 483 735 815 65066s 324s 428 32s 47 591s 605 905s 66321 758 935 67006 128 834 972 68022s 339 430s 571 938 69126s 415 84 503s 723 808 62.

70812 64 71012 104s 215 663 787s 877 72196s 305 56s 678 876 73091 346 526 684s 782 74028 128 505s 776 928 75269 390s 615 76036 437 77073 692s 78067s 177 510 79730s

80037 367 411s 81128 218 82 83516 630 84317 812 85148 453 803s 86360 409s 22s 566 630s 66 992 87322 883s 928 88152 670 89029.

90262 76s 408s 91375s 579 678 981s 92072 196 298 391 532 606 64 849 93165s 383 444 94130 93 96510 751 826 56 97558s 895s 98123 412s 815s 30 74s.

100625 101182 563s 76s 720 102168s 103130 217s 20 337 454 590 722 62s 850s 73 957s 104618s 105483 614s 964 106070 162 458 783 88 107010 62 441 552 108558 109197s 871

110335s 758 111025 739 51 112401 04s 684s 835 113162s 266 305s 39 48s 484 114034 292s 926s 33s 116408s 47 998 117010 43 69 565 902 54 118596s 119083s 475s 560

120096s 472 502s 645s 859 913s 121455 122173s 647s 927s 123263 649 760s 124012 227 443s 632 919s 126009s 594s 979 127108 211 505s 700 128239s 612 58 129088 702s

130115s 337s 655s 882s 972s 131994 132865s 87 133314 78s 558s 606 134193 657 971 135127 425 516s 693s 726 136153 352 622s 752 137611 71s 72 743 989 91 138201 57s 676s 139009 90 170 449 840s 921s

140364s 917 141067 757 142003 61 265s 378 711 143053 140 387 460 601 72 765 817s 90s 938s 144135s 335 576 987s 90 145103 236 908s 83 146002 28 168s 262 72s 791 147240s 496s 669s 777 148043 50s 974s 149614 61s 719.

150228s 442s 661s 732 151076s 633 720 824 152278 153003 332 507 154189 347 90 472s 930s 155060s 112s 253 560 839 156053 115s 229s 85 500 72 765 157627 776 158429 54s 721 159091 249s 386 788.

160066s 97 123 483s 664 758 161123 40 250 333 894 162006s 249 163206s 550 617 757 953s 164203s 699 831s 84 165690s 911 166019 683s 731 916s 167220 391 491s 693 45 168190 291 97 406 66s 855s 69280s 311s 416s 629s.

170074 124 247 66s 623 171006s 264 335s 718s 904s 172115 64s 636 80 942 59 173041s 463s 742 174108s 241s 330s 92 689s 732s 838s 920s 175078 171 245 581 760 176152s 692 776 177379s 178036s 108 611 50 789s 941s 179247 451s 635 851s.

180908 181993s 182297s 421 609s 793 880 183266s 334s 438 699s 840s 988s 184312 603s 62s 830 925s 185507s 669 931 186222s 50s 392s 187266 80 452 669 188130 219s 65 512 189038s 632s 59 988s.

190294 446s 861 191523 26 848 977 78s 192175s 310s 38 425s 52 567 193061 417 614 194007s 241 426 524.

שפענדען לויטן וואונש פון נפטר יוסף בזשאַנאָוויטש ז״ל

לויטן וואונש פון נפטר יוסף בזשאַנאָוויטש ז״ל פרעזעס און עהרן-פרעזעס פון „נושיא המטה", גרינדער פון דער גמילות-חסדים-קאַסע ביי „נושאי המטה" שפענדן מיר אויף פאָלגענדע אינסטיטוציעס: „נושאי המטה" — 200 זל., חסד של אמת — 100 זל., תלמוד-תורה שוו. יאַקובאַ 6 — 25 זל., מחזיקי הדת סאָלנאַ 7 — 25 זל., מושב זקנים פאָמאָרסקאַ 54 — 25 זל., פאַר לערנער משכיות — 50 זל., „תומכי אורחים" פאָמ. 18 — 25 זל., יתומים-הויז זגערזשער 40 — 25 זל. תלמוד-תורה בזשעזשינער 23 — 25 זל. אויסער די געלדער האָט דער נפטר איבערגעלאָזט פאַר איניגע רבנים ווי אויך פאַר נאָהענטע און ווייטערע קרובים. די אַלע אינסטיטוציעס ווערן געבעטן צו מעלדען זיך היינט זונטאָג פון 12 ביז 1 בייטאָג מיט בעפולמעכטיגונגען פאָרזשעטשנאַ 9 ביי בזשאַנאָוויטש.

פון ל. אַ. פּ. פּ.

די תיגע ל. אַ. פּ. פּ. אַפּטיילונג דאַנקט אַלע אינסטיטוציעס און פערזאָנען, וואָס זענען בייהילפיג געווען ביים אָרגאַניזירען די ל. אַ. פּ. פּ. וואָך אין לאָדז.

— די אַרבייטער פון אַלעקסאַנדער גוטמאַנ'ס פאַבריק (זאַקאָנטנאַ 7-5) האָבען געגרינדעט אַ ל.אַ.פּ.פּ. קרייז מיט 208 מיטגלידער.

— אויך די אַרבייטער פון דער אַקצ. געז. הירשבערג און ווילטשינסקי (אַל. קאָשטשושקי 23) האָבען אָרגאַניזירט אַ ל. אַ. אַ. פּ. קרייז מיט 375 מיטגלידער.

בלוטיגער סכסוך צווישען שכנים

(אַ) נעכטען האָט אויף דער גאַס נאָווע סאַדי 43, דער לאַקאַטאָר וולאַדיסלאַוו קאַזשוב, וועלכער האָט געהאַט עפּעס חשבונות מיט זיין שכן יאַן פּאַלטישיאַק, איהם איינגעוואָרט מיט אַ האַק און איהם אַזוי מכבד געווען, אַז מען האָט איהם אין אַ האָפּנונגסלאָזען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל. סאַליטשיאַק'ס פרוי, וואָס איז געקומען צו הילף איהר מאַן, איז אויך פערוואונדעט געוואָרען קאַזשוב'ן האָט מען אַרעסטירט.

פון קאָמבאַטאַנטען - פעראיין
געוועהלט אַ נייע פערוואַלטונג

אין אייגענעם לאָקאַל פון קאָמבאַטאַנטען - פעראיין איז פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע מיטגלידער-פערזאַמלונג, אויף וועלכער ס'איז אויסגעדריקט געוואָרען צוטרוי דער אָפּטרעטענדער פערוואַלטונג.

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען אַריין: פרעזעס — אַדוו. אַלפרעד בעלער, אַלס וויצע-פרעזעסען זענען געוועהלט געוואָרען: אַדוו. זיגמונד מענקעס, אַדוו. הענריק לאַנדוי און איגנאַצי הירשפעלד.

אין דער פערוואַלטונג זענען אַריין: וו. קאַץ, וו. בלומענפעלד, ש. ה. וואַלדמאַן, י. אורבאַך, אַדוו. ל. פוקס, י. שמולעוויטש, בּ. בורשטין, ד״ר י. גאָלדבערג, מאַג. י. מאַנדעלטאַרט, ד״ר י. מייבוים, ד״ר ה. גליקסמאַן, פּ. בערלינער.

קאַנדידאַטען: ס. וואַרשאַווסקי, ל. ווינטער, פּ. גאָלדוואַך, ל. הײמאַן, בּ. זולבערשטיין און י. שאַליט. רעוו. קאָמ.: קאָנסול מאַקס קאָהן, אַדוו. הערשליק, אַדוו. פּאָזנאַנסקי, מילאַסעק און ל. פּויגין.

אין חברים-געריכט: פולק, ד״ר קאַמעלהאַר, אַדוו. לאַנדוי, ט. קלינגער, ס. בראַווערמאַן און אַ. ביעלסקי.

לערנט זיך אַ פאַך!

אויף די פּראָפעסיאָנעלע לערן-וואַרשטאַטען פון דער געזעלשאַפט „אָרט" ווערען אָנגענומען איינשריייבונגען ביי פאָלגענדע פאַכען:

1. מעכאַנישע טריקאָטאַזש-אַרבייט.
2. מעכאַנ...ע זאָקען-אַרבייט.
3. מעכאַנישע וועבעריי.
4. מעכאַניש שפּולען.
5. כוויטער-שטריקעריי.
6. הענטשקע-שטריקעריי.
7. פרויען-שניידעריי מיט צושניידען.
8. וועש-נייהען מיט צושניידען.
9. גאַר...-אַרבייט מיט צושניידען.
10. אָנדולאַציע. 11. מאַניקיר.

געזעלש. „אָרט", וואָלטשאַנסקאַ 27.

גורל פון די אריינגעטראגענע פראטעסטן
געגען די וואהלען צום שטאט-ראט

די פּראָטעסטען געגען די שטאָט-ראַט-וואַהלען ווערען ווייטער בעטראַכט דורך דער וואָיעוואָדישער אָפּטיילונג, די פּראָטעסטען זענען איבערגעשיקט געוואָרען צו דער סטאַראָסטווע, כדי צו קאָנטראָלירען צו די אונטערשריפטען אויף די פּראָטעסטען זענען אויטענטישע. די זיצונג פון דער וואָיעוואָדישער אָפּטיילונג וועט פאָרקומען מאָרגען די זיצונג וועט אַרויסגעבען איהר מיינונג וועגען די אריינגעטראָגענע פּראָטעסטען אין פירטען און ביינעטען וואהל-קרייזען און דאַן וועט דער וואָיעוואָדע אַרויסגעבען זיין דעציזיע וועגען די פּראָטעסטען.

פאַר'ן קינד...

איינע פון די כאַראַקטעריסטישע ערשיינונגען פון דער היינטיגער צייט איז די השגחה איבער'ן געזונד, היגיענע, פיזישע און גייסטיגע ענטוויקלונג פון קינד. בעזונדערס אין דער שווערער צייט, מיט'ן קאַמף פאַר'ן קיום, ווילען מיר צוגרייטען אונזערע קינדער און ווי ווייט מעגליך פערזיכערען זיי בעסערע לעבענס-בעדינגונגען, ווי דאָס דערנעהרען, אײנאָרדנען, פערוואַלוּנגען און אַפּרוה.

בעזונדערס וויכטיג איז די ראַציאָנעלע דערנעהרונג פון קינד, ווייל דאָס איז געוועהנליך דער יסוד פון דער פיזישער ענטוויקלונג פון אָרגאַניזם פון אונזער יונגען דור, ווייל פון דעם יסוד ענטוויקעלט עס די כוחות און שעפּט דערפון דעם לעבענס-זאַפט אויפ'ן גאַנצען לעבען.

די נייע שאָקאָלאַד „פאַר'ן קינד" פון דער בעקאַנטער לעמבערגער פאַבריק „בראַנקאַ" אקצ. געז. פּילט אוים דעם בלויז, וואָס האָט ביז איצט געהערשט און ענטהאַלט נאָר סובסטאַנצען, וואָס זענען נוצליך פאַר'ן קינד'ס אָרגאַניזם און קיינמאָל נישט קיין שום שעדליכע סובסטאַנצען אָדער צומישונגען אָדער סוראָגאַטען, און דערביי וועט די שאָקאָלאַד „פאַר'ן קינד" שמעקען די קינדער, וואָס קיין שום אַנדערע!

די שאָקאָלאַד „פאַר'ן קינד" איז די בעל'בטסטע און בעסטע מתנה פון דער ליבענדע מוטער פאַר איהר קינד.

ל. מ.

מעלדונגען

לייענזאַל ביי דער באַראַבאַוו - ביבליאָטעק איז שוין טעטיג

די באַראַבאַוו-ביבליאָטעק אין לאָדז, וועלכע האָט זיך איצט איבערגעצויגען אין אַ נייעם פערגרעסערטען לאָקאַל אויף זאַכאָדניאַ 59 (טעל. 50-191) האָט איינגעאָרדענט אויך אַ ספּעציעלען לייענזאַל פון ביכער, צייטונגען און צייטשריפטען. פון לייענזאַל אויפ'ן אָרט, וועלכער געפינט זיך אין אַ ספּעציעל איינגעאָרדענטען זאַל, קאָן מען געניסען נאָך אַן אָפּצאָהל פון 10 גר. פאַר גאַרדעראָבע. דער לייענזאַל איז בעזאָרגט מיט טאָג-פרעסע און צייט-שריפטען.

דער לייענזאַל גיט די מעגליכקייט צו לייענען די אַלע, וועלכע עס פעהלען די געהעריגע בעדינגונגען אין דער היים.

דער לייענזאַל איז טעטיג טעגליך פון 10 ביז 2 און פון 4 ביז 9.30 אָוונט.

געזעלשאַפט פריינט פון יודישען טעאַטער
צעגעלניאַנאַ 27

קאָמוניקאַט

צוטרעטענדיג צו אַן'אינטענסיווע טעטיגקייט, אויסצובילדען קאַדרען פון יונגע טאַלאַנטען פאַר דער יוד. ביהנע, האָט די פערוואַלטונג בעשלאָסען צו ווערבירען מיטגלידער, וועלכע פערמאָגען די געהעריגע קוואַליפיקאַציעס פאַר דער ביהנע, און בעהערשען די יודישע שפּראַך אין וואָרט און שריפט. עס זענען פאָראויסגעזעהן אַ רייה קורסען ווי ליטעראַטור, טעאַטער געשיכטע, קאָסטיומאָלאָגיע, קורסען פון דיקציע, כאַראַקטעריזאַציע, פּלאַסטיק און אַזוי ווייטער, וועלכע וועלען אָנגעפיהרט ווערען דורך פּראָמינענטע טעאַטער קענער. מיטגלידער (ריינס) פון 18 יאָהר אָן, וועלכע האָבען אַן'אינטערעס פאַר דער ביהנע ווערען אָנגענומען יעדען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 9 ביז 10 אָוונט אין סעקרעטאַריאַט פון דער געזעלשאַפט צעגעלניאַנאַ 27.

אַכטונג ענגלישע קראַפט-וועבער

איניגע ענגלישע וועבער, גלאַט און קאַריר, מיט לאַנג-יעהריגער פּראַקטיק קאָנען זיך מעלדען אין ביוראָ פון דער געזעלשאַפט „אָרט" וואָלטשאַנסקאַ 27 אין די ביוראָ-שעה'ן

דער היינטיגער גרויסער יוגענד - מיטינג

היינט 4 נאָכמ. קומט פאָר אין „ענגלישען זאַל אַ גרויסער יוגענד-מיטינג געווידמעט דער איצטיגער פּאָליטישער און ווירטשאַפטליכער לאַגע אין ארץ ישראל. דער מיטינג ווערט איינגעאָרדענט אין די ראַהמען פון „מפעל הבצרון". אַלס רעדנער ווערען אַרויסטרעטען: דער פאַרשטעהער פון דער צענטראַלע פון „מפעל הבצרון", רעד. גראָס-צימערמאַן, ד״ר טאַרטאַקאָווער, מ. לימאַן, ל. לעווין, ראובן און שאַפּירא (די ביידע לעצטע פון ארץ ישראל). דער מיטינג האָט אַרויסגערופען אַ זעהר גרויסען אינטערעס צווישען די ברייטסטע קרייזען פון דער יודישער יוגענד, וואָס בעטראַכט די דאָזיגע פערזאַמלונג אַלס אַ גענעראַל - מאָבילוזאַציע אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם גרויסען יוגענד-טאָג, וואָס קומט פאָר, ווי בעוואוסט אין גאַנץ פּוילען דעם 1-טען נאָוועמבער

פאָלקס-פערזאַמלונג אין ענגלישען זאַל

היינט 7 אָוונט, קומט פאָר אין ענגלישען זאַל אַ גרויסע פאָלקס-פערזאַמלונג איינגעאָרדענט פון רעליגיעזע אַרבייטער יוגענד - פערבאַנד „סיני" ביי פּא"י. עס וועלען אַרויסטרעטען די ה"ה: ד"ר י. שלאָסער, רעד. פּ. לאַנדענבערג, פרנס יצחק צעדערבוים, ד. באַמאַן, ש. באַרנשטיין, ש. גרינפעלד, ש. פוקס א. אַ.

בענייאונג פון נאַכט-דיזשורנע פון לינת הצדק

די פּאַנאַמאַוויע-קאָמיסיע ביי „לינת הצדק" ווענדעט זיך צו אַלעלטערע און יונגערע דיזשורנעס זיי זאָלען היינט קומען צו אַ בעראַטונג וועגען דער ווייטערער אַרבייט פון דער נאַכט-פּאַנאַמאַוויע.

פון בעקער-צעך

צו דער ערעפנונג פון די יודישע בעקער-צענטראַלע אין פּוילען, וועלכע קומט פאָר היינט אין וואַרשאַ, איז אַרויסגעפאָהרען אַ דעלעגאַציע פון לאָדזער בעקער-צעך: קלמן צוויליך, מענדעל קופערמינץ, משה רעמבעלינסקי און מרדכי לוויזעראָוויטש.

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען
6. שערפּלען 37 בענעדיקטאַ
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאָמוניקאַטען)

גרויסער דערפאָלג פון דער צווייטער פרעמיערע „מאַטקע פון סלאָבאָדקע"

דער איבערפולטער טעאַטער נעכטען אָוונט האָט בולט איבערצייגט ווי בעליבט עס זענען די אַקטיאָרען נחמה, קאַדיש, חאַש, קוטנער, טאָפּעל, גראָדנערס נייווירט, ליפּאָווסקאַ און אַנד.

עס האָט אויף דער פרעמיערע געהערשט אַ יום-טוב שטימונג אין זאַל. די פּיעסע איז רייך אין מוזיק, געזאַנג, טאַנץ, הומאָר, וויץ, עס איז טאַקי געלייגט געוואָרען זעהר פיל אַכט אויף דער אויסשטאַטונג און קאָסטיומירונג.

היינט ווערט געגעבען אַ פריהמאָרגען צו פּראָפּאַגאַנדע פרייזען פון 54 גר. אָן, פּונקט 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.

עס ווערט אויך געשפּילט „מאַטקע פון סלאָבאָדקע" 4 נאָכמיטאָג.

9 אָוונט ווערט נישט געשפּילט צוליב'ן קאָנצערט פון ווירטואָז צימבאַליסט.

היינט צום לעצטען מאָל „מיסיסיפּי"

צוליב דעם, וואָס די לעצטע פאָרשטעלונגען פון „מיסיסיפּי" האָבען געהאַט אַ שטורמישען ערפאָלג און הונדערטער מענשען זענען אַוועק פון קאַסע אָהן בילעטען האָט די אָנפיהרונג פון דער „יונגער ביהנע" בעשלאָסען צו פאַרבלייבען אין לאָדז נאָך 1 טאָג ד. ה. היינט, זונטאָג.

עס ווערט געשפּילט די זעהר אינטערעסאַנטע עמאָציאָנעלע פאָרשטעלונג, וואָס האָט אויפגערודערט דעם בעסערן טעאַטער-צושויער „מיסיסיפּי".

די אָנפיהרונג פון דער „יונגער ביהנע" איז פעראינטערעסירט, אַז אַלע אָהן אויסנאַהם זאָלען קאָנען זעהן „מיסיסיפּי" און גיט די לעצטע פאָרשטעלונגען צו ספּעציעל ביליגע פרייזען פון 54 גר. ביז 1.30.

אין אינטערעס פון פּובליקום איז זיך צו בעזאָרגען מיט בילעטען פריהער. דער פערקויף פון בילעטען קומט פאָר אין קאַסע פון טעאַטער.

אפרים צימבאַליסט אין לאָדז

דער גענ יאַלער פידעל-ווירטואָז, וועמען די גאַנצע אויסלענדישע פרעסע שטעלט אין איין רייה מיט די ערשט קלאַסיגע מאָדערנע ווירטואָזען, טרעט אויף מיט איין איינציגען קאָנצערט היינט זונטאָג דעם 25-טען אָקטאָבער ד. י. אין זאַל פילהאַרמאָניע.

אין פּראָגראַם די בעסטע שאַפונגען פון די בעסטע פידעל-קאָמפּאָזיטאָרען, ווי: קאָרעלי, איסיי, גלאַזונאָוו, לעסער, שובערט, שוהמאַן, פּאַגאַניני א. אַ. וו.

פון פוילישען טעאַטער

היינט 4 נאָכמיטאָג ווערט געשפּילט די קאָמעדיע פון פראַנץ מאָלנאַר „גרויסע ליבע" מיט יוליוש אָסטערווע אין דער הויפּט-ראָל. אין אָוונט 8.30 ווערט געשפּילט „מענשען אויפ'ן אייז".

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער אין יאסלעס
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
Piotrkowska 56, tel. 129-77.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל-גאַס 7 אויף
69 פּילסודסקיעגאָ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32.

קלאַנג-קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

נעהט פאָרווערטס אין אויסוואַהל פון פילמען פון העכער קלאַס! —::— נאָך פּרעכטיגע מוזיקאַלישע און קאָלאָסאַלער פרעקווענץ, וואָס עס האָבען דערגרייכט די פילמען: „היינטיגע צייטען" מיט Charlie Chaplin „ROSE MARIE" מיט Jeanette Mac Donald
די 3-טע פון דער רייהע גרעסטער שלאַגער פון וועלט-עקראַן
קליינער לאָרד „FAUNTLEROY"
Freddie Bartholomew ווי אויך Dolores Costello-Barrymore
פרייזען פון אַלע פּלעצער אויף אַלע סעאַנסען פון 54 גר.
אונזער דעוויז: די נידריגסטע פרייזען! די בעסטע פילמען!

Nawet bardzo doświadczona Pani domu skorzysta, odwiedzając Pokazy prania Persilem, urządzane przez naszą firmę w czasie od 19.X do 31.X 1936. Wyszkolony personel pokaże, jak łatwo prać, suszyć i prasować delikatną bieliznę kolorową. Przyniesione drobne sztuki bielizny chętnie prać będziemy na próbę.
Bezpłatne pokazy prania odbywają się w składzie aptecznym H. Rechtman Łódź, ul. Południowa Nr. 13.

פערטרעטונג פון ד. פ.
Jos J. LEINKAUF, A. G. WIEN
פיהרט אויס איבערציהונגען אין דער שטאָט און אויסער דער שטאָט אין איינענע מעבעל-וואַגאָנען.
די בעסטע בעדינגונגען.

איבערציהונגען און עקספּעדיציעס נאָך
ארץ = ישראל
אין געזאַמעלטע וואַגאָנען ערלעדיגט
שנעל און פּינקטליך צו מעסיגע פרייזען
„POLSKI LLOYD"
Sp. Akc. oddział w ŁODZI, Narutowicza 13 tel centrala 250-15
Palestine Shipping Co. Ltd.
Palestine and Egypt Lloyd Ltd.
פערטרעטונג

די ביליגסטע קוועלע פון אַלעראַרט
ניי = מאַשינען,
טיילען, נאָדלען אז״וו איז ביי
Skład maszyn do szycia
Singer i Lachman
Łódź, Zydowska 2,
telefon 246-73.

בחנם ווערט צוגעפּאַסט אַלערליי גלעזער!
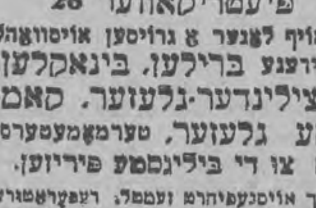
„OPTICUM"
28 פּיעטריקאָווער 28
בעזיצט אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע ברילען, בינאָקלען. אַלערליי צילינדער-גלעזער. קאָמבינירטע גלעזער, טערמאָמעטערס, אַלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט רעפּאַראַטורען פּינקטליך און רעעל. — געדענקט די אַדרעס
עס ווערען אָנגענומען אַלע אַרט רעצעפּטען פון די ה"ה ראַקטוירים.

Zakład zoologiczny
O. FOLKMAN
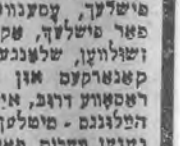
Łódź, ul. Andrzeja 7
(przy Piotrkowskiej) tel. 124-76
עמפּפעהלט: הינט און ראַסאָווע קעץ, האַרצער-קאַנאַרקעס פון 10 זל. אָן. געזעהנליכע און געפּוצטע שטיינען, מכשירים צו באָדען פייגעל, מאַלפּקעס, פּאַפּוגייען און פּאַפּוגעקעס, פייגעל און עקזאָטישע פישלעך, עסענוואַרג לעבעדיג און רויהע פאַר פישלעך, אַקוואַריומס און טעראַריעס, זשולוועס, שלאַנגען אַ. ז. וו. נאָשעכץ פאַר קאַנאַרקעס און פּאַפּוגעקעס, טויבען און ראַסאָווע דרוב, אייערלעך פון ראַסאָווע דרוב הינגלעך - מיטלען, פּראָשקעס - פליסיגקייטען געגען תּערים פאַר פייגעל און הינט, מעגלעך פאַר הינט און פּאַכמענישע צוזאַמענגעשטעלטע מישונגען אַלס עסענוואַרג פאַר קאַנאַרקעס און פּאַפּוגעקעס. ס'ווערען אָנגענומען אַלערליי פייגעל א. ז. וו. צום אויסזיהען.
גרויסער אויסוואַהל פון מכשירים צו פיש-פאַנגען.
מעסיגע פרייזען! פּאַכמענישע בעדינונג

אַ בלאַנקאַ-וועקסעל אויף 262 זל.
איז פערלוירען געגאַנגען. אויפן וועקסעל געפינט זיך נאָר אויגעשריבען: די סומע 262 זל. אויסשטעלער: ישראל האַלפּער, אָפּאַטאָוו; זשיראַנט: אברהם ברויטבעקער, אָסטראָוויעץ. אַבצוגעבען צו: אברהם שולמייסטער, נאָוואָמיעסקאַ 3; דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאַר אונגילטיג.

KONSUM
FRITZ WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURY S.A.
Rokicińska 54. Dojazd tramwajami 10 i .6

מיר שיקען איבער
פאקעטען קיין סאוויעט-רוסלאנד
אויפן גרונד פון א ספעציעלן אפמאך מיט דער פארשטעהערשאפט פון ז. ס. ס. ר. אינפארמאציעס אויפן ארט.

קאנסום
ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור
ראקימשינער 54
צופאהר מיט טראמוואיען 10 און 6.

ATA czyści i szoruje wszystko!

A185b

קלאנג-קינא-טעאטער
„SZTURA"
קאפערניקא 16,
טעל. 140-72.

היינט פרעזענטירען מיר!
ROSE MARIE
רעזשי: W. S. Van Dyke
ביז איצט זענען נאך נישט געזונגען געווארען אזעלכע שעהנע מעלאדיעס ווי
Rose Marie, Jeanette Mac Donald i Nelson Eddy
ד. 27 קומט פאר די פרעמיערע „היינטיגע צייטען" מיט Charlie Chaplin

לעכער
חערען אויסגענומען פיליג
ביי ג. נארדמאו
שרודמיעסקא 8

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

טיכטיגע מענשן

אינטעליגענטע טיכטיגע מענשן, וואס האבן גרויסע

בעקאנטשאפט אין שטאט

מיט גוטע רעפערענצען קאנען זיך מעלדען מיטוואך, דעם 28 ד. ח. פון 1 ביז 3 מיטאג, אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג אונטער „P", מענשען מיט גרויסע בעקאנטשאפט קאנען נאך קומען אין בעטראכט.

א קוואליפיצירטע קראפט-שפולערין קען זיך מעלדען פולנאצנא 25, גרינבערג.

פערשידענעס

אנ'עלעקטרישע מאנגעל אין גוטן צושטאנד צו פערקויפען ביליג, צו ערפאהרען לימאנאווסקי 13 ביי כאסיטשער.

מיר מאכען בעקאנט, אז די פרעבל-שולע „חבצלת" (פאמארסקא 8) איז שוין טעטיג. איינשרייבונגען אין דער שולע און אין דער טאכשול פון 10–2 נאכמ. אין דער שול-קאנצעלאריע.

ס'איז פערלוירען געווארען א זיל בערנער דאמען בייטעל מיט 2 פאר ברילן, אבצוגעבענגען געגען בעלוינונג קאן. פיעטריקאווער 88 וו. 22 אדער אנצוווייזען וואו איך זאל קומען. די קרעציג געזיכערט.

Przyjmuję angora-swetry do szycia z oberlokiem, ładne wykończenie po cenach umiarkowanych Narutowicza 47, mieszk. 22.

צו פערקויפען א האלבע ווילע א ווישניאווא גורא אין בעסטען צענטר ביים וואלד צוזאמען מיט א גרויסן פלאץ צו בויען. אפערטען אין ארט. אונטער „ווילא".

צוליבע הונדערט זלאטעס איך געבען צו שאפען מיר א פאסטן אין א ביורא אדער באנק. אפערטען אונטער „ענטשפרעכענדע קוואליפיקאציע".

איך נעהם אן אלע סארטען ארבייט אויף לוין אויף א 10/60-ער סטריקער-מאשין. רעיעל און ערליך. צו ערפאהרען פאלודניאווא 7 וו. 25.

געלעגענהייטליך צו פערקויפען קינדער וועגעלע אין בעסטען צושטאנד, צו ערפאהרען פולנאצנא 8 דיקשטיין.

א קוואליפיצירטער שטריקער א מאשין 4/80, וויל ארויסנעהמען היימערע ארבייט. צו ערפאהרען פילסודסקיעגא 21, אין דער עקספעדיציע אויפ'ן הויף.

צו פערקויפען 6 סוויטער-מאשינען 8/70 אין גוטען צושטאנד, ווי אויך קראפט-שפול-מאשין אויף 10 ווינדעס. ערפאהרען ביי לאנדא, פילסודסקיעגא 7 אין הויף, פארטער.

ראקאלען

א גרויסע געמעבלירטע רעמיזע מיט א ראמפע אויך א האלצערנע שאפע זאפארט צו פערדינגען, קילינסקיעגא 61.

אנ'ארט צו שלאפען פאר 1 אדער 2 יונגעלייט אבצוגעבען שרודמיעסקא 7 שטאק פראנט, וו. 10 פלאטעק.

א געוועלב מיט א וואוינונג אין א רוגאווע לאקאל זאפארט צו פערמיטען, נארוטאוויטשא 44, צו ערפאהרען ביים וועכטער.

א 6-צימערדיגע קאמפארטאבלע וואוינונג זאפארט צו פערמיטען, נארוטאוויטשא 44 צו ערפאהרען ביים וורכטער.

צו פערמיטען א פאבריקס-לאקאל אויף זאוואדזקא 18, געזיכערטע קאנצעסיע. צו ערפאהרען ביים ווירט.

א גרויס צימער מיט אלע בעקוועמליכקייטען צו פערדינגען פאלודניאווא 31. צו ערפאהרען ביים וועכטער.

צו פערמיטען 5 ווי אויך 6 צימער און קוכען מיט אלע בעקוועמליכקייטען ווי אויך גאראזש. אויף נארוטאוויטשא 37 טעל 176-63, 111-89.

5-pokojowe, frontowe i słoneczne mieszkanie wraz z kuchnią i wygodami do wynajęcia przy Alei I-go Maja 5. Wiadomość u dozorcy domu.

פרייע פאסטענס

עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער קעטלער (ין) צו טריקא-וועש, ספעציעל רעפארמען, פילסודסקיעגא 9, וו. 5.

עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטע אבערלאק-נייהערין צו רעפארמען אויך א וויקאנטשארקע. 11 ליסטאפאדא 14, צווייטער שטאק ביי לאקסמאן.

א קעטלערין צו שטרימף צו דיקע ארבייט קען זיך מעלדען קילינסקיעגא 21 וו. 17.

א לערן-יונגעל ווערט געזוכט זשערומסקיעגא 9, וו. 18, באלד געצאהלט.

ס'איז נויטיג א זעלבסטשטענדיגער אגענט פון דעטייל און הורט פון צוקער-ווארען ספעציאליטעט „Nowość" Krzyżowa 1 (Bałuty) אין דער בעקעריי Gutner–Gładziński

---

ס'ווערט געזוכט א שטריקער-ארבייטער אויף שליטען-מאשינען, ווי אויך א שפולערקע אין דער פאבריק פון ש. קאפלאוויטש, צעגעלניאנא 21.

ס'ווערט געזוכט פון זאפארט א דאמען-שניידער-געזעלען בעשטעלט, ווי אויך א לערן-יונגעל ביי ציממבערג, פיעטריקאווער 83.

די מאדערנע
טאנץ = שולע
אויף פיעטריקאווער 89
קווער אפיצינע פארטער
אונטער דער לייטונג פון בעקאנטען דיפלאמירטען טאנץ-לעהרער
S. RUBINSZTAJN
נעמט אן איינשרייבונגען פאר אנפאנגער טעגליך פון 10 פריה ביז 10 אווענד.
בעמ. פאר אינטעליגענטע שבת און זונטאג פראקטישע לעקציעס.
ספעציעלע שטונדען פאר לאנג-געקלייד טע.
מיט אכטונג
דיפלאמירטער טאנץ-לעהרער.
ס. רובינשטיין.

PRZETARG.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na przebudowę części istn. 1-o piętr. murow. budynku frontowego oraz na wykonanie parkanu frontow. żelbetonowego na posesji miejskiej przy ul. Wodnej 25.

Oferty pisemne, odpowiadające treści kosztorysu ślepego, należy składać w Zarządzie Miejskim, Plac Wolności Nr. 14, III piętro, w pokoju Nr. 44, do dnia 31.X. 1936 roku do godz. 11 rano, w kopercie należycie zamkniętej i zalakówanej, z napisem (wymienić roboty).

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Technicznym, Plac Wolności 14, II piętro, w pokoju Nr. 25. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12 w południe.

Wadium przetargowe zgodnie z przepisami w wysokości 450 zł. należy złożyć w kasie Zarządu Miejskiego, zaś kwit dołączyć do oferty.

Łódź, dnia 23.X. 1936 r.

ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.

הערינג
בילליגער געווארען!
ס'איז אנגעקומען א נייער גרויסער טראנספארט
הערינג צו מארינירען מילכייגע און מיט רויגען פון פרישן פאנג
פרייז פאר 1/1 פעסל 75 זל.
פרייז פאר 1/2 פעסל 40 זל.
A. I. BERGER, Zgierska 18, Tel. 132-78
עקזיסטירט פון 1838

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטן ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערציגט אייך
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

Prywatne Pogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב – פון 8–1 בייטאג

Dr. med.
P. KOTOK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
przyjmuje od 5–7 wiecz.
Zeromskiego 44, tel. 114-25
POWRÓCIŁ.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענס
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעל. 137-63.
עס נעהמען אן פאלגענדע דאקטוירים: ד"ר קויפמאן, ד"ר דינענזאן, ד"ר רוימער, ד"ר שפירא, ד"ר נאדעל, ד"ר י. איצימזאן, ד"ר סטופאי, ד"ר ספירא, ד"ר שמיר.
נעלד נערוועו-קראנקהייטען און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
וויזיטען אין שטאט. אלע ארט מעדיצינישע הילף. קאבינעט פאר פיזיקאלישער טעראפיע און רענטגען.
אלע ארט אימפונגען (געגען דיפטעריט און אנדערע).

אנאנסען - פרייז:

פארן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 24 גר.
נאכן טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 18 גר.
פאר א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו"ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגעווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלן אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

פעהלערען וועלכע עבדערען נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוק. קען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס. פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז די ארמיניסטראציע פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביימאג און ביינאכט אהן איבעררייס.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.